

ANG SIMBAHAN NI JESUKRISTO SA MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW • HUNYO 2014

Liahona

**Mga Tubag sa Upat
ka mga Pangutana
kabahin sa
Priesthood, p. 18**

**Pagpili og Kalingawan nga Angay
sa Inyong Panahon p. 14**

**Pagtukod sa Zion Diin Kamo
Nagpuyo, p. 30**

“Ang amahan may awtoridad ug responsibilidad sa pagtudlo sa iyang mga anak ug sa pagpanalangin ug sa pagsangkap nila sa mga ordinansa sa ebanghelyo ug ubang proteksyon sa priesthood nga gikinahanglan. Mopakita siya og gugma ug kamaunungon ug pagtahud ngadto sa inahan aron makita sa ilang mga anak kana nga gugma.”

Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Niini nga mga Butang Ako Nasayud,” *Liahona*, Mayo 2013, 7.

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulo-han: Pagpadali sa Buluhaton**
Ni Presidente Thomas S. Monson
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Ang Balaan nga Misyon ni Jesukristo: Tigpangalagad**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 14 Ang Angay nga Media**
Ni Katherine Nelson
Ang atong paggamit sa paglingaw-lingaw mahimong may katuyoan, gipahinungod nga mga pagpili.
- 17 Pagkaginikan, Dili Magpalinga sa Elektronik nga mga Butang**
Ni Jan Pinborough
Samtang atong sundon ang Manluluwas ug tan-awon atong mga anak, kinahanglang dili kita magpalinga sa mga kasamok.

NAA SA HAPIN

Sa atubangan: Paghulagway sa litrato pinaagi ni Jerry Garns. Sulod sa atubangan nga hapin: Paghulagway sa litrato pinaagi ni Bradley Slade.

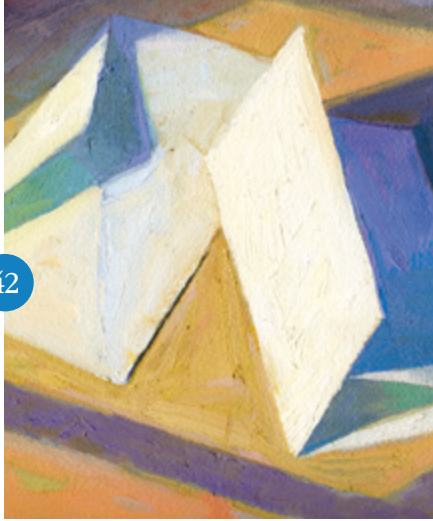
- 18 Ang Gahum sa Priesthood—Anaa para sa Tanan**
Ni Linda K. Burton
Ang priesthood usa ka sagradong pagsalig nga gihatag sa pagpanalangingin sa kalalakin-an, kababayenan, ug kabataan aron kita makapuyo isip mahangturong pamilya uban sa Dios.

- 24 Mga Pioneer sa Matag Yuta: Mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Italy: Kabilin sa Hugot nga Pagtuo**
Ni Lia McClanahan
Ang pagtukod og templo sa Italy mao ang resulta sa taas nga kasaysayan sa matinud-anong mga Santos.

- 30 Ang Panawagan nga Mahimong Sama ni Kristo**
Ni Elder Jeffrey R. Holland
Karon mao ang panahon sa pag-establisar sa Zion kon asa kita—bisan pa kini anaa sa tunga-tunga sa Babelon.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Kami Namulong kang Kristo: Nahingangha Ko sa Gugma nga Gitanyag ni Jesus Kanako**
Ni Cesar Lima Escalante
- 10 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Panalangin ang mga Hagit**
Ni Rachel Harrison
- 12 Ang mga Propeta sa Daang Tugon: Samuel**
- 13 Pagtudlo sa Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Mga Ikapulo ug Mga Halad**
- 38 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-usab: Ang Gahum sa Kanus-a**
Ni Kelly Louise Urarii
Sulod sa 24 ka oras, ang akong bana grabeng nagkasakit. Usa lang ka pulong ang nagdasig kanamo.

42

42 Sunda ang Dalan sa Kalipay

Ni Bishop Gérald Caussé

Kining tulo ka baruganan makatabang ninyo nga mahimong arkitekto sa inyong kalipay.

47 Pagpakigbahin sa Ebanghelyo diha sa Internet

Ni Maria Mahonri-Yggrazil Arduo Andaca

Mauwaw ko kanunay sa pagpakigbahin sa akong pagtuo, apan ang bag-ong estratehiya nakatabang nako nga mopakigbahin.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Unsay naa sa internet?

57

48 Kabubut-on ug mga Tubag: Pag-ila sa Pagpadayag

Ni Elder Richard G. Scott

Aron molambo, kinahanglan kitang magkat-on sa pagsalig sa atong abilidad sa pagpili og husto.

52 Unsa Kaha Kon Dili Ko Mobati og Kainit sa Dughan?

Ni Rachel Nielsen

56 Sunda ang Hinay nga mga Aghat

57 Usa ka Panalangin alang sa Akong Igsoong Lalaki

Ni Jesse Jones

Ang akong igsoong lalaki naak-sidente sa motor ug na-ospital. Nabalaka gyud ko og maayo.

58 Mga Pangutana ug mga Tubag

Unsay angay nakong hunahunaon panahon sa sakrament?

60 Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Ang Ikapulo Makahatag og Kalig-on sa Kaugalingon

Ni Elder Anthony D. Perkins

Ang pagbayad sa ikapulo makatabang ninyo sa pagkat-on nga ang Ginoo motuman sa tanan Niyang mga saad.

62 Pagpangita og Paagi sa Pagbalik ngadto sa Simbahan

Ni Doug Boyack

Abi nako wala ko magkinahanglan sa Simbahan, hangtud natudloan ko diha sa usa ka biyahe ug sa ikapulo.

63 Poster: Dili Masupak

66

64 Usa ka Panalangin alang ni Mamá

Ni Susan Barrett

66 Linain nga Saksi: Unsaon nako nga mahimong sama sa usa ka misyonaryo karon?

Ni Elder Neil L. Andersen

67 Ang Balaan nga Pagtahud nga Nating Karnero

Ni Elder Scott D. Whiting

Gusto kong mopakita og balaang pagtahud aron makadawat og sticker, apan adunay mas maayong nahitabo.

68 Mga Higala sa tibuok Kalibutan: Ako si Loredana gikan sa Italy

Ni Amie Jane Leavitt

70 Tawo-tawo nga Kalihokan: Si Massimo gikan sa Italy

71 Pagsunod ni Jesus: Pagmatinabangon

72 Paghimo og Musika didto sa Uganda

Ni David Dickson

74 Pagdala sa Primary ngadto sa Panimalay: Mga Ordinansa sa Priesthood ug Buhat sa Templo Nagpanalangin sa Akong Pamilya

Ni Jennifer Maddy

76 Atong Pahina

78 Para sa Gagmayng mga Bata

81 Litrato sa Propeta: Gordon B. Hinckley

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon

Mga Adviser: Jose L. Alonso, Mervyn B. Arnold, Shayne M. Bowen, Stanley G. Ellis, Christoffel Golden

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan:

Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jennifer Grace Jones, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeannette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Tom Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Kevin C. Banks, Connie

Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi,

Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana

online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2014 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Pilipinas.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga mahimong gamit sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka mga ideya.

"Ang Gahum sa Priesthood—Anaa para sa Tanan," pahina 18: Sa dili pa mag-family home evening, basaha ang upat ka pangutana nga gipangutana ni Sister Burton niining artikulo. Pagdala og gamayng suga sa family home evening (siguroha nga wala kini ma-plug). Ipasiga kini sa tanang sakop sa pamilya. Ipahisama ang gikinahanglang kuryente sa pagpasiga sa lampara ngadto sa gahum sa priesthood. I-plug kini ug i-on ang suga ug hisguti kon sa unsang paagi kitang tanan makabene-pisyo sa kahayag sa suga, o sa gahum sa priesthood. Ipakonsiderar sa mga sakop sa pamilya ang mga paagi nga sila napanalanginan tungod sa priesthood. Mahimo mong magsugod og memorya sa kasulatan diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84 nga gihangyo ni Sister Burton nga atong memoryahon.

"Ang Nindot nga Ideya ni Will," pahina 78: Mahimo ninyong sugdan pinaagi sa pagkanta og "I Love to See the Temple [Gusto ko nga Makita ang Templo]" (*Children's Songbook*, 95) o laing mga kanta kabahin sa templo. Basaha kini nga artikulo isip pamilya ug hisguti nganong ang mga templo importante. Pa-drawing ang tanang sakop sa pamilya og litrato sa templo, tingali kanang pinakaduol kon asa mo nagpuyo. Ikonsiderar sa pag-display sa mga drowing ug mga litrato sa pahina 79 diha sa inyong balay kon asa kini makita kada adlaw. Hisguti kon sa unsang paagi ang pagkakita sa litrato sa templo makapahimudom kanato sa paghimo og desisyon nga makapahimo natong takus sa pagsulod sa templo.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang mga pinulongan sa languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Mga numero sa pahina nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Balaan nga Pagtahud, 67

Calling, mga, 72

Daang Tugon, 12

Depresyon, 39

Espiritu Santo, 48, 52, 56, 67

Family history, 4, 6, 38

Halad sa puasa, mga, 13, 60

Hinckley, Gordon B., 81

Hugot nga Pagtuo, 80

Ikapulo, 13, 60, 62

Jesukristo, 7, 8

Kabubut-on, 14, 48

Kalipay, 42

Kaminyoon, 10

Kasuguan, mga, 30

Media, 14, 17, 47

Misyonaryo nga buhat, 24, 30, 47, 66

Musika, 72

Pag-ampo, 48

Pagkakabig, 24, 62

Pagkamasulundon, 18, 56

Paglaum, 80

Pagpadayag, 18, 41, 48, 52, 56

Pagpahinungod, 14

Pag-ula, 8, 58

Pamilya, 10, 17

Pioneer, mga, 24

Priesthood, 18, 64, 74

Propeta, mga, 12, 41, 81

Pulong sa Kaalam, 40

Sakrament, 8, 58

Serbisyo, 71, 72

Tagsa-tagsa nga Bili, 42

Templo, 10, 24, 74, 78

Zion, 30

Ni Presidente
Thomas S. Monson

PAGPADALI SA BULUHATON

N akaamgo ba mo nga ang gipahiuli nga Simbahan 98 na ka tuig usa pa nakaangkon og 100 ka stake? Apan wala pa kaabut og 30 ka tuig human niini, ang Simbahan nakaorganisar sa ikaduhang 100 ka stake. Ug walo lang ka tuig human niana ang Simbahan aduna nay sobra sa 300 ka stake. Karon kita aduna nay sobra sa 3,000 ka lig-ong mga stake.

Nganong paspas man kaayo kining pagdaghan? Tungod ba kay mas nailhan na kita karon? Tungod ba kay nindot ang atong mga chapel?

Kining mga butanga importante, apan ang rason nga ang Simbahan nagtubo karon kay gisulti sa Ginoo nga kini motubo. Sa Doktrina ug mga Pakigsaad, Siya miingon, “Tan-awa, Ako modali sa akong buluhaton diha sa iyang angay nga panahon.”¹

Kita, isip espiritu nga mga anak sa atong Langitnong Amahan, kita gipadala sa yuta niining panahona aron kita makaapil sa pagpadali niining dakong buhat.

Ang Ginoo, kutob sa akong nasayran, wala gayud nagpasabut nga ang Iyang buhat kutob ra sa mortal nga kinabuhi. Hinoon, ang Iyang buhat molukop sa kahangturan. Nagtuo ko nga Iyang gipadali Iyang buhat sa kalibutan sa espiritu. Nagtuo usab ko nga ang Ginoo, pinaagi sa Iyang mga sulugoon didto, nag-andam og daghang mga espiritu aron modawat sa ebanghelyo. Ang atong trabaho mao ang pagsiksik sa atong mga patay ug dayon moadto sa templo ug mopahigayon sa sagradong mga ordinansa nga makahatag sa samang oportunidad nato niadtong anaa sa pikas tabil.

Ang tanang buotan nga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa espiritu sa kalibutan busy, miingon si Presidente Brigham

Young (1801–77). “Unsa ang ilang gibuhath [didto]? Sila nagsangyaw, nagsangyaw sa tanang higayon, ug nag-andam og dalan alang kanato aron sa pagpadali sa atong buhat sa pagtukod og mga templo dinhi ug bisan asa.”²

Karon, ang buhat sa family history dili sayon. Kaninyo nga anaa sa Scandinavia, mibati ko sa inyong kasagmuyo. Sama pananglit, sa akong Swedish nga katigulangan, ang ngalan sa akong lolo Nels Monson; ang ngalan sa iyang amahan dili gyud Monson apan Mons Okeson. Ang ngalan sa amahan ni Mons kay Oke Pederson, ug ang ngalan sa iyang amahan Peter Monson—mibalik na usab sa Monson.

Ang Ginoo nagdahum nga kamo ug ako magkugi sa atong family history. Sa akong hunahuna ang una natong buhaton aron magkugi sa buhat mao ang pagbaton sa Espiritu sa atong Langitnong Amahan. Kon kita magkinabuhi nga matarung sama sa atong nahibaloan, Iyang andamon ang paagi aron matuman ang mga panalangin nga matinud-anon ug makugihon natong gitinguha.

Kita masayop, apan walay usa kanato mahimong eksperto sa buhat sa family history nga dili magsugod sa sinugdanan. Busa, kinahanglang magkugi gyud ta niining buhat, ug kita mangandam nga makasinati og pipila ka hagit. Dili kini sayon nga buhat, apan ang Ginoo misangon niini nganha kaninyo ug Iya kining gisangon ngari kanako.

Samtang magpadayon mo sa buhat sa family history, makasinati kamo og mga kalisud, ug moingon mo, “Wala na gyud koy mahimo.” Kon moabut mo niana nga punto, luhod ug pangamuyo sa Ginoo nga ipakita ang paagi, ug Iyang ipakita kaninyo ang paagi. Mopamatuod ko nga kini tinuod.

Nahigugma ang Langitnong Amahan sa Iyang mga anak diha sa kalibutan sa espiritu sama sa Iyang paghi-gugma ninyo ug kanako. Kabahin sa buhat sa pagluwas sa atong mga patay, si Propeta Joseph Smith miingon, “Ug karon kay ang mahinungdanong mga katuyoan sa Dios hapit na moabut sa ilang katumanan, ug ang mga butang nga gisulti sa mga Propeta nangatuman na, samtang ang gingharian sa Dios gitukod sa yuta, ug ang karaang pagkahan-ay sa mga butang napahiuli, ang Ginoo mipadayag kanato niini nga katungdanan ug pribelihiyo.”³

PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

Hunahunaa ang inyong paborito nga istorya sa inyong family history ug ipakigbahin kini niadtong inyong bisitahan. Mahimo usab ninyong gamiton ang mga pangutana diha sa seksyon sa mga bata sa Mensahe sa Unang Kapangulohan (pahina 6) sa pag-awhag niadtong inyong gibisitahan sa pagpakigbahin sa ilang mga istorya. Ikonsiderar ang pagbasa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 128:15 ug paghisgut sa kaimportante sa pagpahigayon sa mga ordinansa sa templo para sa atong katigulangan.

Kabahin sa atong katigulangan nga namatay nga wala masayud sa ebanghelyo, si Presidente Joseph F. Smith (1838–1918) mideklarar, “Pinaagi sa atong mga paningka-mot alang kanila ang kadena nga migapos kanila matang-tang, ug ang kangitngit nga naglibut kanila mahanaw, kana nga kahayag modan-ag kanila ug ilang madungog didto sa kalibutan sa espiritu nga ang buluhaton nabuhat na alang kanila pinaagi sa ilang mga anak dinhi, ug maglipay uban kaninyo tungod sa inyong pagpahigayon niining mga katungdanan.”⁴

Minilyon ang espiritu nga mga anak sa atong Langit-nong Amahan nga wala makadungog sa ngalan ni Kristo sa wala pa mamatay ug miadto sa kalibutan sa espiritu. Apan karon sila gitudloan na sa ebanghelyo ug nagpaa-but sa adlaw nga kamo ug ako makahimo sa gikinahang-lang pagsiksik aron kita makaadto sa balay sa Ginoo ug mopahigayon sa buhat alang kanila nga dili gyud nila mabuhat nga sila-sila ra.

Akong mga kaissoonan, mopamatuod ko nga ang Ginoo mopanalangin nato samtang kita modawat ug motubag niining hagit. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Doktrina ug mga Pakigsaad 88:73.
2. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Brigham Young* (1997), 324.
3. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith*, (2007), 496.
4. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph F. Smith* (1998), 302.

Malingaw Ba Ko sa Pag-indeks?

Ni Emma Abril Toledo Cisneros

Miapil ko sa tumong sa stake sa pag-indeks og 50,000 ka ngalan. Sa sinugdanan lisud kini. Pipila ka okasyon ang batch nga akong gi-download lisud sabton ang agi sa pagsuwat, ug usahay ganahan na nakong iuli kini ug mag-download og lain. Apan nakaamgo ko nga kon kini ang hunahuna sa tanan, kadto nga mga batch mapasagdaan gyud. Makahunahuna ko sa daghang linya sa mga tawo nga nagpaabut diha sa kalibutan sa espiritu, ug mihukom ko nga ipadayon ang pagbasa niadtong mga ngalan ug isulat (transcribe) kini nga walay sayop.

Nakakat-on sa paghigugma niadtong mga tawhana. Nasabtan nako nga tinuoray nanginahanglan sila sa atong

tabang, ug kita usab nanginahanglan sa ilang tabang. Mas nasabtan nako nga ang gikonsiderar ang tanan diha sa hingpit nga plano sa Langitnong Amahan. Kon mosunod kita sa inspirasyon ug mga instruksyon sa Iyang pinili nga mga lider, kita makasaksi sa Iyang kalooy ug mahangturong gugma.

Nahimong nindot kaayo nga kasinatian ang indeksing para nako. Nakakat-on ko sa paghatag og bili ug paghigugma sa daghang butang kabahin sa family history. Nakaangkon usab ko og bililhong mga gasa gikan sa atong Ginoo pinaagi sa pagsunod sa usa ka butang nga ingon ka simple sa pag-apil sa indeksing.

Ang tagsulat nagpuyo sa Veracruz, Mexico.

MGA BATA

Hibaloi ang Inyong mga Istorya

Ang inyong Aginikanan ug mga apohan adunay daghang talagsaong mga kasinatian—pipila niini wala ninyo masayri! Pipila sa ilang mga istorya makapakatawa ninyo, ug kini makatabang ninyo sa pagbaton og hugot nga pagtuo sa Langitnong Amahan. Apan ang mga edaran usahay maulaw. Gamita kining mga pangutana sa pagtabang nila sa paghinumdom sa pipila sa ilang paborito nga mga istorya ug isulat o i-drawing ang ilang mga tubag.

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayran kon unsa ang ipakigbahin. Sa unsang paagi ang pagsabot sa kinabuhi ug misyon sa Manluluwas makadugang sa inyong pagtuo diha Kaniya ug makapanalangin niadtong inyong giamuma pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Ang Balaan nga Misyon ni Jesukristo: Tigpangalagad

Kini kabahin sa sunod-sunod nga Mensahe sa Visiting Teaching nga naghulagway sa mga aspeto sa misyon sa Manluluwas.

Samtang kita mangalagad sa uban, kita mahimong matinuorong sumusunod ni Jesukristo, kinsa mipakita og ehemplo alang kanato. Si Presidente Thomas S. Monson miingon: “Gilibutan kita niadtong nanginahanglan. . . . Kita ang mga kamot sa Ginoo dinhi sa yuta, uban sa mando nga moserbisyo ug motabang sa Iyang mga anak.”¹

Si Linda K. Burton, kinatibuk-ang presidente sa Relief Society, mitudlo: “Uban sa pagbansay, ang matag usa kanato mahimong mas mahisama sa Manluluwas samtang kita nagserbisyo sa mga anak sa Dios. Sa pagtabang kanato nga mas [makaalagad], buot akong mosugyot og upat ka mga pulong nga timan-an: “Paniid una, dayon serbisyo” . . . Samtang kita nagbuhat niini, kita naghupot sa atong mga pakigsaad, ug ang atong serbisyo, sama kang Presidente Monson, mahimong ebidensya sa atong pagkadisipulo.”²

Makaampo kita matag buntag aron sa pag-ila sa mga oportunidad sa pagserbisyo sa uban. “Ang Langitnong Amahan mogiya kaninyo ug ang mga

anghel anaa motabang kaninyo,” miingon si David L. Beck, kinatibuk-ang presidente sa Young Men. “Hatagan kamo og gahum sa pagtabang ug pagluwas sa uban.”³

Gikan sa mga Kasulatan

Mateo 20:25–28; 1 Nephi 11:27–28; 3 Nephi 28:18

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Unsa may Akong Nabuhat alang sa Usa ka Tawo Karon?” *Liahona*, Nob. 2009, 86.
2. Linda K. Burton, “Paniid Una, Dayon Serbisyo,” *Liahona*, Nob. 2012, 78, 80.
3. David L. Beck, “Ang Sagrado Ninyong Katungdanan sa Pagpangalagad,” *Liahona*, Mayo 2013, 56.
4. Lucy Meserve Smith, sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 44–45.
5. George Albert Smith, sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian*, 91.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa Atong Kasaysayan

Sa Oktubre 1856 nga kinatibuk-an komperensya, si Presidente Brigham Young (1801–77) mipahibalo nga ang mga handcart pioneer nagtadlas pa sa mga kapatagan ug ang tanan kinahanglang motabang sa pagpundok og mga kasangkapan para kanila diha-diha dayon. Si Lucy Meserve Smith misulat nga ang mga babaye “mihubo sa ilang mga petticoat [mga lagpad nga sapaw nga sayal], mga stocking, ug tanang butang nga ilang ikahatag, didto gayud sa Tabernakulo, ug gipahimutang [kini] ngadto sa mga karwahe.”

Sa dihang miabut na ang gitabang nga mga pioneer sa Siyudad sa Salt Lake, si Lucy misulat, “Wala pa gayud ako mobati og labaw pa nga . . . kahimuot sa bisan unsang paghago sa akong kinabuhi, sa ingon ka hiniusa nga pagbati nga mipatigbabaw. Mo-adto lamang ako sa tindahan ug mosulti sa akong gikinahanglan; kon panapton man, ihatag kini nga walay bayad.”⁴

Si Presidente George Albert Smith (1870–1951) miingon kabahin sa pagpangalagad sa uban: “Ang mahangturon natong kalipay katimbang sa paagi kon giunsa nato sa paggahin ang atong kaugalingon sa pagtabang sa uban.”⁵

Ikonsiderar Kini

1. Sa unsang paagi ang pag-ampo mogiya kanato aron mahimong instrumento sa mga kamot sa Ginoo?
2. Sa unsang paagi ang pagpangalagad sa uban makatabang nato sa pagtuman sa atong mga pakigsaad?

NAHINGANGHA KO SA GUGMA NGA GITANYAG NI JESUS KANAKO

Ni Cesar Lima Escalante

Usa ka Dominggo sa wala pa ang miting sa sakrament, ang bishop miduol nako ug mihangyo, “Mahimo ka bang mopanalangin sa sakrament” Miingon ko siyempre makahimo ko.

Gikuha nako akong hymnbook ug dayon nanghunaw sa akong kamot sa wala pa molingkod duol sa lamesa sa sakrament. Giablihan nako ang hymnbook, ug ang unang himno nga akong nakita mao ang “Ako Nahingangha, Nahibulong” (*Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata*, nu. 22). Wala pa magsugod ang miting, busa akong gibasa ang una nga linya: “Ako nahingangha, nahibulong sa gugma.” Diha-diha dayon mibati ko og dakong paghigugma.

Sa miaging gabii nagbasa ko sa Biblia kabahin sa katapusang bahin sa kinabuhi ni Jesukristo—naglakip sa Katapusang Panihapon, sa Tanaman sa Getsemani, ug sa Iyang kamatayon ug Pagkabanhaw. Gihunahuna nako si Jesus nga gipasakitan, gilutos, ug gibugal-gibugalan sa mga sundalo. Gihunahuna usab nako si Jesus nga gibuhat ang Iyang pagsakripisyo sa pag-ula diha sa Tanaman sa Getsemani samtang ang Iyang mga disipulo nangatulong.

Nakaamgo ko nga hapit nako mopanalangin sa pan ug tubig nga nagpresentar sa Iyang lawas ug dugo. Ang sakrament makapahimo nato sa

pagbag-o sa pakigsaad nga atong gihimo sa dihang kita gibunyagan, nga kanunay mohinumdom Kaniya, mosunod sa Iyang mga sugo, ug modala sa Iyang ngalan ngari kanato.

Sa dihang nagsugod na ang miting sa sakrament, naghunahuna gyud ko niining tanan. Natandog ko pag-ayo nga si Jesus nag-antus sa ingon kasakit ug katalagsaong paagi nga dili masabtan natong tanan. Nakahunahuna dayon ko nga Iyang gilahunay ang kasakit tungod sa Iyang gugma alang kanato—alang kanako.

Mibati ko nga gihigugma pag-ayo sa Ginoo nga dili nako kapugngan ang akong mga luha. Mibati ko nga dili ko angay sa gibuhat sa Manluluwas para kanako. Apan mibati usab ko nga hingpit ang Iyang gugma alang kanako. Ang usa ka higala andam nga ihalad iyang kinabuhi para sa iyang mga higala (tan-awa sa Juan 15:13). Sa dihang gikanta na ang himno sa sakrament, mibarug ko kauban ang laing brother sa pagsugod sa ordinansa.

Among giablihan ang nindot nga puting hapin sa lamesa nga mitabon

USA KA KASINATIAN SA ESPIRITUHANONG PAGLIMPYO

“Aron ang kasinatian sa sakrament makalimpyo sa espirituhanong paagi kada semana, mangandam kita sa *dili pa* moadto sa sakrament miting. Mahimo kini nato pinaagi sa tuyo nga pagbiya sa inadlaw natong trabaho ug lingaw-lingaw ug pagsalikway sa kalibutanong hunahuna ug mga problema. Pinaagi niini, dunay luna ang Espiritu Santo sa atong hunahuna ug kasingkasing. . . .

“Samtang kita manganta sa himno sa sakrament, moapil sa pag-ampo sa sakrament, ug moambit sa timaan sa Iyang unod ug dugo, mainam-poon kitang magtinguha sa kapasayloan sa atong mga sala ug sayop. Gihunahuna nato ang mga saad nga atong gihimo ug gituman sa miaging semana ug mohimo og personal nga mga pasalig nga mosunod sa Manluluwas sa umaabut nga semana.”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Pag-ila sa Kaugalingon: Ang Sakrament, ang Templo, ug ang Sakripisyo sa Pagserbisyo,” *Liahona*, Mayo 2012, 34.

sa pan. Sa dihang akong gikuptan ang pan, nasayud ko nga naa koy responsibilidad sa pagpikas-pikas sa pan isip kabahin sa ordinansa, apan nagduha-duha ko. Ang pan nagrepresentar sa lawas ni Kristo. Naghunahuna ko sa mga sundalo nga nagpasakit sa Ginoo, ug dili nako gusto nga pikas-pikason ang pan. Sa dihang akong gipikas-pikas ang unang piraso, gihunahuna nako ang kasakit ug makapaubos nga paagi sa pagtratar ni Jesus sa wala pa ang Iyang kamatayon—ang korona nga mga tunok, ang paglatus, ug ang pag-antus. Ang mga luha nagpadayon sa pagdagayday sa akong aping samtang akong giandam ang pan.

Dayon nakahunahuna ko nga kinahanglanon kining sakit ug makapaubos nga mga hitabo. Kabahin kini sa maulaong sakripisyo ni Jesukristo, ug nagsakripisyo Siya tungod sa Iyang gugma alang kanako ug kanatong tanan.

Misugod ko sa pagbati og talagsaong kalinaw ug kalipay. Gipikas-pikas nako ang pan sa mabinantayon ug hinay-hinay nga paagi, nasayud nga ang gikuptan sa akong kamot panalanginan ug pagabalaanon alang sa usa ka espesyal nga katuyoan ug mirepresentar sa usa ka butang nga bililhon, nindot, ug talagsaon kaayo. Mibati ko sa dakong responsibilidad sa

pagbuhat niining ordinansa aron kadtong anaa sa miting makapabag-o sa pakigsaad sa Ginoo ug makadawat sa mga panalangin sa Pag-ula.

Sa dihang nahuman mi, akong nakita ang mga tray nga puno sa pinikas-pikas nga pan. Ang talan-awon nindot ug mahinuklugon. Gisulti sa akong kompanyon ang pag-ampo. Karon pa sukad akong klaro nga nasabtan ang hugpong sa pulong “nga sila unta mokaon agi og handumanan sa lawas sa imong Anak” (D&P 20:77).

Sa dihang miambit ko sa pan, gibati nako pag-usab ang gugma sa Manluluwas. Mibati ko nga giproteksyunan, napaubos, ug determinado nga buhaton unsa ang eksakto. Gusto nakong eksaminon ang akong kinabuhi ug mohinulsol sa tanang sayop nga akong nahimo.

Mapasalamaton ko ni Jesukristo sa Iyang gugma alang kanako. Mapasalamaton ko nga makadawat kita sa mga panalangin sa Iyang Pag-ula: mapasaylo sa atong mga sala ug adunay kahigayunan nga makabalik sa atong Langitnong Amahan. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Siyudad sa Mexico, Mexico.

MGA PANGUTANA NGA PALANDUNONG

Unsay akong buhaton niining semanaha aron mas andam sa pag-ambit sa sakrament? Unsay akong hunahunaon atol sa sakrament? Mibati ba ko nga napasaylo ug midawat og inspirasyon samtang nag-ambit ko sa sakrament?

PANALANGIN ANG MGA HAGIT

Ni Rachel Harrison

Ang akong gihunahuna nga mga hagit sa kaminyoon diha sa templo nahimo, hino-ong, talagsaon nga mga panalangin.

Nakig-istorya ko sa usa ka buotang higala kabahin sa mga panalangin sa pagminyo diha sa templo. Nagtiaw-tiaw ko sa pagsulti nga makahunahuna lang ko og pipila ka mga panalangin, apan daghan ko og mahunahunaang mga hagit. “Nan,” miingon siya, “tingali mao kadto ang *mga panalangin!*”

Nasayud ko nga siya eksakto.

Ang pagka-sealed diha sa templo nakapanalangin nako og mahangturong panglantaw sa kaminyoon ug pamilya. Ang akong mga pakigsaad diha sa templo nahimong “mga panglantaw” nga kanunay namong

Ang kaminyoon naghatag sa pipila ka labing importante nga mga responsibilidad sa kinabuhi—ug pipila sa pinakamalipayong higayon sa kinabuhi. Gusto namong madungog ang malipayong mga higayon sa inyong kaminyoon. Ipakigbahin ang inyong mga istorya sa liahona.lds.org (I-klik ang “Submit Your Work”) o i-email sa liahona@ldschurch.org.

basihan sa mga opsyon nga among kapilian, gani isip batan-on, bag-ong magtiayon.

Usa ka Mahangturong Panglantaw

Gisugdan namo among kaminyoon uban sa mahangturong panglantaw, ug mibati mi nga dili namo langayon o limitahan ang mahimo namong mga anak. Nagpadayon ang akong bana sa kolehiyo samtang nagkadako ang among pamilya. Sa panahon nga hingpit na siyang nangempleyo, aduna na kami lima ka anak. Nagpadayon ko sa pag-eskwela og part-time aron makaatiman ko sa among mga anak sa balay. Mahimuot kong mohinumdom niadtong mga tuiga. Nindot kaayo kini! Nagpuyo mi sa gamayng apartment uban sa duha ka anak nga wala pa kaabut og 15 ka bulan, gipaigo ang gamayng sweldo sa usa ka estudyante sa kolehiyo ug hamburger lang ang kasagarang kaunon.

Gihunahuna nako kadtong mga tuiga isip mga tuig nga nagpakabuhi kami sama sa pioneer—among gilatas ang “mga kapatagan” sa pag-eskwela sa kolehiyo, pagsugod sa among pamilya, ug pagpuyo gamit ang limitadong pinansyal nga kapanguhaan. Mibati ko nga sama niini—apan dili gyud ingon ana kagrabe—sama sa gisulti sa usa sa mga naluwas sa Martin handcart company kabahin sa ilang panaw: “Kaming tanan nasayud gyud nga ang Dios buhi kay amo siyang naila diha sa among grabeng kalisud.”¹

Sa panglantaw sa kalibutan, ang among gipili nga buhaton niadtong unang katuigan sa kaminyoon dili masabtan. Ang paglangay sa akong paggradwar aron makabaton og anak, pagpuyo nga usa ra ang nagtrabaho, ug pagsakripisyo sa pipila ka luho daw binuang. Apan ang Ginoo miingon ni Isaias:

“Kay ang akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan, nagaingon ang Ginoo.

“Kay maingon nga ang mga langit hataas kay sa yuta, mao man ang akong mga dalan labi pang hataas kay sa inyong mga dalan, ug ang akong mga hunahuna kay sa inyong mga hunahuna” (Isaias 55:8–9).

Ang pagsakripisyo sa kalibutanong mga tumong aron pagsunod sa kabubut-on sa Langitnong Amahan para sa among pamilya nahimong dakong panalangin sa among kinabuhi.

Dungan nga Atubangon ang mga Hagit

Atong mabasa sa Doktrina ug mga Pakigsaad nga kadtong “andam nga motuman sa ilang mga pakigsaad pinaagi sa pagsakripisyo . . . pagadawat [sa Ginoo].

“Kay Ako, ang Ginoo, magsugo kanila sa pagdala og usa ka mabungahon nga kahoy nga natanom diha sa daplin sa usa ka maayo nga yuta, pinaagi sa daplin sa usa ka maputli nga sapa, nga naghatag og daghan nga mahalong nga mga bunga” (D&P 97:8–9). Ang

among lima ka anak mao ang among mahalon nga mga bunga. Sila sa walay pagduha-duha mao ang among talag-saong mga panalangin.

Sa paglabay sa mga tuig, ang akong bana ug ako nag-atubang og daghang mga hagit sa among kaminyoon, ug sa paghinumdom niini sa tinuoray maka-sulti ko nga mapasalamaton ko niini. Ang Ginoo mipanalangin namo og mga pagsulay sa paghashas kanamo isip mga indibidwal ug sa pagtabang namo nga makabalik Kaniya ug sa among mga kaparis.

Ang kaminyoon sa templo ang pinakataas nga pakigsaad sa himaya. Kon tumanon kining pakigsaad, kini modala ngadto sa pinakataas nga ang-ang sa celestial nga gingharian, o kinabuhing dayon, nagpasabut mahangturong pagsanay (tan-awa sa D&P 131:1–4). Tungod niining dakong ganti, kita maglaum nga ang kaminyoon diha sa templo mopalambo nato, mousab sa atong kinaiya.

Si Elder Bruce C. Hafen, emeritus nga miyembro sa Seventy, miingon: “Tingali magsugod ta sa kaminyoon

aron makomportable. Apan moabut dayon ang mga problema. Kon seryu-sohon nato kini sa pagsulbad, tingali dili kita komportable kanunay, apan kita molambo. Dayon sa katapusan atong maamguhan nga kita wala maminyo para makomportable apan para malipay.”² Ang pagsulbad sa atong mga problema nga magtinabangay dili kanunay komportable, apan kini nakahatag gyud namo og kalipay.

Kakugi ug Hingpit nga Kalipay

Ang pagkainahan mao ang pinakalisud nga buluhaton nga akong nahimo. Sa wala pay mga anak, nag-hunahuna ko nga ang pagkainahan kasagaran, kon dili kanunay, puno sa kalipay—sagulan lang og gamayng pagkugi. Apan akong naamguhan nga bali diay kini. Tungod sa akong mahangturong pakig-uban sa akong bana, ang akong pagkaginikanan ug kaminyoon nahimong usa ka laboratoryo aron mahisama sa Langitnong Amahan. Ang responsibilidad sa pagkaginikanan niining kinabuhi susama sa buhat ug mga katuyoan sa atong

Langitnong Amahan, “pagpahinabo sa pagka-imortal ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo” (Moises 1:39). Ang pagkaasawa ug inahan nanginahanglan og dakong pailub, kalig-on, ug gugma. Ang pagkainahan nakatabang nako nga mahimong mas sama sa Dios sa kinaiya, mga tinguha ug mga posibilidad.

Ang pagka-sealed diha sa templo nakapanalangin nako sa daghang paagi nga wala nako damha. Kini usa ka tinubdan sa akong kusog ug kalig-on para sa akong mga anak. Kini mao ang sumpay balik sa akong mga katigulangan ug nagpanalangin kanila samtang akong gihimo ang mga buhat sa templo para kanila. Ang akong kaminyoon diha sa templo angay sa matag sakripisyo, ug nasayud ko nga kini nakahatag og dagkong mga panalangin. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa New Zealand.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Francis Webster, sa William R. Palmer, “Pioneers of Southern Utah,” *The Instructor*, Mayo 1944, 217–18.
2. Bruce C. Hafen, *Covenant Hearts: Marriage and the Joy of Human Love* (2005), 13.

SAMUEL

“Ang kasinatian sa batang si Samuel, sa dihang iyang gitubag ang tawag sa Ginoo, sa kanunay nahimong inspirasyon para kanako.” —Presidente Thomas S. Monson¹

Ang akong inahan, si Ana, dili kaanak ug nag-ampo diha sa templo para sa anak nga lalaki, nagsaad nga ihatag iyang anak ngadto sa Ginoo. Gitubag sa Dios iyang mga pag-ampo; iya kong gipanganak. Samtang bata pa ko, iya kong gidala sa templo aron pagserbisyo Kaniya. Didto ang pari nga si Eli miamuma ug mitudlo nako.²

Isip bata, usa ka gabii nakadungog ko og tingog nga nagtawag sa akong ngalan. Tulo ka higayon miadto ko kang Eli, apan wala ko niya tawga. Siya miingon nga ang Ginoo nagtawag nako. Gisunod nako ang tambag ni Eli sa dihang akong madungog ang akong ngalan sa ikaupat nga higayon ug mitubag, “Sulti, kay ang imong sulugoon namati.”³ Ang Ginoo namulong kanako, ug samtang nagdako ko, Siya anaa kanako. Iya kong gitawag nga mahimo Niyang propeta.

Sa dihang tigulang nako, akong gipili ang akong mga anak isip mga maghuhukom sa Israel. Ang akong mga anak nga dautan, busa ang mga

elder sa Israel mihangyo og usa ka hari. Gipasidan-an nako ang mga tawo sa kakuyaw sa pagbaton og hari, apan namugos sila sa ilang hangyo. Ang Ginoo misugo nako nga “pamation ang ilang tingog.”⁴

Gipadala sa Ginoo ngari kanako si Saul—“usa ka [pinili] nga batanong lalaki”⁵—ug gidihugan nako siya isip “prinsipe sa [mga] katawhan sa Israel.”⁶ Siya nahimo nilang hari. Apan, sa dihang gisugo sa Ginoo si Saul sa paggun-ob sa mga Amalekite ug sa tanang anaa kanila, wala niya kini tumana. Wala niya patya ang mga hayop sa mga Amalekite ug gihalad niya kini isip mga sakripisyo. Gitudloan nako si Saul nga “ang pagsugot labi pang maayo kay sa halad, ug ang pagpamati kay sa mga tambok sa mga laking karnero.”⁷

Tungod sa pagkamasinupakon ni Saul, ang Ginoo mimando kanako sa pagdihog og bag-ong hari gikan sa mga anak ni Isai. Gipresentar ni Isai ang iyang pito ka mas magulang

nga mga anak nga lalaki ngari nako, apan wala sila pilia sa Ginoo.⁸ Ang Ginoo mipadayag kanako nga ang kinamanghurang anak nga lalaki, si David, kinahanglang mao ang hari. Sa panagway o binarugan, ang mga maguwang ni David mahimo tingaling mas matan-aw nga umaabut nga mga hari, apan ang Ginoo mipili niining bata nga tigbalantay og karnero sa pagdumala sa Iyang katawhan. Gikan niining kasinatian nakakat-on ko nga “ang Ginoo nagatan-aw dili ingon sa makita sa tawo; kay ang tawo nagatan-aw sa panagway sa gawas, apan ang Ginoo nagatan-aw sa kasingkasing.”⁹ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “The Priesthood in Action,” *Ensign*, Nob. 1992, 47.
2. Tan-awa sa 1 Samuel 1–2.
3. 1 Samuel 3:10.
4. 1 Samuel 8:22.
5. 1 Samuel 9:2.
6. 1 Samuel 9:16.
7. 1 Samuel 15:22.
8. Tan-awa sa 1 Samuel 16:10.
9. 1 Samuel 16:7.

MGA IKAPULO UG MGA HALAD

Pinaagi sa pagbayad sa mga ikapulo ug mga halad, ang mga bata makakat-on nga ang Ginoo motuman sa Iyang mga saad.

Sa artikulo sa mga pahina 60–61 niini nga isyu, si Elder Anthony D. Perkins sa Seventy naghigut kon sa unsang paagi ang pagbayad sa ikapulo sa dili pa igasto ang iyang kinitaan isip batan-on nagtudlo kaniya unsaon pag-ila sa gusto lang ug sa mga kinahanglanon.

Si Elder Perkins miingon nga kon siya mosunod niining sugo, “ang akong hugot nga pagtuo mas nagkalig-on ug mao usab ang akong tinguha sa pagtuman sa ubang mga kasugoan [sa Ginoo].” Iyang gisunod ang baruganan nga gitudlo diha sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*: “Ang inyong kinaiya importante sa pagbayad sa ikapulo. . . . Bayri kini nga matinguhaon uban sa mapasalamaton nga kasingkasing” ([2011], 38).

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Batan-on

- Ang mga batan-on kasagaran makakat-on sa mga panig-ingnan gikan sa uban. Tan-awa sa “Ang mga Panalangin sa Ikapulo” (*Liahona*, Mar. 2013, 26) sa pagbasa kabahin sa lima ka indibidwal kinsa napanalanginan tungod sa pagbayad sa ilang ikapulo. Hisguti kon sa

unsang paagi ang ikapulo nakapanalangin sa inyong pamilya. Mahimo usab ninyong hisgutan kon sa unsang paagi ang ikapulo ug mga halad nakapanalangin sa tanang miyembro sa Simbahan.

- Ikonsiderar nga dungang basahon ang seksyon sa mga ikapulo ug mga halad sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (mga pahina 38–39). Mahimo ninyong ihisgot kon sa unsang paagi ang puasa ug ang mga halad sa puasa may kalabutan sa usag usa ug unsaon sa inyong pamilya pagbayad sa mga halad sa puasa.

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Bata

- Ikonsiderar ang paggamit sa mosunod nga demonstrasyon: Pagbutang og napulo ka sinsilyo sa lamesa. Pangutan-a ang mga sakop sa pamilya kon unsay ilang bation kon inyong ihatag nila ang siyam ka sinsilyo ug ibilin ang usa aron itabang sa pagtukod sa gingharian sa Ginoo. Andam ba nilang dawaton kini nga tanyag? Mahimo dayon ninyong ipasabut ang susama nga kahulugan tali niining sitwasyon ug sa balaod sa ikapulo.
- Mahimo ninyong gamiton ang seksyon sa “Para sa Gagmayng

MGA KASULATAN KABAHIN NIINI NGA HILISGUTAN

Levitico 27:30, 32
Deuteronomio 26:12
Nehemias 10:38
Malaquias 3:8, 10;
tan-awa usab sa
3 Nephi 24:8, 10
Lucas 18:12
Alma 13:15
Doktrina ug mga
Pakigsaad 64:23;
97:10–12; 119:3

mga Bata” sa Agosto 2011 nga *Liahona* (mga pahina 70–72), nga naglakip sa tinuod nga kasinatian sa usa ka batang lalaki nga nakakat-on nga ang pagbayad sa ikapulo maayo nga pagpili—bisan og ang iyang kontribusyon usa lang ka sinsilyo. Mahimo usab ninyong kompletuhon ang may kalabutang mga kalihokan uban sa inyong mga anak. ■

Ang nangaging edisyon sa Liahona makita sa internet sa liahona.lds.org.

*Ang tanang media
nga inyong gigamit
may epekto diha
kaninyo. Ang me-
dia ba nga inyong
gipili makabayaw,
may tumong, ug
makadasig?*

Ni Katherine Nelson

Sa dihang sila si Daniel, Shadrach, Meshach, ug Abednego gidala sa korte ni Haring Nabucodonosor, gisugo sila sa pagkaon sa karne para sa hari ug sa pag-inom sa bino alang sa hari. Apan mihukom sila sa pagkaon og utan (pagkaon hinimo gikan sa lugas) ug miinom og tubig. Human sa 10 ka adlaw, “ang ilang mga nawong nakita nga mga labing ambungan ug sila labing tambok sa unod kay sa tanan nga mga batan-ong lalaki nga nangaon sa mga lamiang kalan-on sa hari. . . . [Ug] ang Dios naghatag kanilag kahibalo ug kabatid sa tanang kaalam ug kinaadman: ug si Daniel may maayong pagsabut sa tanang mga panan-awon ug sa mga damgo” (Daniel 1:15, 17).

Bisan tuod kini nga istorya kanunay natong gigamit sa paghulagway sa importanting mga baruganan sa Pulong sa Kaalam ug sa pagkaon nga *literal* natong gikaon, kini nagtudlo usab og laing mga baruganan kabahin sa mga *simbolikanhon* natong gigamit. Kini naglakip sa media nga atong gigamit sa paglingawlingaw—bisan unsa gikan sa mga fine art, libro, sayaw, ug musika ngadto sa digital ug social media. Sama ni Daniel ug sa iyang mga higala nga tuyong mihukom sa paglikay sa sobrang kadaghan, makapabusog nga pagkaon nga dili makahatag nila sa sustansya nga ilang gikinahanglan—ug posibleng makasamok nila sa ilang pagbansay diha sa korte sa hari—busa kita kinahanglang magmatngon sa pagpili sa limpyong kalingawan (tan-awa sa D&P 25:10).

Ang mosunod nga mga sugyot makatabang nato sa pagpili kon unsay kalingawan nga angay sa atong bililhong panahon niining kinabuhia.

Likayi ang Walay Hinungdan nga Panghunahuna

Kita mogamit sa kalingawan aron mahupay sa atong matag adlaw nga mga kabalaka. Kini mahimong panahon sa pagrelaks ug pagpangatawa ug maayong diskusyon uban sa pamilya ug mga higala.¹ Ang bag-ong kalagsik nga atong mabati tungod niini nga mga kalihokan gikan sa impluwensya sa Espiritu Santo, kansang bunga mao ang “gugma, kalipay, kalinaw, pailub, pagkamapuanguon, pagkamaayo, pagkamatimuman, kaaghop, [ug] pagpugong sa kaugalingon” (Mga Taga-Galacia 5:22–23). Aron mabati nga nabag-o ang kalagsik human sa atong lingaw-lingaw, kinahanglang mopili ta og kalingawan nga mabati nato

ang aghat ug makaayo nga gahum sa Espiritu Santo.

Aron dili mawala ang pagpakig-uban sa Espiritu Santo ug madaut ang atong mga espiritu, gitambagan kita sa dili “pagtambong, pagtan-aw, o pag-apil sa kalingawan nga hilas, imoral, mapintas, o law-ay nga talan-awon sa bisan unsang paagi.”² Apan usahay ang media nga ingon og limpyo mahimong makadaut nato pinaagi sa pagpahilayo kanato sa atong katuyoan sa kinabuhi.

Samtang ang limpyong kalingawan makatabang nato nga mahupay, ang ubang matang sa kalingawan makapahunahuna nato og walay hinungdan. Sa Doktrina ug mga Pakigsaad ang Ginoo nagmando kanato: “Hunong gikan sa inyong tanan nga walay hinungdan nga mga pakigpulong, gikan sa tanan nga katawa, gikan sa inyong tanan nga maibugon nga mga tinguha, [ug] gikan

sa inyong tanan nga garbo ug walay hinungdan nga panghunahuna” (88:121). Ang ubang kalingawan makapalayo nato sa katuyoan sa plano sa kaluwasan pinaagi sa paghunahuna niining gihulagway ni Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nga walay hinungdan nga mga hunahuna ug dili importanting mga butang.³ Kining walay hinungdan nga

mga kalingawan daling makalit-ag nato ug makahimo og “tinuyong walay pagtahud nga makapaubos sa sagradong butang ug gani mahimong pagbugal-bugal ug panamastamas.”⁴

Mahimong Aktibo nga Tinugyanan

Bisan tuod mas sayon nga tugutan lang nga pasudlon sa walay paghunahuna ang kalingawan nga atong paminawon, tan-awon, ug basahon diha sa atong kasingkasing ug hunahuna, ang usa ka mahinungdanong bahin sa kinabuhi mao ang pagkat-on unsaon nga mahimong tinugyanan—magkat-on “sa pagbuhat alang [sa atong kaugalingon] ug nga dili pagaaghaton” (2 Nephi 2:26). Lakip sa mamahimong tinuod nga tinugyanan mao ang magmabinantayon sa inyong gamiton nga kalingawan.

Imbis nga dili maghunahuna sa paggamit sa media para sa kalingawan, kita kinahanglang magbantay kon pila ka oras atong gigahin para niini ug unsa ang mga mensahe—klaro o dili klaro—ang gipasabut niini. Si Ryan Holmes, direktor sa Digital Media Group sa Brigham Young University, mipasabut nga kita kinahanglang “magmatngon

ANG ANGAY NGA MEDIA

sa paggamit sa teknolohiya” ug magmabinantayon sa pagkonsiderar sa “tanang mga sangputanan niini.”⁵ Si Amy Petersen Jensen, chair sa department of Theatre and Media Arts sa Brigham Young University, miingon nga importante nga “mopili nga moapil sa aktibong panag-istoryahanay diha sa media [active media conversations] ug likayan ang pagpaundayon nga paggamit sa media [passive media consumption].”⁶

Igahin ang Panahon sa Maalamong Paagi

Lakip sa pagkahimong mas aktibo nga tinugyanan mao ang magmabinantayon sa oras nga atong gigahin sa kalingawan. Tungod sa daghan kaayong kapilian, dali ra nga madala “sa bisan unsang moabut kaninyo pinaagi sa text, email, mga data feed, mga stream, ug mga pahibalo.”⁷ Apan kon magpadala kita, nag-usik-usik kita sa “mga adlaw sa [atong] pagsulay” (2 Nephi 9:27) tungod sa mga kalihokan nga nag-usik-usik sa atong panahon nga dili makatabang nato nga mahimong mas malig-on, mas maalamon, mas manggiloy-on nga mga representante ni Jesukristo.

Imbis nga usikan ang tibuok gabii diha sa pinakabag-ong viral video, sikat nga bag-ong show, o status update, mahimo natong tuyuon og gahin ang panahon alang sa mahinungdanong kalingawan nga makapalagsik kanato. Si Brother Holmes miingon, “Klaroha pagpili. Hukmi kon unsa, kanus-a, ug unsaon ninyo pag-interact gamit ang digital nga media.”⁸

Pilia ang Media nga Makapabayaw

Laing importante nga bahin sa mabinantayong pagpili sa atong kalingawan mao ang paghunahuna kon unsa ang mensahe niini nga media.

Ang tanang matang sa kalingawan adunay gustong ipaabut, gituyo ba ang mensahe niini o wala. Samtang malingaw sa salida sa sine o sa libro, pananglit, pangutan-a ang inyong kaugalingon kon unsa ang mga mensahe nga gipaabut niini pinaagi sa mga simbolo, mga karakter, mga lyric, ug mga imahe niini. Unsa ang mga mithi niini? Unsa ang mga batasan nga gi-endorso niini? Pinakaimportante, makatabang ba kini ninyo sa paghunahuna ug paghatag og balaang pagtahud ni Jesukristo? Nakabatang ba kini ninyo sa pagsabut sa Iyang kabalaan? Nagtudlo ba kini ninyo kabahin sa sakripisyo? kabahin sa gugma? kabahin nga unahon ang uban? Kini ba naghigut kabahin sa kaimportante sa mga pamilya o sa kabalaan sa kaminyoon? Kon kamo walay makuha nga mga kamatuoran nga may kalabutan sa ebanghelyo gikan sa inyong kalingawan, dili kini bililhon ug nag-usik lang sa inyong panahon.

Ang uban matintal sa pag-ingon, “Kalingawan ra ni—dili eskwelahan o simbahan. Dili kinahanglang naa koy makat-unan niini.” Apan kon kamo nasayud man niini o wala, “kon unsay inyong mabasa, madungog, o makita adunay epekto nganha kaninyo.”⁹

Kon atong gamiton atong hunahuna ug kasingkasing sa pagtimbang-timbang sa media nga atong gigamit, kita may mga higayon sa paghinuktok. Gitawag kining mga higayona ni Professor Jensen og usa ka “panag-istoryahanay”: “usa ka istoryahanay—pakig-istorya sa atong kaugalingon diin kita maminaw ug motubag. Ang pinakamaayo natong panag-istoryahanay kasagaran mahimong mga higayon sa pribadong paghinulsol, tungod kay kasagaran atol sa panag-istoryahanay nga atong usabon atong panghunahuna, mangita og bag-ong dalan, o mohukom nga mobuhat og mas maayo. Ang mga kausaban nga atong gihimo diha sa atong mga kalag niining mga higayona kasagaran gamay, simple, makapauswag, maka-pahupay ug makapalambo.”¹⁰

Kita nagtinguha sa “mga butang nga mahiyason, matahum, o maayo og dungog o dalaygon”—bisan sa atong panahon sa panglingaw-lingaw (Mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo 1:13). Isip mga representante ni Jesukristo kinahanglan natong iinsister “nga tanan [natong] basahon o [tan-awon] . . . nagtudlo og maayo o nagpasiugda og maayong butang [sa atong kaugalingon] o [sa atong mga pamilya].” Ang atong paggamit sa mga kalingawan kinahanglang “may katuyoan, mapahinungurong mga aksyon . . . nga [makatabang nato] sa pag-angkon ug pagpakigbahin sa tumong sa atong Langitnong Amahan.”¹¹

Kita nasayud nga ang ingon nga mahiyason, matahum, ug dalaygon nga kalingawan—ang angay nga media—makapabayaw nato, makaandam nato sa mga hagit sa kinabuhi ug makalig-on sa atong pagkadisipulo. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129, nga naglista sa mga “maayong makalingaw nga mga kalihokan” isip usa sa mga baruganan nga makatukod og malipayong pamilya.
2. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (2011), 11.
3. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Powerful Ideas,” *Ensign*, Nob. 1995, 27.
4. Brad Wilcox, “If We Can Laugh at It, We Can Live with It,” *Ensign*, Mar. 2000, 29.
5. Ryan Holmes, “The Truth of All Things,” (debosyonal sa Brigham Young University, Mayo 7, 2013), speeches.byu.edu.
6. Amy Petersen Jensen, “Some Hopeful Words on Media and Agency,” (debosyonal sa Brigham Young University, Mar. 20, 2012), speeches.byu.edu.
7. Holmes, “The Truth of All Things,” speeches.byu.edu.
8. Holmes, “The Truth of All Things,” speeches.byu.edu.
9. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 11.
10. Jensen, “Media and Agency,” speeches.byu.edu.
11. Jensen, “Media and Agency,” speeches.byu.edu.

Pagkaginikan, Dili Magpalinga sa Elektronik nga mga Butang

Ni Jan Pinborough

Mga Magasin sa Simbahan

Ang Manluluwas namulong sa pito ka simpleng mga pulong: “Tan-awa ang inyong gagmay nga mga bata.” Gitan-aw sa mga Nephite ang ilang mga bata. Ug ang sunod mao ang usa sa labing sagrado nga mga hitabo sa tanang kasulatan. (Tan-awa sa 3 Nephi 17:23–24.)

Una nakong nasinati ang “pagtan-aw” sa dihang bag-o pang natawo akong unang anak nga babaye. Ang iyang hinay, padayon nga paghilak nakatugaw nako sa mga tungang gabii, ug andam nako sa pagpakaon niya kon mahitabo kini. Iyang gibuka og maayo ang iyang mga mata ug diretsong mitutok sa akong mga mata sulod sa taas, bililhong mga higayon. Samtang siya ug ako tinuorayng “mitan-aw” sa usag usa sa unang higayon, akong nabati ang mahangturong relasyon namong duha.

Ang pagtuon sa neurobiology mimatuod sa kaimportante sa “pagtan-aw” sa ginikanan ug anak. Sumala sa usa ka neurobiologist nga si Dr. Allan N. Schore, ang dili verbal nga komunikasyon nga “pagtanan-away sa usag usa” mahinungdanon sa hustong paglambo sa hunahuna sa masuso.¹ Sa umaabut nga katuigan, kini nga koneksyon magpabiling mahinungdanon sa paglambo sa hunahuna, kasingkasing, ug sa espiritu sa atong nagtubo nga mga anak.

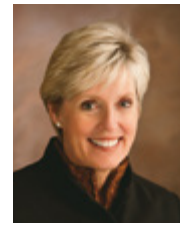
Ang “pagtan-aw” dili paghatag og sagad, makasamok nga pasigpat. Kini kinasingsing ug manggihunahunaong pag-amuma sa lain. Paghatag kini og naka-focus nga atensyon nga nagpasabut, “Nakakita ko nimo. Importante ka para nako.”

Para sa mga ginikanan karon, kini nga matang sa pagtan-aw nanginahanglan kanunay og disiplina nga dili malinga sa elektronik nga mga butang, usa ka tinuyo nga pagpili nga mopalayo sa atong mga screen ug i-off ang atong digital nga mga himan. Kini mahimong nagpasabut sa pagbuntog sa tintasyon nga tan-awon ang atong mga mensahe sa text o mag-scroll sa social media posts. Kini maglakip sa tinud-anayng pag-establisar og mga lagda sa media sa personal ug pamilya, paghimo og mga limitasyon nga moprotektar sa sagradong panahon nga atong igahin sa usag usa diha sa atong mga pamilya kada adlaw.

Pinaagi sa pagpaningkamot sa mas hingpit ug mas kanunay nga pagtan-aw sa atong gagmayng mga bata, atong maamuma ang bili sa atong mga anak, mapalambo ang atong relasyon sa usag usa, ug mas matagamtam nato kadtong sagradong mga higayon kon mo-focus gayud kita sa atong mga anak. ■

MUBO NGA SULAT

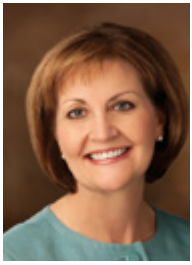
1. Tan-awa sa “Relational trauma and the developing right brain: The neurobiology of broken attachment bonds,” sa Tessa Baradon, ed., *Relational Trauma in Infancy* (2010), 19–47.

IPADAPLIN UNA ANG TEKNOLOHIYA UG PAMINAW UBAN SA GUGMA

Ang tubag sa atong pag-ampo unsaon pagtubag sa panginahanglan sa atong mga anak mao ang pagpadaplin una sa teknolohiya. Ang bililhong oportunidad nga makasultihanay uban sa atong mga anak mawala kon mapuno kita sa mga makabalda. “Nganong dili mogahin og panahon matag adlaw nga ipadaplin una ang teknolohiya ug makigsuod sa matag usa? Palunga lang ang tanan. Kon himoon ninyo kini, ang inyong balay daw hilum sa sinugdan; tingali mobati mo nga wala masayud unsay isulti o buhaton. Dayon, kon ihatag ninyo ang inyong tanang pagtagad ngadto sa inyong mga anak, ang panagistoryahanay magsugod, ug malingaw mo nga maminaw sa usag usa.”

Rosemary M. Wixom, kinatibuk-ang presidente sa Primary, “Ang mga Pulong nga Atong Isulti,” *Liahona*, Mayo 2013, 82.

Ni Linda K. Burton
Kinatibuk-ang Presidente
sa Relief Society

ANG GAHUM SA PRIESTHOOD

ANAA PARA SA TANAN

Ang awtoridad sa priesthood gitugyan pinaagi sa ordinasyon, apan ang gahum sa priesthood anaa para sa tanan. Ang pagkamatarung mao ang makapahimo natong tanan sa pagdapit sa gahum sa priesthood sa atong kinabuhi.

Atong pribilehiyo nga mopuyo niining panahon sa kasaysayan sa Simbahan diin may mga pangutana kabahin sa priesthood. Adunay dakong interes ug tinguha nga mas masayran ug masabtan ang awtoridad, gahum, ug mga panalangin nga may kalabutan sa priesthood sa Dios. Akong panghinaut nga ang doktrina sa priesthood “*motuhop* diha

sa [atong kalag] ingon sa mga yamog nga gikan sa langit” (D&P 121:45; empasis gidugang). Mopamatuod ko nga gipaspan sa Ginoo ang Iyang buhat, ug mahinungdanon nga kita makasabut kon sa unsang paagi buhaton sa Ginoo ang Iyang buhat aron kita makadawat sa gahum nga moabut kon kita nahisubay sa Iyang plano ug mga katuyoan.

Ang Ginoo kanunay nagtuman sa Iyang buhat, nga mao ang “pagpahinabo sa pagka-imaltal ug kinabuhi nga dayon sa tawo” (Moises 1:39), pinaagi sa gahum sa Iyang priesthood. Pinaagi niini ang kalangitan ug yuta gilalang. Pinaagi sa mga ordinansa sa priesthood, ang mga epekto sa Pagkalaglag mabuntog tungod sa Pag-ula ni Jesukristo. Tungod ang awtoridad

sa priesthood gisalig ngadto sa tawo sa pagpanalangin sa mga anak sa Langitnong Amahan, gusto Niya nga gamiton ang gahum sa priesthood diha sa atong mga panimalay sa pagpanalangin ug paglig-on sa atong mga pamilya ug indibidwal nga kinabuhi.

Sa 2013 nga tibuok kalibutan nga pagbansay sa pagpangulo, si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles kusganong namahayag: “Ang mga lalaki dili mao ang priesthood!”¹ Alang kanako, kini pasidaan ingon man imbitasyon nga kitang tanan magtuon, mamalandong, ug mas makasabut sa priesthood. Kon adunay usa ka tawo, sama pananglit bata o higala kinsa sakop sa laing tinuohan, mangutana ninyo sa mosunod, makatubag kaha mo?

- Unsa ang priesthood?
- Nganong importante ang priesthood?
- Unsa ang mga yawe sa priesthood?
- Kinsa ang naghupot sa mga yawe sa priesthood?

Unsa ang priesthood?

Ang priesthood mao ang mahangturong gahum ug awtoridad sa Dios diin Siya mopanalangin, motubos, ug mobayaw sa Iyang mga anak. Si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut sa priesthood niining paagi: “Ang priesthood mao ang paagi diin ang Ginoo molihok pinaagi sa kalalakin-an aron sa pagluwas sa mga kalag. . . . Ang naghupot sa priesthood gilauman nga mogamit niining sagrado nga awtoridad sumala sa balaang hunahuna, kabubut-on, ug mga katuyoan sa Dios. *Walay butang kalabut sa priesthood nga nakasentro sa kaugalingon. Ang priesthood kanunayng gigamit sa pagserbisyo, pagpanalangin, ug sa*

“Walay butang kalabut sa priesthood nga nakasentro sa kaugalingon. Ang priesthood kanunayng gigamit sa pagserbisyo, pagpanalangin, ug sa pagpalig-on sa ubang mga tawo.”

Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

*pagpalig-on sa ubang mga tawo.”*²

Samtang akong gitun-an, gipamalandungan, ug gitinguha nga masabtan ang priesthood, nakatabang nako sa pagkonsiderar kon unsa kaha ang kalibutan kon *wala* kini. Si Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasabut niining ideya sa dihang siya miingon: “Inyo bang mahunahuna kon unsa kangitngit ug kakawang ang mortalidad kon walay priesthood? Kon ang gahum sa priesthood wala dinhi sa kalibutan, ang kaaway adunay kagawasan sa paglakaw-lakaw ug paghari nga walay pagpugong. Walay gasa sa Espiritu Santo nga mogiya ug mopanalangin kanato; walay propeta nga mamulong sa ngalan sa Ginoo; walay mga templo diin kita mohimo

og sagrado, mahangturong mga pakigsaad; walay awtoridad sa pagpanalangin o pagbunyag, sa pag-ayo o paghupay. . . . Walay kahayag, walay paglaum—kangitngit lang.”³

Makapasubo ang paghunahuna kon wala ang gahum sa priesthood. Ako,

mismo, mobarug ug nagmaya nga kining sagradong gahum napahiuli sa yuta pinaagi sa usa ka propeta sa Dios niining katapusan ug mahimayaong dispensasyon sa kahingpitan sa panahon!

Si Elder Oaks mipasidaan kanato, hinoon, sa atong paghigot sa priesthood: “Usahay ang mga naghupot sa priesthood atong gipasabut nga ‘ang priesthood,’ dili nato angay nga kalimtan nga ang priesthood wala gipanagiya o gipresentar niadtong naghupot niini. Kini gihuptan nga may *sagradong pagsalig nga gamiton sa ikaayo sa mga lalaki, mga babaye, ug sa mga bata.*”⁴

Nganong importante kaayo ang priesthood?

Kita nasayud nga “ang balaan nga plano sa kalipay makahimo sa mga

relasyon sa pamilya nga magpadayon human sa kamatayon. Sagrado nga mga ordinansa ug mga pakigsaad nga anaa sa balaan nga mga templo maka-pahimo alang sa tagsa-tagsa sa pag-balik ngadto sa atubangan sa Dios ug alang sa mga pamilya nga magkahiusa sa kahangturan.⁵ Sama sa gitudlo ni Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang katungod sa Priesthood gipahiuli aron ang mga pamilya mabugkos sa kahangturan.”⁶

“Ang awtoridad sa Priesthood gikinahanglan sa pagpahigayon sa mga ordinansa sa ebanghelyo. . . . Ang matag ordinansa nagbukas sa oportunidad sa daghang espirituhanong mga panalangin.”⁷ Gitugyan ni Jesus ang sagradong mga yawe sa gingharian ngadto kang Pedro uban sa mando nga “unsay imong pagabugkoson dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga binugkos: Ug bisan unsay imong pagaluagan dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga linuagan” (Mateo 16:19).

Unsa ang mga yawe sa priesthood?

Usa ka simpleng pagpasabut sa mga yawe sa priesthood makita sa Mayo 2012 nga *New Era*:

“Gamit ang mga yawe, daghan kaayo mo og mahimo nga dili gyud unta ninyo mahimo kon wala ni—pagsulod sa mga building, pagdrayb og mga sakyanan, pag-abli sa mga trunk, ang pipila lang niini. Ang mga yawe, sa yanong pagkasulti, nagpasabut sa awtoridad ug pagtugot [access].

“Sama usab sa mga yawe sa priesthood. Kini nagkontrolar sa pag-angkon sa mga panalangin ug mga ordinansa sa priesthood. . . . Ang mga yawe sa priesthood mao ang katungod sa pagdumala ug paggiya sa Simbahan. . . . Ang mga yawe kasagaran magamit sa hiyograpikanhong dapit, sama sa ward, stake, o misyon.

Kini kasagaran naglakip usab sa awtoridad sa partikular nga mga ordinansa ug mga kalihokan (sama pananglit, bunyag, sakrament, misyonaryo nga buhat, ug buhat sa templo).⁸

Kinsa ang naghupot sa mga yawe sa priesthood?

“Si Jesukristo naghupot sa tanang mga yawe sa priesthood kabahin sa Iyang Simbahan. Iyang gitugyan ang tanang mga yawe sa gingharian sa Dios dinhi sa yuta ngadto sa Iyang mga Apostoles. Ang senior nga buhi nga Apostol, ang Presidente sa Simbahan, mao lang ang bugtong tawo dinhi sa yuta nga gitugutan sa paggamit sa tanang mga yawe sa priesthood (tan-awa sa D&P 107:91–92). . . . [Iya dayong] i-delegar ang mga yawe sa priesthood ngadto sa ubang mga lider sa priesthood aron sila makadumala sa dapit diin sila may responsibilidad. . . . Ang mga presidente sa auxiliary ug ilang mga magtatambag dili makadawat og mga yawe. Sila nakadawat sa gidelegar nga katungod aron sa pagbuhat sa ilang mga calling.”⁹

Hinoon, adunay kalainan tali sa awtoridad sa priesthood ug gahum sa priesthood. Ang awtoridad sa priesthood gitugyan pinaagi sa ordinasyon, apan ang gahum sa priesthood anaa para sa tanan. Tungod ang gahum sa priesthood mao ang atong gitinguha nga maanaa sa atong mga pamilya ug panimalay, unsay angay *natong* buhaton aron maangkon kana nga gahum sa atong kinabuhi? Ang personal nga pagkamatarung importante aron maangkon ang gahum sa priesthood.

Pagsabut sa Doktrina sa Priesthood

Una, tinguhaa nga mahimong takus sa gasa sa Espiritu Santo. Tungod ang doktrina sa priesthood labing masabtan pinaagi sa pagpadayag, mahinungdanon ang tabang sa Espiritu Santo

aron mapadayag ug motuhop ang doktrina diha sa atong kalag.

Ikaduha, adto sa balaang templo. Kita nasayud nga ang mga templo mao ang “labing balaan sa tanan nga mga dapit sa pagsimba”¹⁰ ug mao ang pinakanindot nga dapit sa pagkat-on

kabahin sa priesthood pinaagi sa espiritu sa pagpadayag.

Ikatulo, basaha ang mga kasulatan. Ang pagsiksik, pagpamalandong, ug pagtuon sa kasulatan mao ang pamaagi aron pagdapit sa Espiritu Santo sa pagpadayag kanato sa importanting mga kamatuoran kabahin sa priesthood. I-rekomendar nako ang mosunod para sa inyong mabinantayon ug mainampuong konsiderasyon: Ang mga seksyon 13, 20, 84, 107, ug 121 sa Doktrina ug mga Pakigsaad, ug Alma 13. Dayon dapiton ko kamo sa pagmemorya sa panumpa ug pakigsaad sa priesthood, nga makita sa Doktrina ug mga Pakigsaad 84:33–44. Sa pagbuhat niini, mosaad ko nga ang Espiritu Santo mopalapad sa inyong pagsabut sa priesthood ug modasig

ug mobayaw kaninyo sa talagsaong paagi.

Dapiton ko usab kamo sa pagpamalandong sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:34–46 ug pangutan-a inyong kaugalingon:

- Ang akong kasingkasing nagtinguha ba sa kalibutanong mga butang?
- Nagtinguha ba ko sa pasidungog sa mga tawo?
- Gililong ba nako ang akong mga sala?
- Mapagarbuhon ba ko?
- Gikontrolar o gidominar o gipugos ba nako akong mga anak, kapikas, o ang uban?
- Nangingkamot ba ko sa pagsunod sa mga matarung nga baruganan sama sa pagdani, kaaghup, pagkamainantuson, pagkambination, kalumo, tiunay nga paghigugma (pasabut tinud-anay o kinasingkasing nga gugma)?
- Ang mga hiyas ba walay hunong nga midayan-dayan sa akong hunahuna?

- Nagtinguha ba ko nga ang Espiritu Santo mahimo nakong kauban kanunay?

Ang mga pulong nga *pagdani*, *kaaghup*, *pagkamainantuson*, *pagkambination*, *kalumo*, ug *tiunay nga paghigugma* adunay bag-o ug personal kaayo nga kahulugan kanako kon akong mahinumduman ang panalangin nga akong gihangyo sa akong amahan mga tuig na ang milabay.

Sa dihang young single adult pa ko, nanlimbasug ko og lisud kaayo nga desisyon. Sama sa akong gibuhat sa daghang higayon, miduol ko sa akong amahan ug mihangyo og panalangin sa amahan. Nagdahum nga iyang himoon akong hangyo diha-diha dayon, nasurprisa ko sa dihang mitubag siya, “Nanginahanglan ko og panahon aron makaandam sa paghatag nimo niining panalangin. Ok ra ba nimo nga magpaabut og pipila ka adlaw?”

Makapaintereres, 40 ka tuig ang milabay, nakalimtan nako ang gisulti nga panalangin sa akong amahan, apan dili gyud nako makalimtan ang balaang pagtahud sa akong amahan ngadto sa balaang priesthood samtang siya nangandam sa espirituhanong paagi sa pagsulti og panalangin sa amahan ibabaw sa akong ulo. Iyang nasabtan ang mga baruganan nga gitudlo diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121 ug determinadto sa pagsunod niini aron mahimong takus sa gahum sa priesthood sa pagpanalangin sa iyang pamilya.

Mga Pulong sa Buhing mga Propeta

Akong pribilehiyo nga makatrabaho uban sa dinasig nga mga propeta, manalagna, ug tigpadayag hapit kada adlaw. Kon gusto gyud nato nga masayud sa doktrina sa priesthood, kita adunay masaligan ug hinatag sa Dios nga buhing kapanguhaan: mga propeta, manalagna, ug mga

tigpadayag. Mopamatuod ko nga sila mga tawo sa Dios nga naghupot sa gahum sa priesthood pinaagi sa personal nga pagkamatarung.

Sa bag-ohay nga kinatibuk-ang komperensya, si Elder M. Russell Ballard sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo: “Sa plano sa atong Langitnong Amahan nga naghatag og gahum sa priesthood, ang kalalakin-an dunay responsibilidad sa pagpangalagad sa priesthood, apan dili sila ang priesthood. Ang kalalakin-an ug kababayen-an dunay lainlain apan parehas nga bililhong tahas. Ingon nga ang babaye dili magsabak kon wala ang lalaki, ang lalaki dili hingpit nga makagamit sa gahum sa priesthood sa pagtukod og mahangturong pamilya kon wala ang babaye. Sa laing pagkasulti, sa mahangturong panglantaw, ang gahum sa pagpasanay ug ang gahum sa priesthood pagaambitan sa bana ug asawa.”¹¹

Nakat-unan nako nga ang moral nga impluwensya sa babaye usa ka gasa nga nahuuyon sa gahum sa priesthood. Namulong sa kababayen-an sa Simbahan, si Presidente Howard W. Hunter (1907–95) miawhag, “Kami mohangyo kaninyo sa pagpangalagad uban sa gamhanan ninyong *impluwensya* alang sa kaayohan sa paglig-on sa atong mga pamilya, sa atong simbahan, ug sa atong komunidad.”¹² Sa bag-ohay nga kinatibuk-ang komperensya, si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon ngadto sa kababayen-an, “Single ka man o minyo, duna man kamoy anak o wala, tigulang ka man o batan-on o sa tunga-tunga, ang moral ninyong katungod importante.”¹³

Susama usab, si Elder Ballard namulong, “Walay ania niini nga kalibutan nga ingon ka personal, ingon ka maalimahon, o makapausab sa kinabuhi sama sa *impluwensya* sa usa ka matarung nga babaye.”¹⁴

Akong gihisgutan ang pipila sa mga pangutana nga may kalabutan sa balaang priesthood sa Dios, apan adunay uban nga wala pa.

Sunod Una, Dayon Sabta

Tapuson nako uban sa usa ka kasinatian nga nakatabang nako sa pagsagubang sa mga pangutana nga wala matubag. Mga pipila ka tuig ang milabay, ang akong bana ug ako gidapit sa panagpundok sa daghang sinati na nga mga lider sa Simbahan. Bag-o nga presiding officer ang bag-ohay lang gitawag, ug sa hapit na mahuman ang miting may nangutana og lisud ug makapabikil nga pangutana. Nakaamgo sa kalisud sa pangutana, ang akong bana ug ako diha-diha dayon kinasingkasing nga nag-ampo sa Langit-nong Amahan para niining bag-ong lider. Sa iyang pagduol sa pulpito aron pagtubag sa pangutana, naka-saksi ko og kausaban sa iyang panagway samtang siya nagbarug nga may dignidad, mapasaligon ug namulong uban sa gahum sa Ginoo.

Ang iyang tubag sama niini: “Brother, wala ko masayud sa tubag sa imong pangutana. Apan sultian ko ikaw sa akong nasayran. Nasayud ko nga ang Dios mao ang atong Amahan sa Kahangturan. Nasayud ko nga si Jesukristo mao ang Manluluwas ug Manunubos sa kalibutan. Nasayud ko nga nakita ni Joseph Smith ang Dios Amahan ug Iyang Bugtong Anak, si Jesukristo, ug nahimong instrumento nga ang gahum sa priesthood napa-hiuli sa yuta. Nasayud ko nga ang Basahon ni Mormon tinuod ug naglangkob sa kahingpitan sa ebanghelyo ni Jesukristo. Nasayud ko nga kita adunay buhing propeta karon kinsa namulong alang sa Ginoo sa pagpanalangin sa atong kinabuhi. Wala ko masayud sa tubag sa imong pangutna, apan kining mga butanga maoy akong

Ang priesthood sa Dios usa ka sagradong pagsalig nga gihatag sa pagpanalangin sa kalalakin-an, kababayan-an, ug kabataan aron kita makabalik isip pamilya aron magpuyo sa kahangturan sa presensya sa Dios.

nasayran. Ang uban akong gidawat nga may hugot nga pagtuo. Naning-kamot ko sa pagpakabuhi niining yanong pahayag sa hugot nga pagtuo nga akong nakat-unan dugay na gikan ni Marjorie Hinckley, asawa ni Presidente Gordon B. Hinckley, kinsa miingon, ‘Sundon una nako, dayon akong masabtan.’”

Ang priesthood sa Dios usa ka sagradong pagsalig nga gihatag sa pagpanalangin sa kalalakin-an, kababayan-an, ug kabataan aron kita makabalik isip pamilya aron mahangturon magpuyo diha sa presensya sa Dios. Ang pagkamatarung mao ang makapahimo natong tanan sa pagdapit sa gahum sa priesthood sa atong kinabuhi. Unta kining doktrina motuhop sa atong mga kalag ug makapadul nato Kaniya kansang Simbahan

ug gahum ug awtoridad sa priesthood mao kini. ■

Gikan sa pakigpulong nga gipamulong sa Women's Conference sa Brigham Young University niadtong Mayo 2, 2013.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Dallin H. Oaks, “Ang Gahum sa Priesthood diha sa Pamilya” (tibuok kalibutan nga miting

- sa pagbansay sa pagpangulo); www.lds.org.
2. David A. Bednar, “Ang mga Gahum sa Langit,” *Liahona*, Mayo 2012, 48; empasis gidugang.
3. Robert D. Hales, “Blessings of the Priesthood,” *Ensign*, Nob. 1995, 32.
4. Dallin H. Oaks, “The Relief Society and the Church,” *Ensign*, Mayo 1992, 36; empasis gidugang.
5. “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
6. Russell M. Nelson, “Pag-amusa sa Kamin-yoon,” *Liahona*, Mayo 2006, 37.
7. *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 2.1.2.
8. “Priesthood Keys,” *New Era*, Mayo 2012, 38.
9. *Handbook 2*, 2.1.1.
10. Guide to the Scriptures, “Temple, House of the Lord”; scriptures.lds.org.
11. M. Russell Ballard, “Kini ang Akong Buhat ug Himaya,” *Liahona*, Mayo 2013, 19.
12. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 185; empasis gidugang.
13. D. Todd Christofferson, “Ang Moral nga Impluwensya sa mga Babaye,” *Liahona*, Nob. 2013, 30.
14. *Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian*, 184; empasis gidugang.

MGA SANTOS SA ULAHING MGA ADLAW SA Italy

KABILIN SA HUGOT NGA PAGTUO

Ni Lia McClanahan

Ang kasaysayan sa Simbahan sa Italy nagsugod sa panahon sa Bag-ong Tugon, sa dihang ang kaulohan sa Emperyo sa Roma nahimong pinuy-anan sa grupo sa matinud-anong mga Kristiyano. Wala marekord sa Biblia kon si kinsa ang orihinal nga nagdala sa ebanghelyo ngadto sa Roma, apan aduna nay sanga sa Simbahan didto sa “daghang katuigan” (Mga Taga-Roma 15:23) sa dihang mipadala si Apostol Pablo og sulat ngadto sa mga Taga-Roma niadtong mga A.D. 57.

Gihulagway ni Pablo ang mga Kristiyano sa Roma nga “tugob sa pagkamaayo” (15:14). Kaila niya ang pipila kanila, ug ang iyang sulat naglangkob og taas nga lista sa pinalanggang mga Santos nga iyang gipangumusta (tan-awa sa 16:1–15).

Gidayeg ni Pablo ang hugot nga pagtuo niadtong mga Kristyanos ug miingon kanila nga siya kinasingkasing nga nag-ampo para kanila. Ganahan kaayo siyang makakita nila ug nanghinaut nga itugot sa Dios nga mobisita siya nila sa dili madugay (tan-awa sa 1:8–15).

Sa dihang nakaadto na gayud siya sa Roma, isip usa ka piniriso, apan dako gihapon ang kaikag sa mga miyembro sa Simbahan sa iyang pag-abut nga pipila sa mga kaigsoonan mibiyahé og 43 ka milya (69 ka km) aron makigkita niya sa Appii forum. Pagkakita nila, “[siya] nagpasalamat sa Dios ug nadasig pag-ayo” (Mga Buhat 28:15).

Sa wala madugay, si Pablo gimartir sa Roma, diin ang mga Kristiyano grabeng gipanglutos ni Nero ug sa ubang mga emperador. Sa katapusan ang Simbahan misinati sa apostasiya, apan ang unang mga Santos nga Taga-Roma mibilin sa kabilin sa hugot nga pagtuo diha sa tunga-tunga sa emperyo, nag-andam nga ang Kristyanismo mokatag sa tibuok kalibutan.

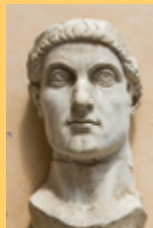

Ang mga batan-on sa Rome Italy East Stake nanglimpyo ug namintal sa usa ka homeless shelter.

* 63 B.C.: Ang taga-Roma nga lider sa militar nga si Pompeius mibuntog sa Jerusalem, nga nahimong kabahin sa Emperyo sa Roma

A.D. 45: Si Apostol Pablo, usa ka tagilungsod sa Roma, nagsugod sa iyang unang misyonaryo nga panaw sa tibuok Emperyo sa Roma

64: Ang mga Kristyano gipasanginlan sa dakong sunog sa Roma ug gisugdan sa pagpanggukod sa gobyerno sa Roma

◀ 313: Si Constantine nahimong unang emperor nga Kristyano sa Roma ug gihimong legal ang Kristyanong pagsimba

380: Gihimo ni Emperor Theodosius I ang Kristyanismo isip opisyal nga relihiyon sa estado sa Emperyo sa Roma ug nagpasiugda nga ang Kristyanismo mokatap sa tibuok kalibutan

Katawhan nga Gipreserbar sa Ginoo

Niadlong 1849, si Elder Lorenzo Snow (1814–1901) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles gitawag sa pag-establisar og misyon sa Italy. Samtang namalandong siya asa magsugod, iyang nasayran ang mga Waldensian, usa ka relihiyusong komunidad diha sa kabukiran sa Piedmont sa northwestern Italy.

Ang mga Waldensian nakalahutay og grabeng pagpanggukod sobra sa pito ka siglo tungod sa ilang pagtuo. Naguna sa Protestant Reformation og pipila ka gatus ka tuig, sila nagtudlo nga ang unang Simbahan ni Kristo nakasinati og apostasiya. Mibuwag sila sa Roman Catholic Church ug gideklarar nga mga erehes, gipapahawa sa mga siyudad, gipasakitan, ug gipamatay. Imbis nga isalikway ang ilang pagtuo, miadto sila sa taas nga bahin sa mga kabukiran.¹

“Hilabihan nga kahayag ang ingon og misulod sa akong hunahuna kon maghunahuna ko [sa mga Waldensian],” mirekord si Elder Snow. Sa iyang sulat para sa iyang pamilya siya misulat, “Nagtuo ko nga ang Ginoo mipreserbar og mga tawo diha sa kabukiran sa Alpine.”²

Sa ubang rehiyon sa Italy, ang balaod dili pabor para sa misyonaryo nga kalihokan. Apan duha ka tuig sa wala

pa moabut si Elder Snow, ang mga Waldensian sa rehiyon sa Piedmont gihatagan og kagawasan sa relihiyon human sa daghang mga siglo sa pagpanggukod.³ Dili lang kana, daghan kanila nakadawat og talagsaong mga damgo og panan-awon nga nag-andam kanila sa pagdawat sa mga mensahe sa misyonaryo.⁴

Si Elder Snow, inubanan sa duha ka kompanyon nga misyonaryo, mipahinungod sa Italy alang sa pagsangyaw sa ebanghelyo niadtong Septyembre 19, 1850. Si Elder Snow mirekord, “Sukad niadtong adlaw daghang mga oportunidad ang miabut aron sa pagsangyaw sa among mensahe.”⁵

Sulod sa sunod upat ka tuig, ang mga paningkamot sa misyonaryo adunay kalampanan og oposisyon. Nakamantala sila og duha ka pamphlet [tracts] para sa misyonaryo og Italian nga hubad sa Basahon ni Mormon. Daghan silang nabunyagan. Apan niadtong 1854, ang buhat mihi-nay—ang mga misyonaryo gipang-assign sa ubang mga dapit, ang pinakamatinud-anong mga kinabig milalin paingon sa Utah, og nagkagrabe ang pagpanggukod. Niadtong 1862 ang tanang aktibong pag-proselyte giundang, og ang misyon gisira niadtong 1867.

* Ang nag-unang mga petsa kay mga bana-bana.

Ang Italian Mission aktibo lang sa 12 ka tuig, apan niadtong higayona, 12 ka mga pamilya ug pito ka indibidwal ang nakabig ug milalin sa Utah. Ang mga Waldensian kinsa midawat sa ebanghelyo nakapalig-on sa Simbahan diha sa Utah, ug karon liboan ka mga miyembro nagsu-bay sa ilang kabilin ngadto sa 72 ka matitud-anong mga Waldensian kinsa mibiya sa panimalay sa ilang katigulang-anon aron moapil sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Rocky Mountains.⁶

Pagpadali sa Buluhaton

Human nasirado ang Italian Mission, hapit usa ka gatus ka tuig nga walay opisyal nga misyonaryo nga buhat sa Italy. Ang kahayag sa ebanghelyo misugod og dan-ag pag-usab sa Italy, mga tunga-tunga sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan,

ka mga Apostoles mihalad og pag-ampo sa pagpahinu-ngod og usab sa Italy sa pagsangyaw sa ebanghelyo.

Napulo ka tuig sukad ang misyon nabuksan na, ang gidaghanon sa mga miyembro sa Italy misaka gikan sa mga 300 hangtud sa 5,000. Kana nga numero nadoble pagka-1982. Sa bag-ohayng mga tuig, kusog ang paglambo. Gikan 2005 hangtud 2010, upat ka bag-ong stake ang na-organisar, nakapahimong pito na ang tanang stake. Karon adunay dul-an sa 25,000 ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Italy.

Pag-establisar sa Simbahan

Si Elder Craig A. Cardon sa Seventy mao ang usa sa liboan ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw kinsa makasubay sa ilang katigulangan balik kang Phillipe Cardon, usa

► 1173: Gisug-dan ni Waldo sa Lyons, France, ang kalihokan nga mobalik sa orihinal nga ebanghelyo nga gitudlo ni Kristo ug sa Iyang mga Apostoles

1215: Si Waldo ug ang iyang mga sumusunod, ang mga Waldensian—pipila nila nagpuyo sa Italy—gideklarar nga mga erehes ug gipanggukod

1843: Si Giuseppe (Joseph) Toronto nabunyagan sa Massachusetts, USA—ang unang Italian nga namiyembro sa Simbahan

1848: Si Haring Carlo Alberto sa Piedmont-Sardinia mitugot og kagawasan sa relihiyon sa mga Waldensian

◀ 1850: Si Elder Lorenzo Snow, uban nila ni Elders Joseph Toronto ug B. H. Stenhouse misugod sa misyonaryo nga paningkamot sa Italy

1852: Gimantala ang Italian nga hubad sa Basahon ni Mormon

sa dihang ang mga sundalo nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gikan sa Estados Unidos gi-assign sa mga siyudad sa tibuok Italy. Kini nga mga miyembro naggrupo aron magkita para sa mga miting ma-Dominggo, ug kining mga grupoha nagpadayon human sa gubat samtang ang mga miyembro gi-assign ngadto sa mga base sa militar sa Italy.

Sa misunod nga 20 ka tuig, gipadali sa Ginoo ang Iyang buluhaton. Ang mga lumad nga taga-Italy misugod sa pagpamiyembro sa Simbahan human nakahimamat og mga misyonaryo sa duol nga mga nasud. Ang mga grupo sa mga sundalong miyembro sa Naples ug Verona giorganisar ngadto sa mga branch ubos sa pagdumala sa Swiss Mission. Gipahubad og usab sa misyon ang Basahon ni Mormon ngadto sa Italian ug gimantala. Nagkaduol na ang panahon nga ipadala ang mga misyonaryo ngadto sa Italy.

Niadtong 1964, ang Italy giorganisar isip district sa Swiss Mission, ug sa wala madugay ang mga misyonaryo nga makasulti og Italian gipadala ngadto sa pipila ka mga siyudad. Niadtong 1966, ang Italian Mission giorganisar, 99 ka tuig human masirado ang orihinal nga Italian Mission. Si Elder Ezra Taft Benson (1899–1994) sa Korum sa Napulog Duha

Si Elder Ezra Taft Benson (tunga) nakighimamat sa mga misyonaryo sa bag-ong naporma nga Italian Mission.

ka kinabig nga Waldensian kinsa milalin sa Utah niadtong 1854. Si Elder Cardon naka-saksi sa panghitabo sa buhat sa Ginoo sa yuta sa iyang katigulangan, una isip misyonaryo sa bag-ong gibuksan nga Italian Mission niadtong mga 1960 ug dayon isip presidente sa Italy Rome Mission sa mga 1980.

Sa dihang si Elder Cardon gitawag nga mahimong presidente sa misyon niadtong 1983, ang tanang chapel sa Rome gawas lang sa usa pulos inabangan. Niadtong panahona ang mga miyembro nianang dapita modonar og ibayad sa pagpatukod og bag-ong mga building sa Simbahan. Tungod nagkinahanglan og pundo sa pagtukod og pipila ka building,

usa ka stake ug karon bag-ong templo ang gitukod sa Rome.⁷

Sa wala pa matawag isip General Authority, si Elder Cardon mibalik sa Italy niadtong 2005 aron pagtambong sa dihang ang Rome Italy Stake gimugna. Nindot kaayo kadto nga kasinatian. “Ania ang kalig-on sa priesthood,” siya miingon, “ang mga yawe sa priesthood, ang kahulugan sa kasulatan nga dapit nga kadangpan—usa ka stake—naestablisar na karon sa Rome.”

Usa ka Templo sa Rome

Niadtong Oktubre 2008 nga kinatibuk-ang komperensya, sa dihang si Presidente

▲ **Himamata ang pipila sa mga Santos nga Taga-Italy:** Ang makadasig nga mga istorya niining tulo ka mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga Taga-Italy makita sa online nga bersyon niining artikulo sa liahona.lds.org.

1854: Mihinay ang misyonaryo nga buhat samtang nagkagrabe ang pagpang-gukod ug nabalhin ang focus sa mga misyonaryo ngadto sa Switzerland; ang mga kinabig nga Waldensian nagsugod og lalin ngadto sa Siyudad sa Salt Lake, Utah

1862: Gihunong ang aktibong pag-proselyte sa Italy

1944: Giestablisar ang mga grupo sa mga sundalo nga miyembro sa LDS sa Italy

◀ *1964: Gimantala sa Simbahan ang bag-ong hubad sa Italian nga Basahon ni Mormon; gi-organisar sa Swiss Mission ang Italian district*

▶ *1966: Giorganisar ang Italian Mission; gipahinungod pag-usab ni Elder Ezra Taft Benson ang Italy para sa pagsangyaw sa ebanghelyo*

ang kantidad nga gikinahanglan daw imposible para sa mga miyembro nga makahatag. Human ang problem gihatagan og mainam-puong konsiderasyon, ang mga miyembro sa Italy gidapit nga dalhon ang kwarta nga ilang gigahin unta para sa Pasko nianang tuiga ug idonar kini sa pagpatukod og building. Imbis mga regalo, ang mga pamilya mobutang og beka ubos sa ilang mga Christmas tree nga nagrepresentar sa ilang sakripisyo.

“Milagruso kaayo ang nahitabo niadtong panahona,” miingon si Elder Cardon. “Ang kontribusyon misobra sa gikinahanglan. Tungod niini ug ang pagpadayon sa mga Santos nga matinud-anon sa ikapulo, ang Ginoo mibubu og dakong espirituhanong panalangin sa misyon ug sa mga Santos sa tibuok dapit samtang andam sila nga mibuhat kutob sa ilang mahimo sa pag-establisar sa Simbahan. Nakombinser ko nga ang ilang pasalig mahinungdanon nga bahin sa padayon nga pagtubo sa Simbahan nga na-organisar ang

Ang meetinghouse sa Catania Ward sa baybayon sa Sicily. Ang Catania Branch naporma niadtong 1967, usa ka tuig human na-organisar ang Italian Mission.

Thomas S. Monson mipahibalo nga usa ka templo pagatukuron sa Rome, kahingangha ug hunghung sa kahinam ang madungog sa tibuok Conference Center. Ang mga kongregasyon sa mga Santos sa Italy nga nagtan-aw pinaagi sa satellite nakasyagit sa kalipay. Usa ka sister nakahinumdom, “Kami namauli nga daw naglutaw, puno sa kalipay diha sa among kasingkasing.”

Nganong makahuluganon man kaayo ang ideya nga may templo sa Rome? Gawas nga nasayud sa lawom nga espirituhanong importansya sa templo, ang mga miyembro adunay pagbati sa kaimportante sa kasaysayan sa siyudad, miingon si Elder Cardon: “Ang pagdumala ug gahum atol sa partikular nga panahon; ang mga explorer, mga artists, mga scientist, ug mga imbentor nga may dakong

1972: Mibisita si Presidente Harold B. Lee sa mga miyembro sa Italy, ang unang Presidente sa Simbahan nga mibisita sa ulahing mga adlaw

1981: Giorgani-sar ang Milan Italy Stake, ang unang stake sa Italy

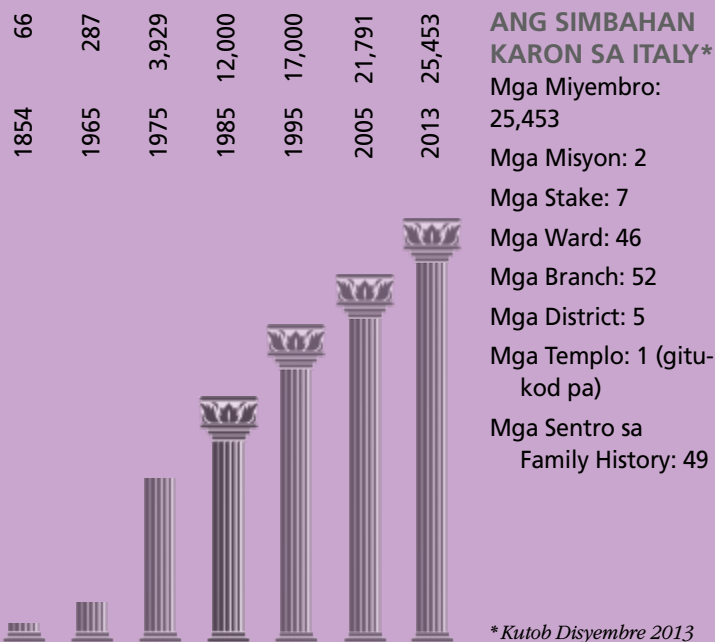
1993: Ang Simbahan gihatagan og legal nga pag-ila nga pormal nga makapanag-iya og kabtangan ug makapahigayon og mga kaminyoon nga ilhon sa gobyerno

◀ 2008: Gipahibalo ang Rome Italy Temple ni Presidente Thomas S. Monson

2012: Ang Simbahan gihatagan sa pinakataas nga legal status sa relihiyon sa Italy

GIDAGHANON SA MGA MIYEMBRO SA ITALY

kontribusyon sa kalibutan; ug ang panalangin nga ang relihuyusong gahum sa Rome nakatabang sa pagpaila sa Kristyanismo sa tibuok kalibutan kabahin gayud sa kasaysayan sa Rome, nga karon makabaton na og usa ka templo sa Ginoo.” Sa 2010 nga seremonyas sa groundbreaking, si Presidente Monson miingon, “Kabahin sa templo nga pagatukuron niining dapita, kini mahinungdanon kaayo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.”⁸

Sobra sa 40 ka tuig, ang mga miyembro sa Italy mobiyahe ngadto sa Bern Switzerland Temple, ang pipila mobiyahe og duha ka adlaw aron makaabut didto. Si Massimo De Feo, kanhi presidente sa Rome stake ug karon usa ka Area Seventy, nagtuo nga ang Rome Temple usa ka timailhan nga ang Ginoo nakakita sa pagserbisyo ug sakripisyo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sulod sa katuigan ug nag-ila sa ilang dakong tinguha alang sa usa ka templo.

Sa dihang gipahibalo ang templo, si Elder De Feo miingon nga ang kahinam susama nianang mabati diha sa stadium kon ang usa ka team makadaug sa katapusang segundo; ang kalipay susama sa iyang gihunahuna nga atong gibati didto sa kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta sa dihang gipahibalo ang plano sa kaluwasan. Ang mga

Santos nagginaksanay, nagpahiyom, ug naghilak. Kadto tinuod nga kalipay.

“Nindot kaayo nga makaserbisyo sa Ginoo niining panahona,” miingon si Elder De Feo, “espesyal kaayo para sa Italy, para sa Rome.” Siya nagpamatuod, “Nasayud ko nga ang Ginoo talagsaong nagpanalangin niining dapita sa Iyang gingharian.”⁹ ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Ronald A. Malan, “Waldensian History: A Brief Sketch,” Waldensian Families Research, www.waldensian.info/History.htm.
2. Lorenzo Snow, *The Italian Mission* (1851), 10–11.
3. Lorenzo Snow, *The Italian Mission*, 10–11.
4. Diane Stokoe, “The Mormon Waldensians” (master’s thesis, Brigham Young University, 1985), 26–27. Para sa panig-ingnan sa usa niini nga damgo, tan-wa sa Elizabeth Maki, “Suddenly the Thought Came to Me’: Child’s Vision Prepares Her Family for the Gospel,” Hunyo 3, 2013, history.lds.org/article/marie-cardon-italy-conversion.
5. Lorenzo Snow, *The Italian Mission*, 15, 17.
6. Stokoe, “The Mormon Waldensians,” 1–5, 71–84.
7. Craig A. Cardon, gikan sa usa ka interbyu uban sa tagsulat niadtong Hunyo 2013.
8. Thomas S. Monson, sa Jason Swenson, “Rome Italy Temple Ground-breaking,” *Church News*, Okt. 23, 2010, ldschurchnews.com.
9. “Interview with President Massimo De Feo—Italy—Episode 1,” *Into All the World* (archived radio program); mormonchannel.org.

**Ni Elder
Jeffrey R. Holland**
Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

ANG PANAWAGAN NGA Mahimong Sama ni Kristo

Sa kasaysayan sa Israel gikan pa sa sinugdanan, kon nagkagrabe ang sala o ang katilingban nahimong kalibutanon o ang kinabuhi uban sa mga Hentil nagsugod sa pagpaubos sa sumbanan sa moral ug sa kasugoan nga gihatag sa Dios, ang mga anak sa pakigsaad pabalhinon ngadto sa kamingawan aron sa pagsugod ug pag-establisar og usab sa Zion.

Sa panahon sa Daang Tugon, si Abraham, ang amahan sa pakigsaad, kinahanglan mohawa sa Caldea—Babelonia sa literal—sa iyang tinguha alang sa mapahinunguron nga kinabuhi sa Canaan, nga karon atong gitawag og Balaan nga Yuta (tan-awa sa Abraham 2:3–4). Apan pipila lang ka henerasyon ang milabay sa dihang ang kaliwat ni Abraham nawala sa Zion ug nahimong ulipon sa layo nga dapit, sa paganong Ehipto (tan-awa sa Exodo 1:7–14). Busa kinahanglang maanaa si Moises aron sa paggiya sa mga anak sa pakigsaad balik ngadto sa kamingawan.

Pipila lang ka siglo ang milabay, usa ka istorya nga may espesyal nga interes kanato ang nahitabo sa dihang usa niadtong Israelite nga pamilya, nga gipangulohan sa propeta nga ginganlan og Lehi, gimandoan nga mopahawa sa Jerusalem tungod kay hapit na kining buntugon sa Babelon! (Tan-awa sa 1 Nephi 2:2.) Wala sila masayud nga sila padulong sa usa ka bag-ong kontinente aron mag-establisar og bag-ong konsepto sa Zion (tan-awa sa 1 Nephi 18:22–24). Ug wala pud sila masayud nga sama nga pagpanghawa nahitabo na sa usa ka grupo sa ilang katigulangan nga mao ang mga Jaredite (tan-awa sa Ether 6:5–13).

Makapaintereres sa tanang nagtuo sa Pagpahiuli sa ebanghelyo nga ang pagkolonya sa Amerika nagsugod sa usa ka grupo nga mipahawa sa ilang yutang natawhan aron makasimba sumala sa ilang gusto. Usa ka inila nga eskolar kabahin sa pagpanimuyo sa Puritan sa Amerika mihulagway niining kasinatian sa Kristyanismo nga “misyon ngadto sa kamingawan”—ang paningkamot sa modernong mga Israelite nga mahimong gawasnon sa pagkawalay dios sa Daang Kalibutan ug sa makausa pa magtinguha sa mga pamaagi sa langit diha sa bag-ong yuta.¹

Ang Dios nanawagan sa Israel niining ulahing mga adlaw nga mahimong mas sama ni Kristo ug mahimong mas balaan kaysa unsa kita karon sa atong determinasyon sa pagpuyo sa ebanghelyo ug sa pag-establisar sa Zion.

Pahinumduman ko kamo sa usa ka paghawa. Kini mismo ang sa atong Simbahan, giniyahan sa atong mga propeta, gigiyahan sa ato mismong mga relihiyosong katigulangan. Si Joseph Smith gilutos diha sa mga estado sa New York, Pennsylvania, Ohio, ug Missouri, ug sa katapusan gipatay diha sa Illinois, atong makita pag-usab niining ulahing mga adlaw ang pagpahawa sa mga anak sa Israel nga nangita og dapit nga kadangpan. Si Presidente Brigham Young (1801–77), ang Amerikanong Moises, nga maoy halandong tawag kaniya, migiya sa mga Santos ngadto sa mga walog sa kabukiran samtang kining gipangkapyo sa paglakaw nga mga Santos nanganta og:

*Dapit giandam N'ya pangitaon,
Sa layong kasadpan,
Walay moduol aron hadlokon;
Santos bendisyonan.*²

Ang Zion. Ang yuta nga saad. Ang Bag-ong Jerusalem. Sobra sa 4,000 ka tuig sa kasaysayan sa pagpakigsaad, kini mao ang sundanan: Mopahawa ug mangita. Modagan ug mopuyo. Moeskapo sa Babelon. Motukod sa pangprotektar nga mga bong-bong sa Zion.

Hangtud karon, atong panahon.

Tukura ang Zion Kon Asa Mo

Usa sa daghang talagsaon nga deskripsyon sa atong dispensasyon mao ang nag-usab-usab nga matang kon giunsa nato pag-establisar ang gingharian sa Dios dinhi sa yuta. Kini nga dispensasyon mao ang panahon sa dakong epekto, gipadali nga kausaban. Ug usa sa nausab mao ang Simbahan sa Dios dili na gayud mohawa. Dili na gayud kini mohawa sa Ur aron mohawa sa Haran aron mohawa sa Canaan aron mohawa sa Jerusalem aron mohawa sa England aron mohawa sa Kirtland aron mohawa sa Nauvoo aron moadto sa kon asa wala masayri.

Dili na, sama sa giingon ni Brigham Young para kanta-tong tanan, “Kita sunod-sunod nga gipugos sa pagpahawa ug misinati og sunod-sunod nga mga kalisud, apan ania na kita dinhi ug dinhi kita magpabilin.”³

Siyempre, kana nga pahayag nahimong pahayag sa mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan. Niining ulahing mga adlaw, sa atong dispensasyon, kita igo nang milambo isip Simbahan aron mohunong na sa paghawa. Kita igo nang milambo aron lig-ong magpabilin atong kaulingon ug atong mga pamilya ug atong mga pundasyon sa matag kanasuran, kaliwatan, pinulongan, ug katawhan *sa permanenteng paagi*. Ang Zion anaa bisan asa—kon

asa adunay Simbahan. Ug tungod niana nga kausaban, dili na nato hunahunaon ang Zion isip *asa* kita mopuyo; ato kining hunahunaon isip *unsaon* nato pagpakabuhi.

Sa pagpasabut niining bag-ong buluhaton, maghisgot ko og tulo ka hitabo.

Tulo ka Hitabo ug Tulo ka Leksyon

1. Mga pipila ka tuig ang milabay usa nako ka batan-ong higala—usa ka returned missionary—naapil sa usa sa mga college basketball team sa Utah. Siya talagsaon ug maayong modula og basketball, apan wala siya makadula og daghan sama sa iyang gilauman. Ang iyang pihong mga talento ug kahanas wala mohaum sa panginahanglan sa iyang team nianang higayuna. Kana mahitabo sa sport. Busa, uban sa hingpit nga suporta ug pinakamaayong panghinaut sa iyang mga coach ug kaubanan, ang akong higala mibalhin og laing eskwelahan, diin siya naglaum nga mas makatampo.

Maayo ang nanghitabo sa bag-ong eskwelahan, ug ang akong higala nahimong starter. Ug kini ang sunod nga nahitabo—ang eskedyul sa pagdula sa iyang team mao ang pagdula batok sa iyang kanhing team sa Siyudad sa Salt Lake.

Ang pait nga pag-abuso nga nahitabo nianang gabhiona niining batan-ong lalaki—bag-ong gikasal nga mibayad sa iyang ikapulo, nagserbisyo sa elders quorum, maloloy-ong nagserbisyo sa mga batan-on sa iyang komunidad, ug naghinam-hinam sa umaabut nga anak nila sa iyang asawa—dili gyud unta angay nga masinati ni bisan kinsang tawo sa bisan asang dapit, bisan unsang panahon, bisan unsa iyang sport o unibersidad o unsa man ang iyang personal nga desisyon kabahin niini.

*Bisan unsa pa ang si-
twasyon o makapalagot
o problema, ang tinuod
nga disipulo ni Kristo dili
makalimot sa mga sum-
banan sa iyang tinuohan.*

Ang coach niini nga visiting team, kinsa eksperto kaayo niini nga propesyon, miduol kaniya human sa nindot kaayong dula ug miingon: “Unsay nahitabo dinhi? Ikaw kadtong lumad nga batang lalaki kinsa nagmalampuson. Sila imong mga kaubanan. Sila imong mga higala.”

Apan pinakabati sa tanan, siya dayon miingon uban sa dakong kalibog, “Dili ba kadaghanan niining mga tawo miyembro sa inyong simbahan?”

2. Gidapit ko nga mamulong sa usa ka debosyonal sa single-adult sa stake. Sa akong pagsulod sa likod nga pul-tahan sa stake center, usa ka babaye nga tingali mga 30 an-yos misulod sa building sa halos sama nga higayon. Bisan

pa sa daghang mga tawo nga nanulod sa chapel, mama-tikdan gihapon siya. Siya adunay duha ka tattoo, lain-laing mga ariyos sa dunggan ug ilong, pinatuyom iyang buhok nga gikoloran og nagkadaiyang matang sa kolor, sayal ug blouse nga mubo kaayo.

Nakahunahuna ko og pipila ka pangutana: Kini ba nga babaye dili miyembro nga nanlimbasug, kinsa naggiyahan—o mas maayo gani, gidala sa usa ka tawo—niining debosyonal ubos sa paggiya sa Ginoo aron pagtabang kaniya nga makakaplag og kalinaw ug direksyon sa ebanghelyo nga gikinahanglan sa iyang kinabuhi? O miyembro na ba siya kinsa wala magsunod sa mga gilauman ug sumbanan nga giawhag sa Simbahan nga sundon sa mga miyembro niini apan siya dili kaayo aktibo ug mipili nga motabong sa kalihokan sa Simbahan niadtong gabhiona?

3. Samtang miapil sa pagpahinungod sa Kansas City Missouri Temple, si Sister Holland ug ako gipapuyo sa balay ni Brother Isaac Freestone, usa ka pulis ug high priest sa Liberty Missouri Stake. Sa among panag-istoryahanay siya miingon namo nga sa usa ka lawom nga gabii siya gitawag sa pag-imbestigat sa usa ka reklamo sa delikadong bahin sa siyudad. Taliwala sa hilabihang kakusog nga mga kanta ug sa baho sa marijuana diha sa kahanginan, nakakita siya og usa ka babaye ug pipila ka lalaki nga nag-inom ug namalikas, silang tanan klarong wala magtagad sa lima ka gagmayng mga bata—mga duha ngadto sa otso anyos ang panuigon—nagpundok sa usa ka kwarto, naningkamot nga makatulong sa hugaw nga salog nga walay higdaanan, walay kutson, walay unlan, walay bisan unsa.

Gitan-aw ni Brother Freestone ang mga kabinet sa kusina ug ang refrigerator sa pagsusi kon aduna bay lata o kahon sa pagkaon—apan wala siyay nakit-an. Siya miingon nga ang iro nga namaghot sa nataran sa luyo mas adunay pagkaon kaysa niadtong mga bataa.

Sa kwarto sa inahan nakakita siya og kutson nga walay hapin, mao ra ning usa sa balay. Nangita siya og maayo hangtud nakakita siya pipila ka hapin sa kutson, gihapinan ang kutson, ug gipakatulog ang lima ka bata sa hinimohimong higdaanan. Dayon, nakahilak siya, siya miluhod, nag-ampo sa Langitnong Amahan alang sa ilang proteksyon, ug miingon good night.

Sa iyang pagbarug ug paglakaw padulong sa pultahan, usa sa mga bata ang mibangon sa higdaanan, midagan padulong niya, mikupot sa iyang kamot, ug mihangyo, “Mahimo ba *palihug* sagupa ko?” Mas nakahilak siya, gibalik ni Brother Freestone ang bata sa higdaanan, giadto ang bangog nga inahan (ang mga lalaki misibat na), ug giingnan niya: “Mobalik ko ugma, ug kinahanglang adunay klarong kausaban nga mahitabo niining balaya inig sulod nako niining pultahan. Ug aduna pay daghang kausaban human ana. Ako nang saad nimo.”⁴

Unsay komon niining tulo ka hitabo? Kini naghatag og tulo ka gagmay, lain-laing panig-ingnan sa tinuod nga mga panghitabo sa Babelon—ang usa walay hinungdan nga bati nga batasan sa dula sa basketball, ang usa mas kabahin sa kultura ug nagpasabut sa indibidwal nga mga hagit niadtong nagpuyo nga lahi kay kanato, ug ang usa dako ug seryoso kaayo nga butang.

Leksyon 1: Ayaw Kalimti ang mga Baruganan sa Inyong Tinuohan

Una, atong humanon ang nahitabo sa basketball. Pagkasunod adlaw human sa dula, sa dihang adunay reaksyon gikan sa publiko ug demanda nga mangayo og pasaylo tungod sa hitabo, usa ka batan-ong lalaki miingon: “Paminaw. Naghisgut ta og baskeball dinhi, dili Sunday School. Kon dili ka kaagwanta sa bugal-bugal, nan ayaw na pagdula. Mahal among gibayad para makatan-aw niining mga dulaa. Buhaton namo unsay among gusto. Kalimtan usa namo ang among mga sumbanan sa tinuohan.”

“Kalimtan usa namo ang among mga sumbanan sa tinuohan”? Numero unong leksyon sa pag-establisar sa Zion niining ika-21 nga siglo: *Ayaw* gayud kalimti ang mga sumbanan sa inyong tinuohan.

Kana nga matang sa pagkadisipulo dili mahimo—dili gyud gani na pagkadisipulo. Sama sa gitudlo ni propetang Alma, kita “mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit nga [kita] mahimo nga maa-naa” (Mosiah 18:9)—*dili* lang sa pipila ka higayon, sa pipila lang ka dapit, o kon ang atong team makadaug.

Bisan unsa pa ang sitwasyon o makapalagot o problema, ang tinuod nga disipulo ni Kristo dili makalimot sa mga sumbanan sa iyang tinuohan.

Lesson 2: Magmanggiloy-on apan Magmatinud-anon sa mga Kasugoan

Kana nagdala kanako sa paghisgut sa batan-ong babaye diha sa debosyonal. Bisan unsaon siya sa pagtratar sa uban, ang mahangturong lagda mao nga ang atong batasan kinahanglang mopakita sa atong relihiyusong pagtuo ug atong mga pasalig sa ebanghelyo. Busa, kon unsaon nato pagtubag ang bisan unsang sitwasyon kinahanglang mas makamaayo niini, dili makadaut. Dili kita mobuhat o mo-react sa paagi nga kita mahimong mas makasala pa kay sa, niining sitwasyona, kaniya.

Kana wala magpasabut nga kita walay mga opinyon, walay mga sumbanan, o gibaliwala lang gyud nato ang balaanong sugo nga “mga buhaton” ug “mga dili buhaton.” Apan kini nagpasabut nga kinahanglan natong magpakabuhi sumala niadtong mga sumbanan ug depensahan kadtong mga sugo sa matarung nga paagi kutob sa atong mahimo, sa paagi nga ang Manluluwas nagpakabuhi ug nagdepensa niini. Ug kanunay Niyang buhaton ang angay nga buhaton aron mas mamaayo ang sitwasyon—gikan sa pagtudlo sa kamatuoran ngadto sa pagpasaylo sa mga makakasala ngadto sa paglimpyo sa templo.

Mao usab sa atong bag-o nga kaila, sugdan nato, labaw sa tanan, pinaagi sa paghinumdom nga siya anak nga babaye sa Dios ug may mahangturong bili. Sugdan nato pinaagi sa paghinumdom nga siya usab anak nga babaye.

Sugdan nato pinaagi sa pagkamapasalamaton nga siya anaa sa kalihokan sa Simbahan, wala maglikay niini. Sa laing pagkasulti, himoon nato atong pinakamaayo niining sitwasyona nga may tinguha nga tabangan gyud siya.

Kita padayong hilom nga mag-ampo: Unsay angay nga buhaton dinhi? Unsay angay nga isulti? *Sa katapusan* unsa ang mas makaayo niining sitwasyona ug kaniya? Sa akong hunahuna ang pagpangutana niini ug ang pagpaningkamot sa pagbuhat unsay buhaton sa Manluluwas mao ang Iyang pipasabut sa dihang Siya miingon, “Ayaw na kamo pagpanghukom pinasikad sa panagway, hinonoa pagpanghukom kamo sa matarung nga paghukom,” (Juan 7:24).

Dili usabon niining Simbahan ang doktrina aron sayon sundon para madawat sa katilingban o sa politika o sa bisan unsang rason. Ang kasiguradoan lamang diha sa napadayag nga kamatuoran ang naghatag kanato og kalig-on sa paghupay sa uban nga mibati og kasamok o biniyaan. Ang atong kalooy ug gugma—mga mahinungdanong mga kinaiya ug kinahanglanon sa atong pagka-Kristyano—kinahanglang *dili gyud* masabtan nga gikompromiso ang mga kasugaoan.

Kon kita moatubang og sama niining mga sitwasyona, kini lisud ug makalibug. Ang mga batan-on tingali mangutana, “Nan, dili mi motuo nga kinahanglan ming magpakabuhi o molihok sa piho nga paagi, apan nganong pabuhaton man nato ang ubang mga tawo sama niini? Wala ba silay ilang kagawasan sa pagpili? Dili ba kita nagpakatarung lang sa kaugalingon ug nanghusga, nagpugos sa atong pagtuo sa uban, nagmando nga *sila* molihok sa piho nga paagi?”

Niadtong mga sitwasyona mabinantayon ninyong ipasabut nganong ang pipila ka baruganan depensahan ug batokan ang *pipila* sa mga sala *bisan asa man kini* tungod kay ang mga isyu ug ang mga balaod nga nalakip niini *dili* lang sosyal o politikal kon dili may mahangturong sangputanan. Ug samtang dili gusto nga makasilo niadtong lahi og pagtuo kanato, gani kita mas magbinantayon nga dili makasilo sa Dios.

Susama kini sa usa ka tin-edyer nga nag-ingon, “Karon nga maka-drayb nako, nasayud ko nga kinahanglan ko nga mohunong kon pula ang suga, apan kinahanglan ba gyud nga magmahusgahon ug maningkamot nga ang tanan mohunong kon pula ang suga? Kinahanglan bang buhaton sa *tanang* ang atong gibuhay? Dili ba ang uban adunay kabubut-on? Kinahanglan ba nilang molihok sama kanato?” Inyo dayong ipasabut nganong, oo, kita nanghinaut nga ang *tanang* mohunong kon pula ang suga. Ug inyong kining buhaton nga *dili* mopakaubos niadtong nasayop o

niadtong lahi og pagtuo kaysa atong gituohan tungod kay, oo, sila adunay ilang moral nga kagawasan.

Adunay nagkadaiyang pagtuo niining kalibutan, ug adunay moral nga kagawasan alang sa tanan, apan walay tawo ang adunay katungod sa paglihok ingon nga ang Dios nagpakahilom niining mga hilisgutanang o ang mga kasugaoan importante lang kon gikauyunan kini sa publiko. Sa ika-21 nga siglo dili na gyud ta makaikyas. Kita kinahanglan nang makigbatok sa mga lagda ug mga sirkumstansya ug mga kahimtang nga nagtugot og kagawasan sa tinuohan ug ang opisyal nga pagtugot niini sa gobyerno. Kana mao

ang usa ka paagi nga kita makasugakod nga maana sa Babelonya apan dili kabahin niini.

Wala na koy nahibaloan nga mas importanting abilidad ug mas dakong integridad nga atong mapakita sa kalibutan nga kita dili moikyas apan molakaw nianang mainampingon nga dalan—mosunod sa moral nga baruganan nga gideklarar sa Dios ug sa

mga lagda nga Iyang gihatag apan mobuhat niini uban sa kalooy ug pagsabut ug dakong gugma.

Leksyon 3: Gamita ang mga Mithi sa Ebanghelyo nga Ikaayo sa mga Komunidad ug mga Nasud

Dili kitang tanan mahimong mga pulis o mga social service agent o maghuhukom nga maglingkod sa legal bench, apan kitang tanan kinahanglan manginlabut sa kaayohan sa uban ug sa moral nga kasiguroan sa atong komunidad. Sa paghisgut sa atong panginahanglan nga moimpluwensya sa katilingban lapas sa mga bong-bong sa atong panimalay, si Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon:

“Agi og dugang sa pagpanalipod sa kaugalingon natong mga pamilya, kinahanglan nga kita usa ka tinubdan sa kahayag sa pagpanalipod sa atong mga komunidad. Ang Manluluwas nag-ingon, “Pasigaa ninyo ang inyong kahayag atubangan sa mga tawo, aron makita nila ang inyong mga maayong buhat, ug dayegon nila ang inyong Amahan nga anaa sa langit.” . . .

“Sa atong nagkadautan nga kalibutan, kinahanglanon kaayo nga ang mga mithi pinasubay sa relihiyoso nga

pagtuo himoong kabahin sa hisgutan sa publiko. . .

“Ang relihiyoso nga pagtuo usa ka tinubdan sa kahayag, kahibalo, ug kaalam ug makahatag og kaayohan sa katingban sa talagsaong paagi.”⁵

Kon dili nato dad-on ang mga panalangin sa ebanghelyo ngadto sa atong komunidad ug mga nasud, dili gayud mapaigo atong mga pulis—wala gyuy igong Isaac Freestones—nga mopatuman og moral nga pamatasan bisan pa kon kini mahimong mapatuman. Ug dili ni mahitabo. Kadtung mga bata sa panimalay nga walay pagkaon o sinina mga anak sa Dios. Kadto nga inahan, mas sad-an tungod kay siya mas dako ug kinahanglan mas responsable, anak usab nga babaye sa Dios. Ang ingon niini nga mga sitwayon nanginahanglan og dakong gugma sa pormal, gani sa legal, nga mga paaagi, apan kita kinahanglang motabang bisan kanus-a ug bisan asa kita tungod kay wala nato kalimti atong mga sumbanan sa tinuohan, bisan unsa pa ka iresponsable ang uban.

Dili, dili nato mabuhat ang tanan, apan aduna tay mahimo. Ug isip tubag sa panawagan sa Dios, ang mga anak sa Israel mao na ang mobuhat niini—karong higayona dili na mopahawa sa Babelon apan moatake niini. Dili na magbinata kabahin niini, atong ikinabuhi atong tinuohan sa halapad ug walay hunong nga paagi nga makita nato ang tanang matang sa mga oportunidad sa pagtabang sa mga pamilya, pagpanalangin sa mga silingan, ug pagprotektar sa usag-usa, lakip ang nagtubo nga henerasyon.

Ipakita ang Inyong Gugma ni Jesukristo

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gitawag aron mahimong pangpatubo sa pan, asin nga dili mawad-an og lami, kahayag nga nahimutang sa ibabaw sa bukid nga dili gayud masalipdan. Busa sugdi nga mahimong ehemplo!

Kon kita mobuhat ug mosulti og eksakto ug motabang pag-ayo gamit ang atong mga pulong ug buhat,

*Ang mga Santos sa Ulahing mga
Adlaw gitawag aron mahimong
pangpatubo sa pan, asin nga dili
mawad-an og lami, kahayag nga
nahimutang sa ibabaw sa bukid
nga dili gayud masalipdan.*

kaugalingon ug dayon sa pagdeklarar sa akong pulong ug sa pagdepensa sa akong ebanghelyo ngadto sa uban sa pinakamaayong paagi nga imong mahimo.”

Siya siguradong modugang: “Nasayud ko nga wala ka kanunay nagmalampuson sa imong mga sala ug sa mga sirkumstansya sa uban, apan nagtuo ko nga matinuoron kang naningkamot. Nagtuo ko nga diha sa imong kasingkasing imo gyud kong gihigugma.”

Gusto nako nga ingon ana ang mahitabong panagkita sa umaabut kay wala na koy laing gusto pa niining mortal nga kinabuhi. Ug gusto ko niini para kaninyo. Gusto ko niini para sa tanan. “Israel, Israel, ang Dios nanawag”⁶— nanawag kanato sa pagsunod sa ebanghelyo ni Jesukristo sa ginagmay ug dinagkong personal nga paagi, sa pagtabang niadtong dili sama nato og panagway o panamit o linihokan, ug dayon (kon atong mahimo) mobuhat og sobra pa niana sa pagserbisyo sa pinakalapad nga komunidad nga atong maimpluwensyahan.

Gihigugma nako ang Ginoong Jesukristo, kansang sulu-goon naningkamot kong mahimo. Ug gihigugma nako ang atong Langitnong Amahan, kinsa igong nagpakabana aron ihatag Siya kanato. Kabahin niana nga gasa, nasayud ko ang Dios nanawagan sa Israel niining ulahing mga adlaw nga mahimong mas sama ni Kristo ug mahimong mas balaanon kay sa unsa kita karon sa atong determinasyon sa pagpuyo sa ebanghelyo ug sa pag-establisar sa Zion. Nasayud usab ko nga Siya mohatag kanato og kalig-on ug kabalaan aron mahimong tinuod nga mga disipulo kon kita mangaliyupo niini. ■

Gikan sa pakigpulong sa debosyonal sa CES, “Israel, Israel, God Is Calling,” nga gipamulong sa Dixie State University sa St. George, Utah, niadtong Septyembre 9, 2012. Alang sa kompletong pakigpulong, adto sa lds.org/broadcasts.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Perry Miller, *Errand into the Wilderness* (1956), 2–3.
2. “Dali, Dali, Kamo nga Santos,” *Mga Himno ug mga Awit sa mga Bata*, nu. 2.
3. Brigham Young, sa James S. Brown, *Life of a Pioneer: Being the Autobiography of James S. Brown* (1900), 121.
4. Isaac Freestone, kasinatian nga gipakigbahin ngadto sa tagsulat, Mayo 5, 2012.
5. Quentin L. Cook, “Mahimo ang mga Kahayag!” *Liahona*, Nob. 2010, 28, 29.
6. “Israel, Israel, God Is Calling,” *Hymns*, nu. 7.

nan, kon hunungon na sa Manluluwas ang Iyang buhat sa pagkamatarung, moingon nga natapos na ang panahon niining katapusang dispensasyon, ug moabut uban ang Iyang himaya, Iya kitang makit-an nga nagbuhat sa atong pinakamaayo, naningkamot nga mosunod sa ebanghelyo, naningkamot sa pagpalambo sa atong kaugalingon ug atong Simbahan ug atong katilingban kutob sa atong mahimo.

Kon Siya moabut, gusto *kaayo* nako nga maabtan nga nagkinabuhi sumala sa ebanghelyo. Ganahan ko nga masurprisa samtang nagsangyaw sa pagtuo ug nagbuhat og maayo. Gusto ko nga ang Manluluwas mosulti kanako: “Jeffrey, Akong giila ka dili sa imong titulo apan sa imong kinabuhi, sa paagi nga naningkamot kang mabuhi ug sa mga sumbanan nga imong gipaningkamutang gidepensahan. Nakita Nako ang integridad sa imong kasingkasing. Nasayud ko nga naningkamot kang mas mamaayo ang mga butang pinaagi sa pagpalambo og una sa imong

ANG AKONG MUBO NGA SULAT DIHA SA LAPIDA

Atol sa ting-init sa 2003, naa ko sa Michigan, USA, aron sa pagsiksik sa uyoan sa akong apohan sa tuhod nga si Robert Hall. Paghuman sa akong biyahe, akong gibisita pag-usab ang sementaryo nga akong naadtuan mga 20 ka tuig na ang milabay.

Sa akong pagbisita kaniadto sa sementeryo, nakamatikod ko og mga bulak diha sa usa sa mga lapida nga may apilyedong Hall. Karong higayona nagsulat ko og mubo nga sulat, gipetsahan, ug gi-laminate aron dili kini madaut sa panahon. Dayon uban sa pag-ampo akong gibilin ang mubong sulat sa lapida, naglaum nga adunay makakita niini nga tawo nga makatabang nako nga mas masayud kabahin ni Robert Hall.

Miuli ko sa California nga malaumon apan nagduha-duha kon aduna bay resulta niadtong mubong sulat.

Paglabay sa usa ka semana nakadawat ko og sulat gikan sa layo nga ig-agaw nga ginganlan og Deke Bentley.

“Kagahapon aduna koy dili sagad nga kasinatian,” misulat siya. “Alas-3 sa hapon. Padulong ko sa pagpalit og mga strawberry sa dihang mihukom ko nga mohapit sa Plains Road Cemetery aron susihon ang mga lubnganan sa akong katigulangan. Pipila na ka tuig wala ko moadto. Diha sa mga lubnganan mao ang imong postcard.”

Miadto si Deke sa sementeryo sa samang adlaw nga akong gibilin ang mubo nga sulat. Gitawagan nako siya dayon. Sa among panag-istoryahanay

akong nasayran nga siya nagpuyo sa Hillsdale, sobra 50 ka milya (80 km) gikan sa sementeryo.

Mga pipila ka bulan ang milabay naghinam-hinam kong mibalik sa Michigan aron bisitahon si Deke. Giingnan ko niya nga may mga paryente siya nga gilubong sa sementeryo atbang sa iyang panimalay, ug nangutana siya kon ganahan ba ko nga moadto. Iya kong giingnan nga ang sementeryo may upat ka lapida sa mga Hall, duha niini wala siya kaila.

Sa sementeryo, iyang gipakita kanako ang mga lapida. Ang duha ka lapida nga wala siya makaila mao ang kang Martin ug Anna Hall. Wala nako dalha akong mga rekord, apan klaro nakong nahinumduman nga nakasiksik ni Martin Hall.

Midali mi og adto sa county courthouse usa ka oras sa wala pa kini manirado, naglaum nga ang death record mopakita sa ngalan sa mga ginikanan ni Martin. Anaa gyud! Ang amahan ni Martin si Robert Hall! Ang Espiritu Santo mipamatuod kanako nga ang dugay na nakong pagsiksik natapos na.

Si Deke, dili miyembro sa Simbahan, miingon nga ang pagkasayud kabahin ni Robert Hall ingon og “espiritwal.” Mipahiyom ko, nasayud nga ang Espiritu naggiya nako.

“Siguro nasagmuyo ka nga wala nimo gibilin imong mubong sulat mga 20 ka tuig ang milabay,” miingon si Deke, “apan ang tinuod mibalhin lang ko sa Hillsdale mga tulo pa lang tuig!”

Kini nga kasinatian usa ka leksyon para nako nga ang family history sa tinuoray kabahin sa buhat sa Dios ug Siya moggiya kanato sa atong matarung nga mga paningkamot. ■
Marianne Chaplin Stovall, California, USA

AYUHON BA SA GINOO ANG AMONG ANAK?

Sa dihang ang among anak nga lalaki kwatro anyos pa, kanunay siyang mohangyo nako sa pagkanta og “Master, the Tempest Is Raging” (*Hymns*, nu. 105). Ang iyang gag-mayng mga mata mokislap inig-korus sa dihang ang Ginoo mimando nga ang hangin ug balud magmalinawon. Iya kong pangutan-on kabahin sa gahum ni Jesus. Tubagon nako siya nga mabuhat ni Jesus ang tanan sa katarung tungod kay anaa Niya ang tanang gahum. Ang Manluluwas mao ang bayani sa among anak.

Apan sa dihang nag-13 anyos among anak, misinati siya og grabeng depresyon. Dili na siya ganahang mosulti o gani mokaon. Dili na siya interesado sa iyang naandang mga kalihokan, ug dili na gyud siya ganahang moapil sa mga pag-ampo sa pamilya o sa mga family home evening. Ingon og dili na siya interesado sa simbahan o sa ebanghelyo.

Ang ubang sakop sa among pamilya kanunay nag-ampo ug nagpu-asa para kaniya, ingon man usab ang among mga kauban sa ward ug stake ug daghan sa among mga higala ug paryente. Ang among paningkamot daw sama sa kasinatian ni Alma sa pag-ampo para sa iyang anak (tan-awa sa Mosiah 27:14, 22–23).

Dili namo gustong ipugos ang ebanghelyo ngadto sa among anak, busa amo siyang giingnan nga dili siya kinahanglang moapil sa among pag-ampo sa pamilya o mga family home evening apan gusto namo nga kauban namo siya. Samtang among gisunod ang mga pulong sa Manluluwas sa “pag-ampo uban sa inyong mga banay ngadto sa Amahan . . . aron ang inyong . . . mga anak mapanalanginan” (3 Nephi 18:21), mas nagkapektibo ang among mga pag-ampo sa pamilya

ug mga family home evening. Among nabati ang Espiritu diha sa among panimalay. Ug bisan tuod hilom lang among anak, apan naa siya.

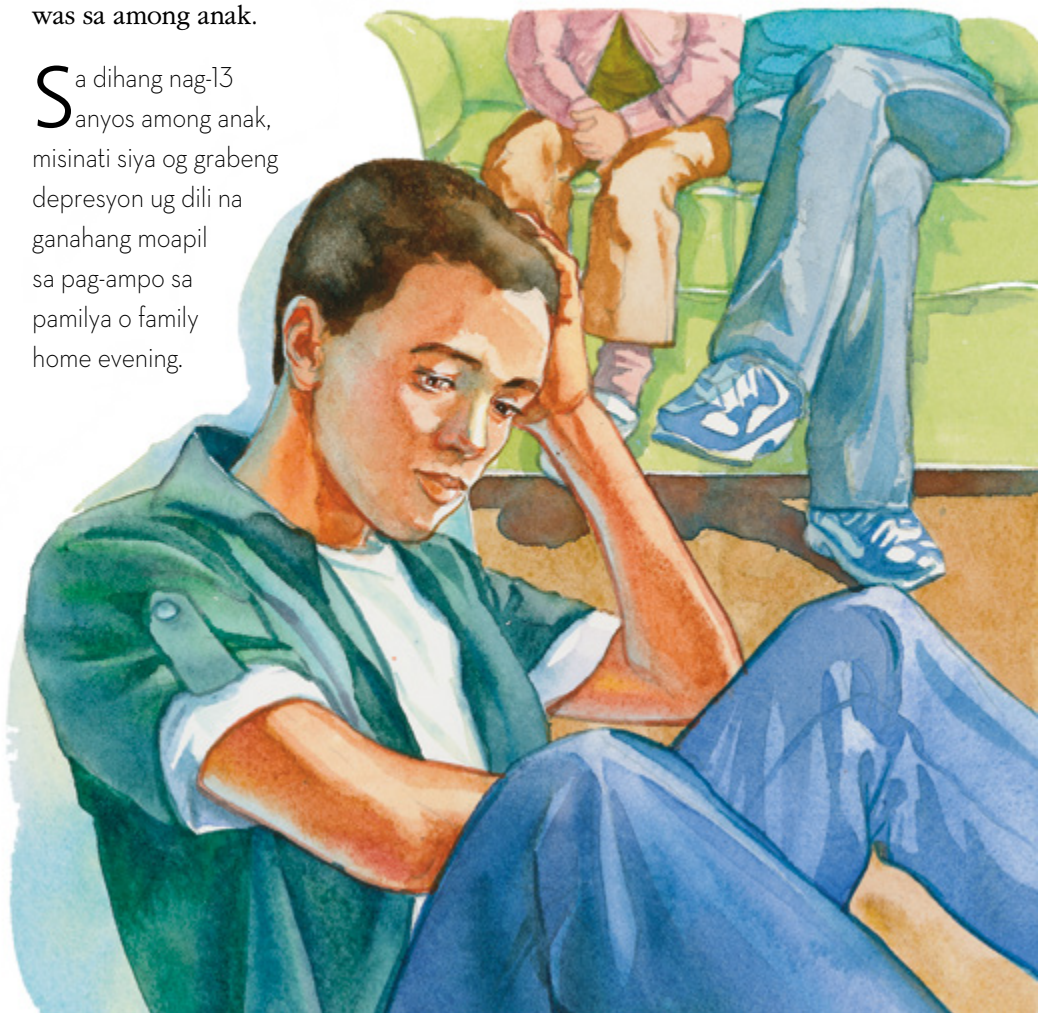
Hinay-hinay sa misunod nga duha ka tuig, among nakita nga ang among mga pag-ampo ug family home evening adunay epekto sa among anak. Atol sa usa ka family home evening, siya nagpamatuod sa Manluluwas ug dayon mihangyo kon mahimo siya ang moandam sa family home evening. Misugod siya sa pag-apil sa mga pag-ampo sa pamilya ug malipayong misimba. Nakasinati siya og dakong kausaban sa kasingkasing samtang iyang nabati ang matubsanong gugma sa Manluluwas (tan-awa sa Alma 5:26). Ang Ginoo, uban sa Iyang makaayo nga gahum, sa tinuoray miluwas sa among anak.

Sa dihang nag-13 anyos among anak, misinati siya og grabeng depresyon ug dili na ganahang moapil sa pag-ampo sa pamilya o family home evening.

Malipayon ug madasigon na usab siya, andam nga motabang sa uban ug mopakita og gugma. Miingon siya nako nga siya nasayud ang Manluluwas miayo niya. Ang mga pagsulay sa among anak nakatabang kaniya sa pagmugna og gamhanang pagpamatuod ug dugang gugma ug pagsalig sa Manluluwas. Miserbisyo siya sa Ginoo isip usa ka misyonaryo sa Argentina Buenos Aires South Mission. Human sa iyang pag-uli nagminyo siya sa templo, ug siya ug iyang asawa adunay nindot kaayong anak nga babaye.

Nasayud ko nga ang Manluluwas adunay gahum sa pag-ayo, pagbuhat og mga milagro, ug makapalipay kanato niining kinabuhia ug sa umaabut nga kinabuhi. ■

Ana Cremaschi Zañartu, Santiago, Chile

MORMON KA BA?

Nalayo ko sa panimalay aron sa pagtambong og international conference sa akong trabaho. Gatasan ka mga tawo ang nanambong, apan ako lang usa gikan sa akong estado ug rehiyon.

Usa ka panihapon ang giandam para sa tanang nanambong. Sa among pagsulod sa lawak kan-anan, kada usa namo nakadawat og upat ka tiket nga magamit sa bar aron pag-order og libreng ilimnon nga makahubog. Nakahunahuna ko unsa kasayon para sa usa ka tawo nga layo sa panimalay nga matintal sa ingon nga oportunidad, naghunahuna nga walay tawo nga masayud. Milabay ra dayon kadto nga hunahuna, ug akong gibalik ang mga tiket sa tawo diha sa may pultahan.

Atol sa panihapon kauban nako ang pito ka tawo nga dili nako kaila. Miinom ko og tubig samtang nangaon, nag-istoryahanay, nagkinataw-anay, ug nagbinayloay kami og impormasyon nga makatabang namo sa among panarbaho.

Pagkabuntag atol sa pamahaw mitimbiya ko sa usa ka buotang lalaki kinsa naglingkod duol sa akong lamesa. Nalipay ko sa pagkamatikod sa iyang name tag nga gikan siya sa akong lungsod nga natawhan—lungsod nga wala na ko makapuyo sulod sa 35 ka tuig. Human og high school mibiya ko sa balay para mag-kolehiyo, nagminyo, ug mibalhin.

Samtang nag-istoryahanay mi sa mga dapit ug mga kalihokan sa komunidad nga among nasayran, iya kong gipangutana kon aduna pa ba koy pamilya didto. Mitubag ko nga wala na apan aduna koy maayong mga higala didto ug naa pa mi komunikasyon. Iya kong gipangutana kon si kinsa sila, ug akong ginganlan ang pipila kanila.

Human sa pipila ka ngalan iya kong gipahunong ug miingon, “Yuna pa, Mormon ka ba? Tanang tawo nga imong ginganlan mga Mormon.”

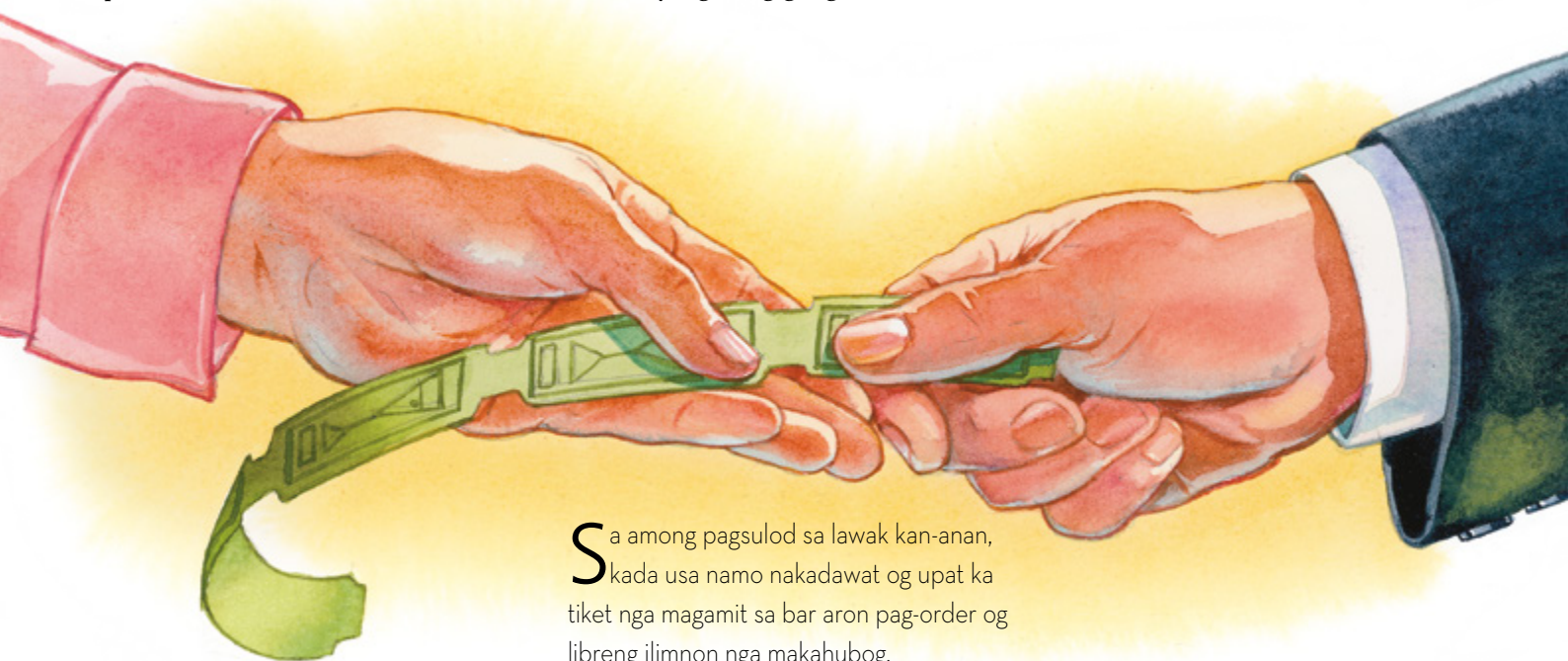
Sa dihang akong giangkon nga usa ko ka Santos sa Ulahing mga Adlaw, iyang kong giingnan kon

unsa ka buotang lumulupyo kadtung mga higalaa ug sila nagserbisyo sa komunidad ug nagsilbi nga mga maayong ehemplo. Sulod sa pipila ka minuto iyang gipakigbahin iyang pagdayeg sa Simbahan ug sa akong mga higala, nagsulti nako nga sila mga tigpasiugda og mga kaayohan sa komunidad.

Sa among panagbulag, nakahunahuna ko dayon kon unsa kaha ang mahitabo kon miinom pa ko niadtong mga ilimnon nga makahubog. Gitudloan ko sa pagpili og husto niadtong mga tawo nga among gihisgutan. Dili unta ko komportable ug maulaw sa pag-angkon nga miyembro ko sa Simbahan kon ako pang gigamit ang mga tiket.

Dako akong pasalamat sa mga ehemplo niadtong takus, aktibo, nagserbisyo nga mga higala—35 ka tuig ang milabay ug 2,000 ka milya (3,220 km) ang gilay-on sa panimalay kon asa ko nagdako. ■

Carol A. Bowes, North Carolina, USA

Sa among pagsulod sa lawak kan-anan, kada usa namo nakadawat og upat ka tiket nga magamit sa bar aron pag-order og libreng ilimnon nga makahubog.

ANG PROPETA MITUBAG SA AKONG PAG-AMPO

Paghuman sa akong ikaduhang tuig mi-apply ko sa graphic design program sa unibersidad. Wala ko madawat, apan mahimo kong mo-apply og balik pagkasunod tuig. Wala ko maganahi nga magpaabut og laing tuig aron mogradwar.

Ang pinakaduol sa akong gipili nga major mao ang photography. Busa nag-ampo ko kabahin sa pag-usab sa akong major ug maayo akong gibati niini. Gusto lang ko nga makaangkon og degree!

Sa pagsugod sa fall semester, aduna koy mga klase kabahin sa film ug sa social history sa photography. Nindotan kaayo ko niining duha. Apan sa akong pagtan-aw sa natalid sa mga hilisgutan sa kurso sa akong klase sa film, namatikdan nako nga ang mga estudyante kinahanglang motan-aw og daghang R-rated nga mga salida. Sa akong klase sa photography ang magtutudlo miingon nga bayolenti, makasamok, ug sekswal nga mga litrato among tun-an. Siya miingon nga mao kini ang photography karong panahona.

Nasagmuyo ko samtang naghunahuna kon unsay buhaton. Nasayud ko nga ang ebanghelyo nagtudlo batok niining mga butanga, apan kinahanglang kining mga klaseha. Naghunahuna ko sa kasulatan nga maanaa sa kalibutan apan dili kalibutanon (tan-awa sa Juan 15:19). Mahimo ba kong maanaa sa klase apan dili moapil kanila?

Nag-ampo ko aron masayud unsay buhaton ug pagbaton og pagtuo sa pagbuhat unsay eksakto. Nagpakitambag ko sa akong asawa, ginikan, ug igsoong lalaki. Samtang nakig-istorya ko sa akong igsoon, iyang kong gipahinumduman sa mosunod nga bersikulo: “kay unsa may kapuslanan alang sa usa ka tawo kon maangkon niya

ang tibuok kalibutan nga pagapildihan sa iyang kinabuhi?” (Mateo 16:26).

Nasayud ko nga importante ang edukasyon, apan nasayop kaha ko sa akong kurso? Makahimo kaha ko nga temporaryong mohunong sa pag-eskwela nga hapit naman ko mohuman?

Usa ka lawom nga gabii nagmata ko uban sa akong anak nga nagmasakiton, nakahunahuna ko sa pagtan-aw ni Presidente Thomas S. Monson diha sa Internet. Sa wala madugay nagtan-aw ko sa pakigpulong ni Presidente Monson sa kinatibuk-ang komperensya niadtong Oktubre 2011. Naminaw ko og maayo samtang naghigot siya sa pagkadaut sa sumbanan sa katilingban, nag-ingon nga ang dili angay ug imoral nga pamatasan gidawat na sa kadaghanan.

Dayon iyang gisulti ang gikinahanglan nakong madunggan: “Kinahanglan kitang magmabinantayon sa kalibutan

nga misalikway pag-ayo sa espirituhanong mga butang. Importante nga atong isalikway ang bisan unsa nga dili uyon sa atong mga sumbanan, sa dili gayud pag-undang sa unsay atong gitinguha: kinabuhing walay katapusan sa gingharian sa Dios.”¹

Ang mga pulong nakatandog gyud pag-ayo kanako. Samtang ang mga luha midagayday sa akong nawong, nasayud ko nga ang buhing propeta mitubag sa akong pag-ampo.

Bisan tuod nalangay ang akong mga plano sa paggradwar, nasayud ko nga ang Ginoo mopanalangin sa akong pamilya ug nako samtang nagsunod mi sa propeta, nagsalikway sa panglantaw sa kalibutan, nagsunod sa kasugoan, ug nagsuporta sa mga baruganan sa ebanghelyo. ■
Derrick Fields, Missouri, USA

MUBO NGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Barug sa Balaan nga mga Dapit,” *Liahona*, Nob. 2011, 83.

Usa ka lawom nga gabii nagmata ko uban sa akong anak nga nagmasakiton, nakahunahuna ko sa pagtan-aw ni Presidente Thomas S. Monson diha sa Internet.

**Ni Bishop
Gérald Caussé**

Unang Magtatambag
sa Presiding Bishopric

Sunda ang Dalan sa **KALIPAY**

Ang kabatan-onan, sa kinatibuk-an, mao ang pina-kanindot nga panahon sa paghimo og personal nga mga plano. Isip young adult naghunahuna na gyud unta mo sa inyong kaugmaon. Tingali ang inyong damgo mao ang paglaum nga kalampusan sa sport, makamugna og talagsaong buhat sa art, o maka-angkon og diploma o propesyonal nga posisyon. Tingali aduna na moy nindot nga hulagway sa inyong umaabut nga bana o asawa.

Pila sa inyong mga panghinaut ang matinuod? Ang kalibutan puno sa wala kasiguradoan. Adunay importanting mga panghitabo nga makapausab diha-diha dayon sa dagan sa inyong kinabuhi. Ang ingon nga panghitabo tingali usa lang ka pagtan-aw, usa ka panag-istoryahanay, o usa ka wala maplano nga kalihokan. Adunay bag-ong mga oportunidad, sama sa bag-ohay nga pahayag ni Presidente Thomas S. Monson kabahin sa edad nga mag-misyon.¹ Usahay mausab ang dagan sa atong kinabuhi gumikan sa wala damhang mga hagit o kasagmuyo.

Kadaghanan sa mga tawo dili ganahan sa wala masayri. Ang wala kasiguroan sa kinabuhi makamugna og kakulang sa pagsalig, kahadlok sa umaabut. Ang pipila nagduha-duha sa

paghimo og pasalig tungod mahadlok mapakyas, bisan kon ang maayong mga oportunidad na mismo ang mi-abut. Sama pananglit, mahimo nilang langay-langayon ang pagminyo, pag-eskwela, pagsugod og pamilya, o pag-establisar og masaligang propesyon, mas gusto pa nga mag-hugoy-hugoy o magpabilin sa komportableng balay sa ilang ginikanan.

Laing pilosopiya nga nagpugong kanato gihulagway niining sanglitanan: “Kaon, inom, ug paglipay, kay ugma kita mamatay” (2 Nephi 28:7). Kini nga pilosopiya pabor sa pagtabaw sa diha-diha nga mga kalingawan dili igsapayan sa umaabut nga mga sangputanan niini.

Ang Dalan sa Kalipay

Adunay laing dalan kaysa dalan sa kahadlok o pagduha-duha o katagbawan sa kaugalingon—usa ka dalan nga makahatag og kahilom, pagsalig, ug kalinaw sa kinabuhi. Dili ninyo makontrolar ang tanang mga sirkumstansya sa inyong kinabuhi, apan inyong makontrolar ang inyong kalipay. Kamo ang nagmugna niini.

Ang inyong kalipay mas resulta sa inyong espirituhanong panglantaw ug sa mga baruganan diin ninyo gibase inyong kinabuhi kaysa unsa pang laing mga butang. Kini nga mga

Ang inyong kalipay mas mag-agad sa mga baruganan nga inyong gisunod kaysa mga sirkumstansya sa inyong kinabuhi.

baruganan makahatag ninyo og kalipay dili igsapayan ang wala damhang mga hagit ug mga surpresa. Tuguti ko sa pagribyu sa pipila niining mahinungdanong mga baruganan.

1. Ilha ang Inyong Personal nga Bili

Bag-ohay lang ang akong pamilya ug ako migahin og pipila ka adlaw nga mag-relaks sa southern France. Usa ka gabii, sa bag-o pa lang milubog ang adlaw ug napuno sa kangitngit ang palibut sa probinsya nga dapit, mihukom ko sa paghigda diha sa usa ka lounge chair gawas sa balay. Misugod ko pagtan-aw sa kalangitan. Sa sinugdanan ngitngit gyud kaayo.

Kalit lang, mitumaw ang usa ka kahayag diha sa kalangitan sama sa usa ka kidlap, dayon duha, dayon tulo. Anam-anam, samtang nag-adjust akong mga mata sa kangitngit, nakaplagan nako akong kaugalingon nga nagdayeg sa daghang mga bitoon. Ang akong gihunahuna nga ngitngit nga kalangitan nahimong Milky Way.

Samtang namalandong ko sa kadako sa uniberso ug sa akong kagamayon, namalandong ko, “Unsay akong bili atubangan sa ingon kanindot ug kadako nga uniberso?” Naka-hunahuna ko og usa ka kasulatan:

“Sa magapalandong ako sa imong mga langit, sa buhat sa imong mga tudlo, sa bulan ug sa mga bitoon, nga imong gibut-an;

“Unsa ba ang tawo, nga ikaw matinagdanon man kaniya? ug ang anak sa tawo, nga ikaw nagduaw man kaniya? (Salmo 24:3–4)

Nagsunod dayon kining makahupay nga pulong:

“Kay gibuhay mo siya nga ubos lamang og diyutay sa mga manolunda, ug gipurongpurongan mo siya uban sa himaya ug dungog” (Salmo 8:5).

Kini ang daw sumpaki ug milagro sa Paglalang. Ang uniberso dako kaayo ug walay kahangturan, apan sa samang higayon, kitang tanan adunay talagsaong bili nga mahimayaon ug

mahangturon sa mata sa atong Tiglang. Ang akong pisikal nga pagkaanaa dili kaayo mahinungdanon, apan ang akong personal nga bili dili gayud masukod ang kaimportante niini sa akong Langitnong Amahan.

Nasayud nga ang Dios personal nga nakaila ug nahigugma kanato susama sa usa ka hayag nga nagdangag sa atong kinabuhi ug naghatag og kahulugan niini. Bisan kinsa ko, aduna ba koy higala o wala, sikat ba ko o dili, ug gani mibati ko nga sinalikway o gibiyay-biyay sa uban, aduna koy dakong kasiguradoan nga ang akong Langitnong Amahan nahigugma nako. Siya nasayud sa akong panginahanglan, Siya nakasabut sa akong kabalaka; Siya naghinam-hinam sa pagpanalangin nako.

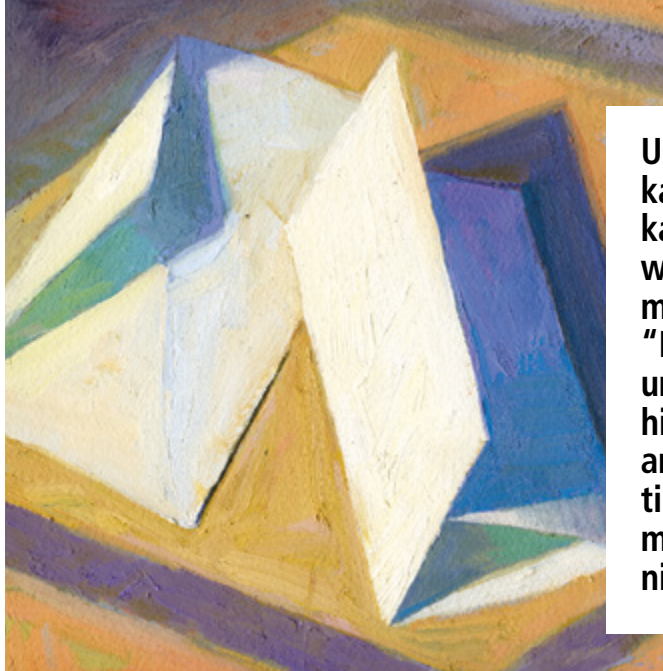
Hunahunaa unsay kahulugan niini para ninyo kon inyong makita ang inyong kaugalingon sama sa pagtan-aw sa Dios kaninyo. Unsa kaha kon inyong lantawon inyong kaugalingon nga may maayong pagbati, gugma, ug pagsalig sama sa paglantaw sa Dios? Hunahunaa ang epekto niini sa inyong kinabuhi kon inyong masabtan ang inyong mahangturon potensyal sama sa pagsabut niini sa Dios.

Nagpamatuod ko nga naa Siya. Pangitaa Siya! Pagsiksik ug pagtuon. Pag-ampo ug pangutana. Nagsaad ko ninyo nga ang Dios mopadala og aktwal nga mga timaan sa Iyang pagkaanaa ug sa Iyang gugma para ninyo.

2. Mamahimo Kon Kinsa Kamo²

Ang mamahimo kon si kinsa gyud kamo mora og sukwahi. Unsaon nako sa pagkahimo kon kinsa na ko karon? Ihulagway ko kining baruganan pinaagi sa usa ka istorya.

Ang salida sa sine nga *The Age of Reason* nagsaysay sa istorya ni

Usa ka sulat para sa kaugalingon nga gikan sa kinabuhi sa wala pa dinhi yuta mahimong mabasa, “Pinalanggang ako, unta imong mahinumduman nga ang akong dakong tinguha mao ang mahimong disipulo ni Jesukristo.”

Marguerite, adunahan nga banker kinsa busy kaayo sa mga biyahe ug mga komperensya. Bisan tuod may seryusong nangulitawo niya, siya miingon nga wala siyay panahon sa kaminyoon o sa mga bata.

Sa adlaw nga siya nag-40 anyos na nakadawat siya og kahibulongan nga sulat nga mabasa, “Pinalanggang ako, siyete anyos ko karon ug nagsulat ko nimo niini aron sa pagtabang nimo nga makahinumdom sa mga saad nga akong gihimo sa dihang siyete anyos pa ko, ug usab sa pagpahinumdom kanimo kon unsay gusto nako nga mamahimo.” Ang tagsulat walay lain kon dili si Marguerite sa dihang siyete anyos pa siya. Ang misunod mao ang daghang mga sulat diin ang bata nga babaye detalyadong mihulagway sa mga tumong sa iyang kinabuhi.

Nakaamgo si Marguerite nga kon si kinsa siya karon dili mao ang tawo nga iyang gusto nga siya mamahimo sa dihang bata pa siya. Sa dihang mi-hukom siya nga mahimong matang sa tawo nga iyang gilantaw samtang bata pa, nabali gyud ang iyang kinabuhi.

Nakig-uli siya sa iyang pamilya ug determinado sa pagpahinungod sa nahabilin sa iyang kinabuhi sa pagserbisyo sa mga nanginahanglan.³

Kon posible pa nga makadawat mo og sulat gikan sa inyong kinabuhi sa wala pa dinhi sa yuta, unsa kahay isulti niini? Unsa kahay epekto niini nga sulat gikan sa nakalimtan apan tinuod nga kalibutan diha kaninyo kon inyo kining madawat karon?

Mahimong ingon niini ang mabasa sa sulat: “Pinalanggang ako, nagsulat ko nimo aron makahinumdom ka kon unsay gusto nako nga mamahimo. Unta imong mahinumduman nga ang akong dakong tinguha mao ang mahimong disipulo sa atong Manlu-luwas, nga si Jesukristo. Misuporta ko sa Iyang plano, ug kon maanaa ko sa yuta, gusto kong motabang Niya sa Iyang buhat sa kaluwasan. Palihug hinumdumi usab nga gusto kong mahimong kabahin sa usa ka pamilya nga mag-uban hangtud sa kahangturan.”

Usa sa pinakanindot nga kasinatian sa kinabuhi mao ang pagkaila kon si kinsa ta ug asa ta gikan og dayon

makanunayong magpakabuhi nga nahuyon sa atong tinuod nga pagkawatawo isip mga anak sa Dios ug uban sa katuyoan sa atong pagkaanaa.

3. Salig sa mga Saad sa Dios

Usa ka pagtulun-an gikan ni pro-petang Malaquias mahinungdanon kaayo sa Pagpahiuli sa ebanghelyo: “Ug siya motanom diha sa mga kasingkasing sa mga anak sa mga saad nga gihimo ngadto sa mga amahan, ug ang mga kasingkasing sa mga anak mobati sa ilang mga amahan” (Joseph Smith—Kasaysayan 1:39). Salamat sa Pagpahiuli, kamo ang mga anak sa saad. Kamo ang makadawat isip manununod sa mga saad nga gihimo ngadto sa inyong mga amahan.

Basaha pag-usab ang inyong patriyarka nga panalangin. Niini nga panalangin ang Ginoo nagmatuod nga kamo kabahin sa usa sa dose nga tribo sa Israel, ug tungod niini, pinaagi sa inyong pagkamatitud-anon, kamo mahimong manulundon sa dako kaayong mga panalangin nga

gisaad ngadto kang Abraham, Isaac, ug Jacob. Ang Dios misaad kang Abraham, “Kutob sa modawat niini nga Ebanghelyo pagatawgon sunod sa imong ngalan, ug pagaiphon nga imong binhi, ug mobarug ug mopanalangin kanimo, ingon nga ilang amahan” (Abraham 2:10).

Kini nga mga saad makita, ug kon atong buhaton atong bahin, ang Dios mobuhat sa Iyang bahin. Sa laing bahin, kini nga mga saad dili makasigurado nga tanang nahitabo sa atong kinabuhi mahitabo sumala sa atong mga gilau-man ug mga gusto. Hinoon, ang mga saad sa Dios naggarantiya nga ang mga mahitabo nato sumala sa Iyang kabubut-on. Ang pinakanindot nga butang nga atong tinguhaon niining kinabuhi mao ang paghan-ay sa atong kabubut-on ngadto sa kabubut-on sa Dios—sa pagdawat sa Iyang tumong para sa atong kinabuhi. Siya nasayud sa tanang butang gikan sa sinugdanan, may panglantaw nga wala nato, ug mahangturong naghigugma kanato.

Ihulagway ko kining baruganan gamit ang personal nga kasinatian. Sa dihang bata pa ko, mihukom ko sa pagpangandam sa entrance exam sa pinakamaayong business school sa France. Kini nga pagpangandam, nga milungtad og usa ka tuig, mahagiton kaayo. Sa sinugdanan sa tuig mihukom ko nga bisan unsa pa kalisud ang buluhaton, dili gyud nako itugot nga ang akong pagtuon makapugong nako sa pagsimba o pag-apil sa klase sa institute kausa kada semana. Gidawat gani nako ang call sa pagserbisyo isip klerk sa akong young adult ward. Mapasaligon ko ang Dios moila sa akong pagkamatitud-anon ug motabang nako sa pagkab-ut sa akong mga tumong.

Pagtapos sa tuig, sa dihang nagkaduol na ang eksamin, gibati nako nga akong gibuhat akong pinakamaayo. Sa akong pag-abut sa eksaminasyon sa labing inila nga eskwelahan, aduna koy pagsalig nga ihatag sa Ginoo ang akong mga tinguha. Walay swerte, ang oral exam sa subject nga maayo unta ko wala damha nga napalpak—ang grado nga akong nadawat dili igo aron makasulod ko niining eskwelahan nga ganahan sa kadaghanan. Nasagmuyo ko pag-ayo. Nganong gipasagdaan man ko sa Ginoo nga nagkugi man ko sa akong pagkamatitud-anon?

Sa dihang gipresentar nako akong kaugalingon para sa oral exam sa ikaduha nga eskwelahan nga akong napilian, nagduha-duha ko og maayo. Dinhi nga eskwelahan ang eksamin nga gihatagan gyud og gibug-aton mao ang interbyu uban sa mga maghuhukom nga gipangulohan sa direktor sa eskwelahan. Ang

Nadawat nako ang usa sa pinakadakong posible nga grado, nga nakapasulod nako niining eskwelahan nga may honor.

sinugdanan sa interbyu normal lang—hangtud gipangutana ko og daw dili mahinungdanon nga pangutana: “Nasayud mi nga nagtuon ka og maayo sa pagpangandam niining eksamin. Apan interesado mi nga masayud unsa ang imong mga kalihokan gawas sa imong pagtuon.”

Gikulbaan ko! Sulod sa usa ka tuig duha lang akong gibuhat: magtuon ug mosimba! Nahadlok ko nga ang maghuhukom negatibong mosabut sa deskripsyon sa akong pagkamiyembro sa Simbahan. Apan sa usa ka segundo mi hukom ko nga magpabiling matitudanon sa akong mga baruganan.

Sulod sa 15 minutos o sobra pa, gihulagway nako akong mga kalihokan sa Simbahan: akong mga miting sa adlaw nga Igpapahulay, mga klase sa institute, ug mga responsibilidad isip klerk sa ward. Sa dihang nahuman ko, ang direktor sa eskwelahan misulti.

“Kahibalo ka, sa dihang batan-on pa ko, nag-eskwela ko sa Estados Unidos,” miingon siya. “Usa sa akong suod nga higala kay Mormon. Talagsaon siya nga batan-ong lalaki, usa ka tawo nga adunay maayong tawhanong mga hiyas. Gikonsiderar nako ang mga Mormon nga buotang mga tawo.”

Nianang adlaw nadawat nako ang usa sa pinakadakong posible nga grado, nga nakapasulod nako niining eskwelahan nga may honor.

Nagpasalamat ko sa Ginoo sa Iyang kabuotan. Hinoon, milungtad og pipila ka tuig aron makasabut ko sa milagrusong panalangin nga wala ko masulod sa unang eskwelahan. Sa ikaduha nga eskwelahan, nakahimat ko og importanting mga tawo. Ang benepisyo sa akong pakig-uban nila nahimong klaro sa tibuok panahon sa akong pagpanarbaho ug

importante gihapon sa akong kina-buhi ug sa kinabuhi sa mga sakop sa akong pamilya.

Kon ang mga butang wala mahitabo sama sa inyong gilauman human inyong gibuhat ang tanan, andam nga mosunod sa kabubut-on sa inyong Langitnong Amahan. Dili siya mopahamtang nato og bisan unsang butang nga dili ikaayo nato. Paminawa ang kalmang tingog nga naghunghong sa atong mga dunggan: “Ang tanan nga mga tawo ania sa akong kamot; pagmalinawon ug hibalo nga Ako mao ang Dios” (D&P 101:16).

Ang Inyong Kaugmaon sama Kahayag sa Inyong Hugot nga Pagtuo

Kon mas mamalandong ko sa dagan sa akong kinabuhi uban sa akong asawa, si Valérie, mas nagtuo ko nga ang nakahimo og kalainan mao nga aduna mi komon nga panglantaw sa kinabuhing dayon sa dihang batan-on pa mi. Gusto namong magsugod og mahangturong pamilya. Nasayud mi nganong ania mi sa yuta ug unsa ang among mga mahangturong tumong. Nasayud mi nga ang Dios nahigugma kanamo ug kami adunay dakong bili diha sa Iyang mga mata. Mapasaligon mi nga motubag Siya sa among mga pag-ampo sumala sa Iyang paagi ug sa panahon nga Iyang gituohan nga maayo.

Wala ko masayud kon andam na mi sa pagdawat sa Iyang kabubut-on sa tanang butang tungod kay kana usa ka butang nga kinahanglan namong makat-unan—ug padayon namong kat-unan. Apan gusto namong buhaton among pinakamaayo sa pagsunod Niya ug pagpahinungod sa among kaugalingon ngadto Kaniya.

Mopamatuod ko, uban ni Presidente Monson, nga ang inyong “umaabut sama kahayag sa inyong hugot nga pagtuo.”⁴ Ang inyong kalipay mas mag-agad sa mga baruganan nga inyong gisunod kaysa mga sirkumstansya sa inyong kinabuhi. Pagmatinuoron niining mga baruganan. Ang Dios nakaila ug nahigugma kaninyo. Kon kamo nagpakabuhi sumala sa Iyang mahangturong plano ug kon kamo may hugot nga pagtuo sa Iyang mga saad, nan ang inyong umaabut masanagon!

Aduna ka bay mga damgo ug tumong? Maayo na! Buhata kutob sa imong mahimo aron makab-ot kini. Dayon itugyan sa Ginoo ang dili nimo mahimo. Himoon ka Niya ngadto sa unsay dili nimo mahimo sa imong kaugalingon.

Kanunay, sunda ang Iyang kabubut-on. Pagpangandam sa pagadto kon asa Ka niya paadtuon ug sa pagbuhat unsa ang Iyang gisugo. Magmahimong tawo nga Iyang giamuma nga kamo mamahimo.

Mopamatuod ko nga kining kinabuhi nindot nga higayon sa kahangturan. Kita mianhi uban sa mahimayaong tumong—sa pagpangandam sa pagsugat sa Dios. ■

Gikan sa pakigpulong sa debosyonal sa CES nga gipamulong sa Salt Lake Tabernacle niadtong Nobyembre 12, 2012. Alang sa kompleto nga teksto, adto sa lds.org/broadcasts.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Thomas S. Monson, “Welcome sa Komperensya,” *Liahona*, Nob. 2012, 4–5.
2. Kini nga hugpong sa pulong gipahinungod kang Pindar, usa sa pinakasikat nga Griyegong mambabalak. Tan-awa sa Pindar, *Pythian* 2.72, sa *Olympian Odes, Pythian Odes*, ed. and trans. William H. Race (1997), 239.
3. Tan-awa sa *L'âge de raison (With Love . . . from the Age of Reason)*, sa direksyon ni Yann Samuell (2010).
4. Thomas S. Monson, “Pagmaya,” *Liahona*, Mayo 2009, 92.

Pagpakigbahin sa
Ebanghelyo diha sa

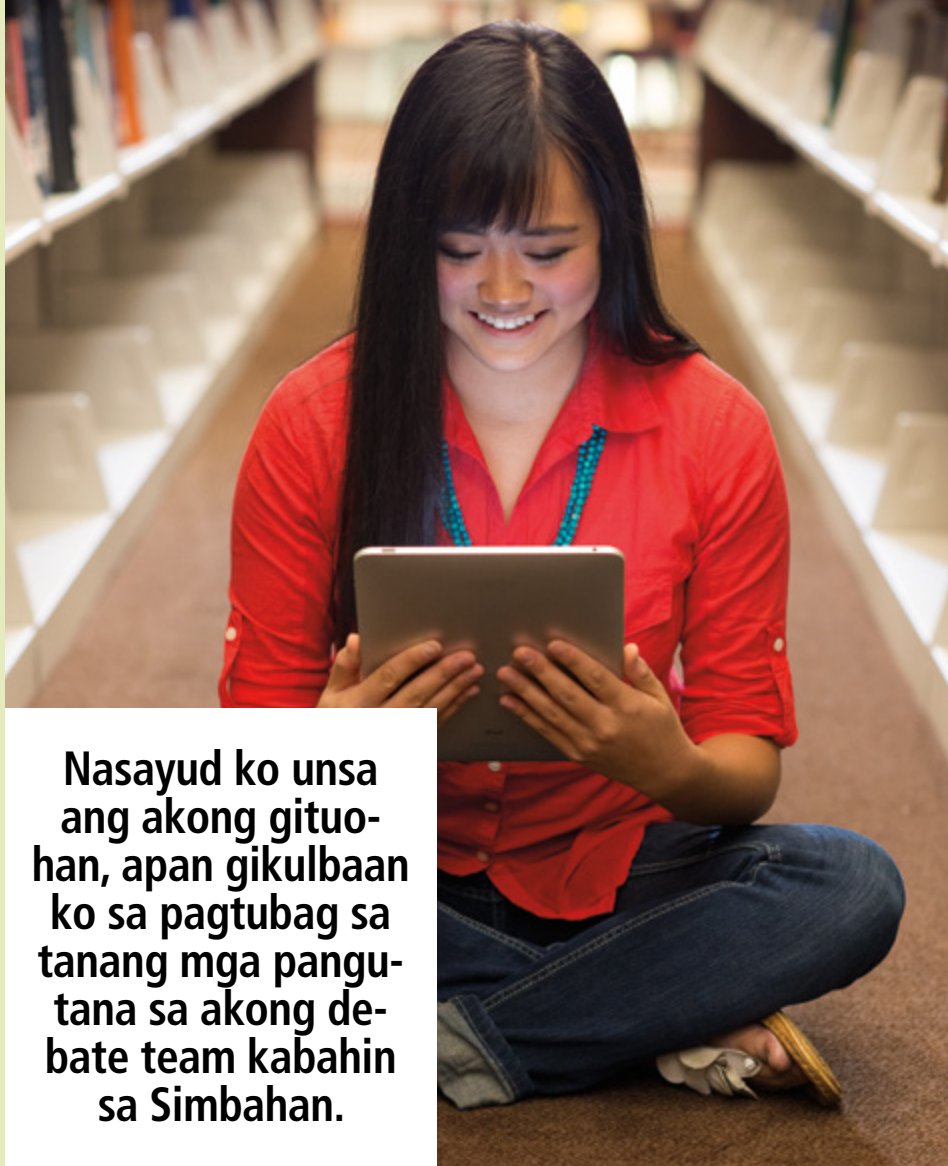
Internet

Ni Maria Mahonri-Yggrazil
Arduo Andaca

Dili ko kanunay maisugon sa pagpakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa akong mga higala. Daghan nila nasayud sa akong tinuohan, apan wala na koy laing gibuhat aron sa pagpakigbahin sa akong pagpamatuod. Bisan pa niana, kon adunay tawo nga sayop ang ideya kabahin sa Simbahan, naningkamot ko sa pagkorihir niini.

Sa akong pagsugod sa kolehiyo, miapil ko sa debate society. Nadiskobrehan sa ubang mga miyembro sa society nga usa ko ka Santos sa Ulahing mg Adlaw sa dihang gikorihir nako sila sa ilang gisulti kabahin sa “mga Mormon” human sa debate. Wala pa ko maghisgot sa akong relihiyon sukad sa una, mao nga daghan ang nangutana nako nianang adlaw. Nahadlok ko ug hapit naglikay sa pagtubag. Kahibalo ko unsay akong gituohan, apan wala ko masayud kon unsaon kini sa pagpakigbahin. Nag-ampo ko apan morag wala ko makadawat og tubag.

Mga pipila ka adlaw ang milabay, samtang nag-Facebook ko, nakakita ko og artikulo gikan sa LDS.org nga gipost sa akong lider sa simbahan. Nakaamgo ko nga mahimong mopost pud ko og mga butang kabahin sa Simbahan. Gitan-aw nako ang mga hilisgutan nga gipangutana sa akong debate team, nag-post og mga link sa

Nasayud ko unsa ang akong gituohan, apan gikulbaan ko sa pagtubag sa tanang mga pangutana sa akong debate team kabahin sa Simbahan.

akong wall, ug gi-tag ang tanang apil. Mibati ko nga sila mas matagbaw sa mga tubag.

Wala pa nako sukad gi-post akong mga pagtuo diha sa internet, mao nga kini mas nakapakuryuso sa mga tawo nga nagpangutana sa akong relihiyon. Samtang sila nangutana, naningkamot ko sa paghatag og simpleng mga tubag ug mga link ngadto sa mga materyal sa Simbahan. Niining paagiha ang mga tawo dili lang magsalig sa akong mga tubag apan sila makasalig usab sa tubag sa mga General Authority kabahin sa ilang mga pangutana. Kon ang panag-istoryahanay mas sensitibo,

pribado nako kining tubagon pinaagi sa messaging.

Mapasalamaton kaayo ko nga ang Simbahan nag-andam og mga materyal diha sa internet. Mibati gihapon ko og kakulba kon adunay tawo nga mokalit lang og pangutana kabahin sa Simbahan. Apan karon dili nako magpaabut sa ilang pangutana; unhan na nako pinaagi sa pag-post og mga materyal sa Simbahan diha sa internet. Nasayud ko nga kining mga materyal makatabang sa akong mga higala nga miyembro ug dili usab miyembro. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Metro Manila, Philippines.

Kabubut-on ug mga Tubag: **PAG-ILA SA PAGPADAYAG**

*Usahay ang morag dili malutsan nga babag sa komunikasyon
mao ang dakong lakang nga pagabuhaton sa pagsalig.*

**Ni Elder
Richard G. Scott**

Sa Korum sa Napu-
log Duha ka mga
Apostoles

Sa akong atbang usa ka babaye ang naglingkod nga naghilak. Nagluha ang mga mata, siya miingon nako, “Wala na ko kahibalo unsay akong gituohan.” Naghisgot siya nga nakigbisog ug nag-ampo sa daghang mga adlaw aron makahibalo unsaon sa paghimo og importante kaayong desisyon sa iyang kinabuhi, pero wala magmalampuson. Nag-antus siya, “Wala na ko kahibalo unsay buhaton. Kon sultihan ko nimo unsay buhaton, buhaton nako kini.” Naggunit sa mga kasulatan, miingon siya, “Miingon ang Dios nato nga Siya motabang nato. Gitubag Niya ang mga pag-ampo sa uban. Nganong wala man Niya ako tubaga?”

Kon ang usa ka tawo mibati og daghang mga emosyon, maglibog siya unsay buhaton kon siya ra. Ang akong pag-ampo mao ang pagtabang ninyo nga dunay sama niini nga mga pagbati.

Kon ang mga tubag sa dinalian nga pag-ampo ingon og wala moabut, mahimong wala kita makasabut sa pipila ka mga kamatuoran mahitungod sa pag-ampo o tungod kay kita wala makamatikod sa mga tubag kon kini moabut.

Mga Baruganan sa Pag-ampo

Ang pagpakigsulti sa atong Amahan sa Langit dili tiaw-tiaw nga butang. Sagrado kini

nga pribilehiyo. Gibase kini sa walay kausabang mga baruganan. Kon kita makadawat og tabang gikan sa atong Amahan sa Langit, kini tungod sa atong hugot nga pagtuo, pagkamasulundon, ug sa hustong paggamit sa kabubut-on.

Sayop ang paghunahuna nga ang kada pag-ampo nga atong ihalad matubag dayon. Ang pipila ka mga pag-ampo nagkinahanglan og igo-igong paningkamot sa atong bahin. Tinuod, usahay ang mga impresyon moabut bisan kon kita wala magtinguha niini

Miingon siya, “Miingon ang Dios nato nga Siya motabang nato. Gitubag Niya ang mga pag-ampo sa uban. Nganong wala man Niya ako tubaga?”

sa pihong paagi. Sa kasagaran kini bahin sa butang nga kinahanglan natong mahibaloan ug wala makahimo sa pagpangita.

Ania kita sa kalibutan aron makaangkon og kasinatian nga dili nato maangkon sa laing paagi. Gihatagan kita og oportunidad sa pagtubo, sa pagpalambo, ug sa pag-angkon og espirituhanong kahingkod. Sa paghimo niana, kinahanglan kitang makat-on sa paggamit sa kamatuoran. Giunsa nato sa

pag-atubang sa mga hagit ug pagsulbad sa malisud nga mga problema importante kaayo sa atong kalipay.

Aron mas makasabut sa pag-ampo, naminaw ko sa tambag sa uban, namalandong sa mga kasulatan, ug nagtuon sa mga kinabuhi sa mga propeta ug sa uban. Apan unsay labing makatabang mao ang paghunahuna sa usa ka bata nga masaligon nga moduol sa usa ka mahigugmaon, mabination, maalamon, masinabtunon nga Amahan, kinsa gusto nga kita magmalampuson.

Ayaw kabalaka sa inyong salikwaot nga pagpadayag sa mga pagbati. Pakigsulti lang sa inyong Amahan. Maminaw Siya sa kada pag-ampo ug motubag niini sa Iyang pamaagi.

Kon mopasabut ta sa usa ka problema ug sa gisugyot nga solusyon, usahay Siya motubag og oo, usahay dili. Sa kasagaran Siya mopugong sa tubag, dili tungod kay kulang sa pagpakabana, apan tungod kay Siya nahigugma nato—sa hingpit. Gusto Siya nga atong gamiton ang mga kamatuoran nga Iyang gihatag nato. Aron kita molambo, kinahanglan kitang mosalig sa atong abilidad sa paghimo og sakto nga mga desisyon. Kinahanglan natong buhaton

unsay atong *gibati* nga sakto. Motubag ra Siya nato. Dili kita Niya pakyason.

Akong gihulagway ang tinuod nga reyalidad sa atong relasyon sa atong Amahan. Walay butang nga wala Niya mahibalo kabahin nato. Kahibalo Siya sa tanan natong panginahanglan ug makahatag sa tanang mga tubag. Apan, tungod kay ang Iyang katuyoan mao ang atong walay katapusan nga kalipay, miawhag Siya nato sa paghimo og sakto nga mga pagpili.

Tulo ka mga Paagi sa Pagpangita og mga Tubag **1. Pangita og mga Ebidensya Nga Siya Mitubag Na Nimo**

Sama sa kadaghanan nato, si Oliver Cowdery wala makamatikod sa ebidensya sa mga tubag sa pag-ampo nga nahatag na sa Ginoo. Aron siya—ug kita—makaamgo niini, kini nga pagpadayag gihatag pinaagi ni Joseph Smith:

“Bulahan ikaw tungod sa imong nabuhat; kay ikaw nagpakisayud kanako, ug tan-awa, *sa makadaghan nga*

ikaw nagpakisayud ikaw nakadawat og panudlo sa akong Espiritu. Kon kini wala pa unta, ikaw dili unta makaabut sa dapit diin ikaw anaa karon.

“Tan-awa, ikaw nahibalo nga ikaw nagpakisayud kanako ug Ako *milamdag sa imong panumduman*, ug karon ako mosulti kanimo niini nga mga butang nga ikaw unta mahibalo nga ikaw gilamdagan pinaagi sa Espiritu sa kamatuoran” (D&P 6:14–15; emphasis gidugang).

Kon nagtuo mo nga wala motubag ang Dios sa *inyong* mga pag-ampo, pamalandungi kining mga kasulatan—dayon pangita og ebidensya sa inyong kinabuhi sa Iyang pagtubag na ninyo.

2. Bantayi ang mga Pagbati

Aron sa pagtabang sa matag usa nato sa pag-ila sa mga tubag nga gihatag, miingon ang Ginoo:

“Kon ikaw nagtinguha og dugang nga kamatuoran, hinumdumi ang gabii nga ikaw misangpit ngari kanako diha sa imong kasingkasing, nga ikaw unta mahibalo mahitungod sa kamatuoran niini nga mga butang.

“*Wala ba Ako magsulti og kalinaw nganha sa imong hunahuna mahitungod niini nga butang?*” (D&P 6:22–23; emphasis gidugang).

Ang Ginoo midugang og pagpasabut pinaagi sa pagtabang nato sa pagtuon sa problema sa atong hunahuna ug dayon sa pagpangutana kon kini sakto ba:

“Kon kini husto Ako mohimo sa imong dughan nga moinit diha sulod kanimo; busa, imong *mabati* nga kini husto.”

“Apan kon kini dili husto ikaw dili makabaton niana *nga mga pagbati*, apan ikaw makabaton og kasamok sa hunahuna” (D&P 9:8–9; emphasis gidugang).

3. Lihok Kon Siya Mopugong sa Tubag

Importante kaayo nga makahibalo nga ang Ginoo motubag usab sa ikatulong paagi sa pag-ampo pinaagi sa *pagpugong sa tubag* sa higayon nga gihalad ang pag-ampo. Nganong buhaton man Niya kana?

Siya mao ang atong hingpit nga Amahan. Gihigugma kita Niya lapas sa atong kapasidad sa pagsabut. Nasayud Siya unsay labing maayo alang nato. Makita Niya ang katapusan gikan sa sinugdanan. Gusto Siya nga kita molihok aron makaangkon sa gikinahanglan nga kasinatian:

Kon Siya motubag og *oo*, kini aron makahatag nato og pagsalig.

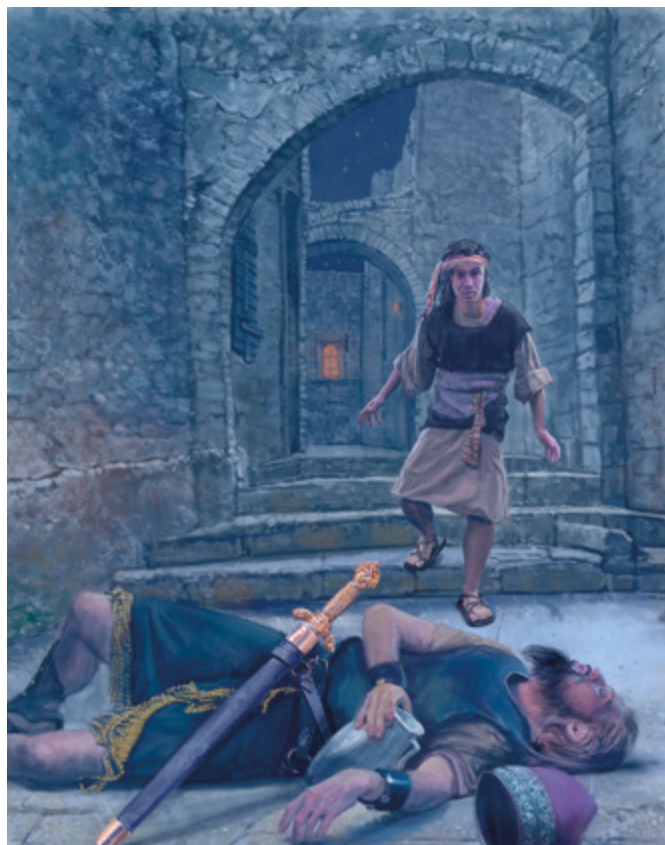
Kon Siya motubag og *dili*, kini aron mapugngan ang sayop.

Kon Siya *mopugong sa tubag*, kini aron kita motubo pinaagi sa pagtuo Kaniya, pagsunod sa Iyang mga sugo, ug pagkaandam sa paglihok sa kamatuoran. Gipaabut nga

kita may tulubagon pinaagi sa paghimo sa usa ka desisyon nga nagsubay sa Iyang mga pagtulun-an nga wala pay kumpirmasyon. Dili kita maglingkod lang nga maghulat o magbagulbol tungod kay ang Ginoo wala mamulong. Kinahanglan kitang molihok.

Sa kasagaran unsay atong gipili nga buhaton sakto. Mopumpirmar Siya sa pagkasakto sa atong mga pagpili sa Iyang pamaagi. Kana nga kumpirmasyon sa kasagaran moabut pinaagi sa daghang mga tabang nga moabut. Makaplagaan nato kini kon kita sensitibo sa espirituhanong paagi. Sama kini sa mga sulat gikan sa mahigugmaong Amahan isip ebidensya sa Iyang pag-aprobar. Kon, pinaagi sa pagsalig, magsugod kita og butang nga dili sakto, Siya mopahibalo nato sa dili pa kita kaayo malayo. Makamatikod kita niana nga tabang pinaagi sa pag-ila sa nabalaka o dili mahimutang nga mga pagbati.

Ang paningkamot ni Nephi sa pagkuha sa mga palid nagpakita sa unsa nga paagi ang mga baruganan magamit (tan-awa sa 1 Nephi 3:6–7). Human sa duha ka wala magmalampuson nga mga pagsulay, si Nephi nagpabiling masaligon. Siya mikamang ngadto sa sulod sa dakbayan padulong sa balay ni Laban nga wala masayud sa mga

tubag. Siya miobserbar, “Ako giubanan sa Espiritu, wala masayud sa sinugdanan sa mga butang nga ako mobuhat,” midugang nga may gibug-aton, “*bisan pa niana, ako mipadayon*” (1 Nephi 4:6–7; emphasis gidugang).

Si Nephi andam nga mosulay sa makadaghan, ginamit ang iyang tumang mga paningkamot. Mipahayag siya og hugot nga pagtuo nga siya pagatabangan. Wala siya mawagtangi og kadasig. Tungod kay siya milihok, adunay pagsalig sa Ginoo, nagmasulundon, ug husto nga migamit sa iyang kabubut-on, nakadawat siya og giya. Nadasig siya matag lakang hangtud sa kalampusan, ug ang mga pulong sa iyang inahan mao kini “gihatagan og . . . *gahum* [aron] makatuman sa butang nga gisugo sa Ginoo” (1 Nephi 5:8; emphasis gidugang).

Nasayud si Nephi nga kinahanglan siya nga mosalig sa Dios, magbaton og hugot nga pagtuo, ug molihok aron siya makadawat og tabang, matag lakang. Wala siya magbagulbol ni mangayo og hingpit nga pagpasabut. Apan, obserbahi pag-ayo, wala siya maghulat lang sa tabang. Milihok siya! Pinaagi sa pagsunod sa espirituhanong balaod, nadasig siya ug gihatagan og gahum sa paglihok.

Pagsalig sa Kabubut-on ug Pamaagi sa Dios

Usahay ang mga tubag sa pag-ampo dili mailhan tungod kay gusto kaayo kita og kumpirmasyon sa atong kaugalingong mga tinguha. Pakyas kita sa pagtan-aw nga gusto ang Ginoo nga kita mobuhat og laing butang. Pagmabinantayon sa pagtinguha sa Iyang kabubut-on.

Mokumpisal ko nga dili ko kahibalo unsaon sa paghimo og sakto nga desisyon gawas kon dunay pagkamatarung ug pagsalig diha sa usa ka Langitnong Amahan. Ang mga baruganan dili gayud moepeкто kon ang kabubut-on tinuyo nga gamiton nga supak sa kabubut-on sa Dios. Kon dunay wala mahinulsuli nga sala, mag-inusara kitang makigbisog sa atong kaugalingon. Kita *mahimong* maluwas pinaagi sa atong kaugalingon paghinulsol.

Kon kita nagtinguha og inspirasyon nga matabangan sa paghimo og mga desisyon, ang Ginoo mohatag og malumo nga mga aghat. Nagkinahanglan kini nga kita maghunahuna, mogamit og hugot nga pagtuo, makigbisog usahay, ug molihok. Panagsa ra nga ang tibuok tubag sa usa ka importante kaayong butang o komplikado nga problema moabut diha-diha. Sa kasagaran, moabut kini sa tagsa-tagsa, nga walay makita nga katapusan.

Akong gipaulahi ang pinakaimportante nga bahin sa pag-ampo. Kini ang pagkamapasalamaton! Ang atong kinasingkasing nga paningkamot sa pagpasalamat sa atong Amahan makamugna og talagsaong mga pagbati

sa kalinaw, bili sa kaugalingon, ug gugma.

Ngano man nga ang pinakakabus daw nasayud kon unsaon gyud pagpasalamat sa Ginoo? Sa kabukiran sa Guatemala, ang mga miyembro naglisud sa panginabuhi. Ang pag-adto sa templo nanginahanglan og dakong sakripisyo. Ang pagpangandam niini molungtad og usa ka tuig. Kinahanglang magkugi, magsakripisyo aron makatigom og kwarta ug pagkaon, mag-spin, magtina, ug maglala og bagong panapton. Magbaktas og layo kaayo gikan sa kabukiran, motabok sa Lake Isabel, magbiyahe sakay og bus nga gamay ra ang pagkaon. Gipangkapoy og maayo inig-abut sa templo. Maligo sila aron malimpyo, mag-ilis og sinina, ug mosulod sa balay sa Ginoo.

Mag-ilis og puti nga sinina, sila gitudloan sa Espiritu, modawat sa mga ordinansa, ug mohimo og mga pakigsaad.

Usahay ang mga tubag sa pag-ampo dili mailhan tungod kay gusto kaayo kita og kumpirmasyon sa atong kaugalingong mga tinguha.

Usa ka babaye nga taga-bukid natandog pag-ayo sa espiritu ug sa kahulugan sa endowment. Pagsulod sa celestial room, iyang nakita ang uban nga naglingkod, nagdungo sa ilang ulo. Inosente siyang miluhod sa agianan pasulod sa kwarto, makita sa uban. Iyang gidungo iyang ulo, mihilak, ug sulod sa baynte minutos kinasingkasing nga nangamuyo sa iyang Amahan sa Langit. Sa katapusan, iyang sinina nabasa sa luha, siya mihangad. Ang mabinationg matron sa templo nangutana, “Aduna ba koy matabang nimo?” Siya mitubag, “O, tabangan ko nimo? Kini akong problema: Nangingkamot ko nga ipaabut sa Amahan sa Langit ang akong pasalamat sa tanan nakong panalangin, apan mibati ko nga wala Niya paminawa. Mahimo ba nga imo kong tabangan sa pagsulti Niya sa akong dakong pasalamat?”

Kini nga tambag mahitungod sa pag-ampo tinuod. Nasulayan nako kini pag-ayo sa laboratoryo sa akong kaugalingong personal nga kinabuhi. Akong nadiskobrehan nga usahay ang morag dili malutsan nga babag sa komunikasyon mao ang dakong lakang nga pagabuhaton sa pagsalig.

Kon kamo magtinguha sa Iyang tabang, siguroha nga ang inyong kinabuhi limpyo, ang inyong mga motibo takus, ug kamo andam sa pagbuhat unsay Iyang ipabuhat—kay Siya motubag sa inyong mga pag-ampo. Siya ang imong mahigugmaong Amahan, ug ikaw Iyang pinalanggang anak. Hingpit Siyang naghigugma kaninyo ug gustong motabang ninyo. ■

Unsa Kaha Kon
Dili Ko Mobati
og **KAINIT** sa
DUGHAN?

Kon kamo nahibalo unsay pangitaon, sayon ra ninyong mailhan ang Espiritu Santo.

Ni Rachel Nielsen

“Imbitara si Mr. Wood* sa seminary.”
Miabut kini sa akong hunahuna sa dihang nakadungog ako sa pahibalo, ug nagtuo dayon ko nga binuang kini. Nganong akong imbitaron ang akong maestro sa musika nga moanha sa seminary sa 5:30 sa buntag?

Ang presidente sa seminary bag-o lang misulti sa among klase nga dunay himoong pagpasalamat sa magtutudlo. Gihagit mi sa pag-imbatar sa among mga magtutudlo sa eskwelahan sa pag-apil namo sa buntag sa seminary diin among pasalamat sila sa ilang serbisyo. Sa tibuok semana human makadungog niini nga pahibalo, naghunahuna ko sa pag-imbatar ni Mr. Wood.
**Ang pangalan giusab.*

Matag higayon nga moadto ko sa seminary o makakita niya sa klase sa musika, makahinumdom ko: “Imbitara si Mr. Wood sa seminary.” Human sa daghang mga adlaw niini, dili na nako mabaliwala ang hunahuna.

Usa ka buntag samtang ang tanang mga estudyante sa klase sa musika nagkuha sa ilang mga instrumento, akong gibutang ang akong trombone ug miduol ni Mr. Wood. Naglagubo ang akong kasingkasing ug ang akong mga kamot nagkurog, apan sa dihang giabli nako ang akong ba-ba aron sa pag-imbatar niya, gibati nako ang kahupayan.

Sa akong kasurprisa, miingon si Mr. Wood nga moadto siya! Nakuryuso

siya nganong moadto ko sa seminary kada buntag sa dili pa moeskwela ug gusto nga makat-on pa og dugang. Human makahatag kaniya sa mga detalye, naglakaw ko nga puno sa kalipay.

Atol niini nga kasinatian, wala nako batia ang kainit sa dughan (tan-awa sa D&P 9:8). Apan akong gibati ang Espiritu Santo. Ang pagbalik-balik sa hunahuna sa pag-imbatar ni Mr. Wood (tan-awa sa D&P 128:1), ang kahupayan nga akong gibati sa dihang giimbitar nako siya (tan-awa sa Juan 14:26), ug ang kalipay nga akong gibati human nako siya maimbitar (tan-awa sa Mga Taga-Galatia 5:22) ang tanan gikan sa Espiritu. Apan kon

nagpaabut lamang ako sa mainit nga dughan, tingali dili ko makabantay sa dihang ang Espiritu Santo miaghat nako.

Ang Espiritu Santo mamulong sa daghang mga paagi, ug kon kamo magtuon sa unsa nga paagi siya makigsulti, kamo masayud unsa ang pangitaon samtang kamo maningkamot sa pag-ila kon Siya anaa ba kaninyo ug kon Siya nagtudlo o naggiya kaninyo.

Pangitaa ang Gagmay ug Yano nga mga Butang

Sa dili pa mangita sa daghang mga paagi nga ang Espiritu Santo makigsulti nato, kinahanglan natong hinumduman nga kasagaran, ang pagpadayag hilom ug gamay. Kon kita nangita sa kasinatian ni Alma ang Batan-on nga dunay anghel ug linog, tingali atong mataligam-an ang mas kanunay ug mas hilom nga mga aghat sa Espiritu Santo. Si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles nagpasidaan nga kon kita “mohatag og gibug-aton sa kahibulungan ug mahinuklugong pagpakita,” basin atong mataligam-an ang “gamay ug nagtubo nga espirituhanong panghunahuna” nga mas komon.¹ Samtang kamo maningkamot sa pag-ila sa Espiritu Santo, pangitaa ang gagmay ug yanong mga aghat.

Pangita sa mga Paagi nga ang Espiritu Santo Makigsulti

Kon kamo wala gayud mobati og kainit sa dughan, ayaw kabalaka. Adunay daghang mga tawo kinsa nakaila sa impluwensya sa Espiritu

Santo niining paagiha, apan Siya nakigsulti usab sa daghang laing mga paagi, ug dili kinahanglang mobati kamo og kainit sa dughan aron mobati sa Iyang presensya. Gani, samtang kamo magkat-on sa mga paagi nga modasig ang Espiritu Santo kaninyo ug mangita niini sa inyong kinabuhi, tingali inyong makaplagaan nga Siya nakigsulti na kaninyo labaw sa inyong nahibaloan.

Kini nga lista naglakip lamang sa diyutay nga mga paagi nga ang Espiritu Santo makigsulti. Pagtuon sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa moderno nga mga propeta ingon man usab sa mga pahina 96–97 sa *Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa ka Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad* (2004) sa pagdiskobre og dugang mga paagi nga Siya makasulti kaninyo.

“Ang espiritu sa pagpadayag naglihok sa kasagaran isip mga hunahuna ug mga pagbati nga moabut sa atong mga hunahuna ug mga kasingkasing

pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo. (Tan-awa sa D&P 8:1–2; 100:5–8.)”² Ang Espiritu Santo makapamulong nganha ninyo pinaagi sa:

- Mga pagbati sa gugma, kalipay, kalinaw, pagpailub, kamaayo, hugot nga pagtuo, kaaghuip (tan-awa sa Mga Taga-Galacia 5:22–23).
- Mga hunahuna nga mosulod sa utok o motandog sa inyong mga pagbati (tan-awa sa D&P 128:1).
- Usa ka tinguha sa pagbuhat og maayo ug pagsunod sa mga sugo (tan-awa sa Mosiah 5:2).
- Usa ka pagbati nga kini husto (tan-awa sa D&P 9:8).
- Mga pagbati sa kahupayan (tan-awa sa Juan 14:26).
- Mga pagbati nga “[mo]padako sa [inyong] kalag” (Alma 32:28).
- Mga hunahuna nga “[mo]dan-ag sa [inyong] salabutan” (Alma 32:28).

UNSA ANG KAINIT SA DUGHAN?

“Unsa ang gipasabut sa ‘kainit sa dughan’? Kinahanglan ba gayud kini nga pagbati nga tinuod nga init, sama sa kainit tungod sa kalayo? Kon kana mao ang kahulugan, wala gayud ako makasinati og kainit sa dughan. Sa pagkatinuod, ang pulong ‘kainit’ niini nga kasulatan nagpasabut sa usa ka pagbati sa kahupayan ug kalinaw. Mao kana ang saksi nga nadawat sa kadaghanan. Mao kana ang paagi sa pagpadayag.”

Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Aposotles, “Teaching and Learning by the Spirit,” *Liahona*, Mayo 1999, 22.

UNSAON NAKO SA PAGKAHIBALO KON ANG USA KA HUNAHUNA NAGAGIKAN NAKO O SA ESPIRITU SANTO

“Kinahanglan kitang molihok. Dayon atong mahibaloan kon kini gikan nako o gahum kini sa Dios. . . . Ang tanan nga nagdapat ug nagdani nato sa pagbuhat og maayo ug magbi-
nuotan nagagikan sa Dios.”

Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Patterns of Light: Discerning Light” (video), LDS.org.

- Kagutom alang sa dugang nga kamatuoran (tan-awa sa Alma 32:28).
- Pagbati nga nadasig (naawhag) sa paglihok o pagkontrol (pag-pugong) sa pagbuhat og butang (tan-awa sa 1 Nephi 7:15; 2 Nephi 32:7).

Sa Unsa nga Paagi Kini nga mga Hunahuna ug mga Pagbati Moabut

Mga hunahuna ug mga pagbati gikan sa Espiritu Santo mahimong moabut:

- “Diha-diha dayon ug may dakong kadasig.”
- “Malantip ug sa hinay-hinay.”
- “Malumo kaayo nga kamo dili gani makamatikod niini.”³

Mga hunahuna ug mga pagbati gikan sa Espiritu Santo moabut aron:

- Magpahinumdom sa mga butang (tan-awa sa Juan 14:26).
- Manalipod nato sa mga panglimbong (tan-awa sa D&P 45:57).
- Magpamatuod sa Langitnong Amahan ug ni Jesukiristo (tan-awa sa 2 Nephi 31:18).
- Motabang nato sa pagtudlo (tan-awa sa D&P 84:85).
- Mohatag sa mga gasa sa Espiritu (tan-awa sa D&P 46:11).
- Mohatag og kapasayloan sa mga sala (tan-awa sa 2 Nephi 31:17).

Pangitaa ang Maayo

Kon kamo naningkamot sa pag-ila sa Espiritu, hunahuna ang gitumong nga sangputanan sa impresyon: ang hunahuna ba o ang pagbati mogiya ninyo sa pagbuhat og maayo? Moroni 7:16 nag-ingon, “Busa, ako mopakita nganha kaninyo sa paagi sa paghukom; kay ang matag butang nga

modapat sa paghimo sa maayo, ug sa pagdani sa pagtuo diha kang Kristo, gipadala pinaagi sa gahum ug gasa ni Kristo; busa kamo mahimo nga masayud uban sa usa ka hingpit nga kasayuran nga kini gikan sa Dios.”

Si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) miingon, “Unsaon nato pag-ila sa mga aghat sa Espiritu? Sa akong pagtuo dili kaayo kana lisud, sa tinuod lang. . . . Nag-awhag ba kini sa usa ka tawo sa pagbuhat og maayo, sa pagtindog, sa pagbarug, sa pagbuhat sa matarung nga butang, sa pagmabination, sa pagmanggihatagon? Nan kini mao ang Espiritu sa Dios. Kon kini mangitngit, makahadlok, dili matahum, dili maayo, nan kamo masayud nga kini sa kaaway.”⁴

Kon naghunahuna mo kon mi-bati ba kamo o wala sa Espiritu, pangutan-a ang inyong kaugalingon

NGANO NGA LISUD ANG PAG-ILA SA ESPIRITU SANTO?

“Ang atong Amahan naglaum nga kamo makakat-on unsaon sa pagbaton nianang balaanong tabang pinaagi sa pagpakita og hugot nga pagtuo ngadto Kaniya ug sa Iyang Balaang Anak, nga si Jesukristo. Kon kamo makadawat og dinasig nga giya pinaagi lamang sa pagpangayo, mahimo kamong huyang ug mas magdepende pa diha Kanila. Nasayud Sila nga ang mahinungdanong personal nga pagtubo moabut samtang manglimbasug kamo sa pagkat-on kon unsaon nga magiyahan sa Espiritu.”

Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Aron Makabaton og Espirituhanong Giya,” *Liahona*, Nob. 2009, 7.

kon ang hunahuna o ang pagbati nagdapit ba ninyo sa pagbuhay og maayo. Kon kini nagdapit, makasiguro kamo nga kini gikan sa Dios.

Pangita og Kahigayunan sa Paggamit sa Inyong Kabubut-on

Kon kamo takus ug kamo nagkalisud sa pag-ila sa Espiritu Santo, pangingkamot. Ang Langitnong Amahan mipanalangin ninyo sa kabubut-on, ug usahay gusto Siya nga kamo molihok nga wala ang Iyang giya. Mosugo Siya ninyo sa paggamit sa inyong hugot nga pagtuo pinaagi sa paglihok bisan dili klaro ang resulta. Si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles miingon, “Sa imong pagtinguha sa espirituhanong kahibalo anaa kanang “lukso sa hugot nga

pagtuo.” . . . Mao kini ang higayon nga anaa ka sa daplin sa kahayag ug nakatikang ngadto sa kangitngit aron madiskobrehan nga ang agianan gipahayag sa unahan sa usa o duha lamang ka lakang.”⁵ Kon kamo matinud-anong mosunod sa kahibalo nga anaa na kaninyo, bisan dili maka-ila sa mga aghat sa Espiritu Santo, ang Langitnong Amahan mosiguro nga kamo dili mahisalaag. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. David A. Bednar, “Ang Espiritu sa Pagpadyag,” *Liahona*, Mayo 2011, 88.
2. David A. Bednar, “Ang Espiritu sa Pagpadyag,” 88.
3. David A. Bednar, “Ang Espiritu sa Pagpadyag,” 90.
4. *Teachings of Gordon B. Hinckley* (1997), 260–61.
5. Boyd K. Packer, “Ang Pagtinguha sa Espirituhanon nga Kahibalo,” *Liahona*, Ene. 2007, 18.

SA UNSA NAHISAMA ANG PAGBATI SA ESPIRITU

“Kita walay mga pulong . . . nga hingpit nga mohulagway sa Espiritu” (Boyd K. Packer, “The Candle of the Lord,” *Tambuli*, Dis. 1988, 34). Tungod kay lisud ang paghulagway unsaon sa pagbati ang Espiritu, ang tanan mohulagway niini nga medyo sa lain-laing paagi. Apan bisan pa niini nga mga kalainan, daghan kita og makat-unan sa higayon nga ang uban mopasabut sa unsang paagi ang Espiritu Santo nakigsulti nila.

SUNDA

ang Hinay nga mga

AGHAT

Ang matag hunghung
gikan sa Espiritu Santo
maayo gyud nga
paminawon.

Kon dunay unos nga mopahagsa sa dakong kahoy sa inyong higdaanan nianang gabhiona, siguro gusto mong makahibalo og sayo.

Si Wilford Woodruff (1807–98), nga nahimong ikaupat nga Presidente sa Simbahan, natulog sa gawas sa iyang karwahe uban sa iyang asawa ug anak sa dihang ang Espiritu mihung-hung, “Bangon ug ibalhin ang [imong] tartanilya.”¹ Mahimo ra untang dili niya tagdon ang maong ideya, pero misunod hinoon siya. Paglabay sa tunga sa oras, usa ka alimpulos ang mibali sa dakong kahoy ug milabay niini sa kahanginan Ang kahoy mitugpa diha gayud sa unang nahimutangan sa karwahe.

Adunay daghang ingon niana nga mga ehemplo sa mga milagro nga nahitabo isip resulta sa pagsunod sa mga aghat.

Apan unsa ang bahin sa usa ka aghat nga modasig ninyo sa pagtawag og usa ka higala aron lang moingon og hello? O usa ka aghat sa pagsulod og dugang medyas sa inyong backpack sa inyong sunod nga pag-hike? Ang pagsunod sa maong mga aghat tingali dili mosangpot og kulbahinam nga mga sangputanan, apan importante gihapon kini.

Ang higala nga iyong tawagon tingali dunay problema. Ang tawag sa telepono tingali makadasig niya. Sa pag-hike, ang dugang nga medyas mahimong maoy kalainan tali sa kakomportable sa biyahe ug sa masakit nga mga pagkapaslot kon ang inyong mga tiil wala damha nga mabasa.

Si Presidente Thomas S. Monson mitudlo: “Magbantay kita. Kita magpaabut. Kita maminaw nianang ligdong, hinay nga tingog. “Kon kini mosulti, ang maalamong mga tawo mosunod. Kita dili maglangay-langay sa pagsunod sa mga pag-aghat sa Espiritu.”²

Usahay ang espirituhanon nga mga aghat dinalian. Sa kasagaran, hinoon, malumo kini. Ang Langitnong Amahan misaad sa pagtudlo nato “pagtulun-an human sa usa ka pagtulun-an, lagda human sa usa ka lagda, diyutay dinhi ug diyutay didto” (2 Nephi 28:30).

Si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo: “Labing kasagaran, ang pagpadayag moabot sa hinay-hinay sa pagdagan sa panahon ug ithag sumala sa atong tinguha, katakus, ug pagpangandam.”³

Sa kasagaran, walay usa nato nga kinahanglang molikay og punoan sa kahoy nga nalabay sa alimpulos ngari nato. Apan makasiguro kita nga kanunay dunay gagmay ug yanong kaayohan nga atong mabuhay kon kita magbantay sa Espiritu. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Wilford Woodruff* (2011), 52.
2. Thomas S. Monson, “The Spirit Giveth Life,” *Ensign*, Mayo 1985, 68.
3. David A. Bednar, “Ang Espiritu sa Pagpadayag,” *Liahona*, Mayo 2011, 88.

USA KA PANALANGIN ALANG SA AKONG IGSOONG LALAKI

Ni Jesse Jones

Akong nakat-unan ang mahitunod sa gahum ug mga panalangin sa priesthood sa dili maayong panahon. Pipila ka tuig na ang milabay, sa dihang ang akong igsoong lalaki nag-edad og 14, naaksidente siya sa motorsiklo ug nabali ang iyang tiil. Ang akong papa mitawag ug misulti nako nga ilang gidala siya sa ospital. Naglain ang akong tiyan samtang nagdali kong mipaingon sa ospital. Sa pag-abut nako, nakita nako ang usa sa akong mga uyoan. Giingnan ko niya unsa ka grabe ang aksidente.

Nahadlok sa unsay akong makita, akong giablihan ang pultahan diin didto ang akong igsoon ug misulod sa kwarto. Milakang kog kausa, mipiyong sa akong mga mata, ug diha-diha gibati nako ang kalinaw. Sama nga dili nako makalimtan ang gibati nakong kalain sa tiyan, dili gyud nako malimtan ang pagbati sa kalinaw ug kahupayan nga miabut nako. Akong nailhan ang pagbati—ang Espiritu kadto.

Dayon akong nadunggan ang akong amahan nga misulti. Siya ug ang akong uyoan mihatag sa akong igsoon og panalangin sa priesthood. Mapaubsanon siya nga mipanalangin sa iyang anak pinaagi sa pangalan ni Jesukristo nga mahimong OK ra, nga mamaayo, nga matarung ra ang iyang tiil.

Human sa panalangin, ang tanan nahilom sa makadiyot. Nasayud ako ni-anang higayona nga kinahanglan kong magpuyo nga takus nga modawat sa Melchizedek Priesthood ug makahimo sa paghatag og mga panalangin alang sa akong umaabut nga mga anak.

Sa dihang nagpundok na kami sa gawas sa kwarto sa akong igsoon, ang akong mga ginikanan nagsugod sa paghisgot unsay ilang buhaton. Naghisgot sila kon mobiya ba sa Mexico aron dad-on siya ngadto sa usa ka doktor sa Estados Unidos o ipahigayon ang operasyon dinhi. Bisan unsa pa ang opsyon nga ilang gibati nga labing maayo alang sa akong igsoon, nasayud ko nga nakadawat na siya sa labing maayong atensyon nga iyang madawat. Iyang nadawat ang panalangin gikan sa duha ka mga lalaki nga naghupot sa priesthood, busa bisan unsa pay mahukman sa akong mga ginikanan, ang akong igsoon mamaayo ra.

Nakahukom sila nga magpabilin sa Mexico alang sa operasyon. Ang mga doktor mibutang og plaka ug napulo ka mga tornilyo sa tiil sa akong igsoon. Naayo ra kini, ug paglabay sa pipila ka bulan miapil na siya sa usa ka football team. Ang panalangin natuman sama sa gisulti sa akong papa.

Nasayud ko nga ang priesthood mao ang gahum ug awtoridad sa Dios nga gihatag ngadto sa mga lalaki. Pagkadako nga gasa nga Iyang gihatag kanato. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Chihuahua, Mexico.

“Kon atong madawat ang priesthood, atong madawat ang awtoridad sa pagbuhat diha sa pangalan sa Dios ug sa pagpangulo sa mga pamaagi sa kamatuoran ug sa pagkamatarung. Kini nga awtoridad usa ka importanting tinubdan sa matarung nga gahum ug impluwensya alang sa kaayohan sa mga anak sa Dios dinhi sa yuta ug molungtad lapas sa tabil.

Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang mga Doktrina ug mga Baruganan nga Anaa sa mga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo,” Liahona, Nob. 2013, 47.

“Unsay angay nakong hunahunaon panahon sa sakrament?”

Bisan og kita magbarug isip mga saksi ni Jesukristo sa tanang mga higayon, sa tanang mga butang, ug sa tanang mga dapit (tan-awa sa Mosiah 18:9), usahay ang mga impluwensya sa kalibutan sa atong palibut nakigkompetensya sa atong atensyon. Ang sakrament naghatag nato og kahigayunan sa pag-focus sa atong mga hunahuna ngadto sa Manluluwas nga walay mga makabalda.

Atol sa sakrament, makahunahuna kamo sa kahulugan ug katahum sa ordinansa. Ang pag-ambit sa mga timailhan sa lawas ug dugo sa Manluluwas makatabang ninyo nga mamalandong sa Iyang walay katapusan ug maulaon nga sakripisyo. Kon kamo moambit sa sakrament, inyong gibag-o ang inyong pakigsaad sa bunyag. Sa inyong pagbuhat niini, mipasalig kamo pag-usab sa paghinumdom kanunay Kaniya ug sa pagsunod sa Iyang mga sugo.

Inyong mapalambo ang inyong kasinatian sa sakrament pinaagi sa pag-andam sa inyong kaugalingon sa espirituhanong paagi. Atol sa semana, ikonsiderar ang pagtuon sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya o mga tudling sa kasulatan nga makatabang ninyo sa pag-focus sa sakripisyo sa Manluluwas ug sa inyong kaugalingong pagkadisipulo. Atol sa mga himno ug mga pag-ampo sa sakrament, hunahunaa pag-ayo ang mga pulong nga inyong gikanta ug nadungog, ug mamalandong sa kahulugan niini.

Atol sa sakrament, paggahin og panahon sa paghunahuna mahitungod sa mga kausaban nga inyong gihimo sa inyong personal nga kinabuhi nga mahimong mas sama ni Jesukristo. Human makaambit sa sakrament sa takus nga paagi, inyong mabati nga limpyo ug putli, sama sa inyong gibati sa adlaw sa inyong bunyag.

Paghunahuna Kamo sa Pag-ula

Atol sa sakrament, ako maghunahuna ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula. Lisud alang nako sa pagpadayag unsay akong gibati atol sa sakrament kon ako maghunahuna sa Pag-ula ni Jesukristo. Nasayud ako nga si Jesukristo gipili nga atong Manunubos. Nasayud ko nga Siya buhi.

Nephi B., edad 20, Brazzaville, Republic of the Congo

Hunahunaa si Jesukristo

Atol sa sakrament maghunahuna ko bahin sa unsay naagian sa Manluluwas aron kita makahinulsol sa mga sayop nga atong nahimo. Maghu-

nahuna usab ako sa tanang mga panalangin nga Iyang gihatag nako ug sa talagsaong mga milagro nga Iyang gipahigayon ug ipahigayon. Napanalanginan kaayo kita nga makahimo sa pag-ambit sa sakrament aron nga kita makahinulsol sa atong mga sala ug makapasalig nga magbuhat og mas maayo.

Andee B., edad 13, Utah, USA

Pamalangin ang mga Pulong sa mga Himno sa Sakrament

Ang mga himno sa sakrament nagtudlo unsay atong hunahunaon atol sa sakrament. Sama pananglit, ang akong paborito nga

himno sa sakrament, “In Humility, Our Savior” (*Hymns*, nu. 172), nag-ingon, “Ginoo, di ko kalimtan, Nimo gipakamatyan kasingkasing mo nabugto didtos krus sa Kalbaryo.” Ang paghinumdom sa mga pulong sa mga himno sa sakrament atol niining sagrado nga ordinansa makatabang nako nga mobati og kalinaw ug makapadugang sa akong pasalamat alang sa Pag-ula ni Jesukristo.

Austin B., edad 15, Alberta, Canada

Pasalamat alang sa mga Panalangin

Atol sa sakrament kinahanglang hunahunaon nato kon unsa ka importante ang sakripisyo nga gihimo sa atong Manluluwas alang nato ug mag-

baton og pasalamat diha sa atong mga kasingkasing. Kon moambit ko sa

sakrament, gusto nakong pasalamatan ang Langitnong Amahan ug ang Iyang Hinigugmang Anak, nga si Jesukristo, sa mga panalangin nga akong nadawat.
Elen S., edad 16, Paraíba, Brazil

Paningkamuti nga Dili Maglatagaw ang Imong Hunahuna

Duna koy gamay nga kard nga anaa sa akong mga kasulatan nga akong kuhaon kada Dominggo atol sa sakrament. Nag-bookmark kini sa Mosiah 18, diin gipahayag ni Alma ang pakigsaad sa bunyag. Ang kard dunay mubo nga mga sulat, sama sa “Pagmapasalamaton sa pag-ula,” nga gisulat niini aron sa pagtabang nako nga mahinumdom sa katuyoan ug sa kabalaan sa sakrament. Ang pagribyu sa mubo nga sulat nakatabang nako sa pag-focus sa akong hunahuna sa katuyoan ug sa kabalaan sa sakrament.
Alisha M., edad 19, Texas, USA

Hinumdumi ug Ilha

Ang katuyoan sa sakrament mao ang pagbag-o sa atong mga pakigsaad uban sa atong Langitnong Amahan ug mahugasan sa mga sala nga atong gihinulsulan. Atol sa sakrament, atong hinumduman ang sakripisyo ni Kristo alang nato ug mamalandong unsaon nato paggamit niini sa atong mga kinabuhi. Maningkamot ko sa paghuhuna unsay akong nahimo niining miaging semana ug giunsa nako pagtuman ang akong mga pakigsaad sa akong Amahan. Akong timan-an ang mga sala nga akong nahimo ug mofocus kon unsaon nako sa paggamit ang Pag-ula sa pagbuntog niini. Kon buhaton nako kini, ang sakrament makapabayaw ug espirituhanong makapalig-on nga kasinatian.
Abigail P., edad 14, Arizona, USA

Hinumdumi ang Katapusang Panihapon

Kinahanglan nga atong hunahunaon ang maulaong sakripisyo ni Jesukristo ug ang kaimportante sa pag-ambit nga takus sa mga simbolo sa Iyang lawas ug sa Iyang dugo. Mahunahuna usab nato ang higayon sa dihang Iyang gipanalanginan ang pan ug bino uban sa Napulog Duha ka mga Apostoles.
Jonás A., edad 18, Morelos, Mexico

Pagpamalandong sa Inyong mga Pakigsaad

Sa bata pa ako, ang bugtong butang nga akong hunahunaon atol sa sakrament mao ra kon unsaon sa paghilom. Karon nga ako usa na ka tighupot sa priesthood, nakasabut ko nga aron ang sakrament makahuluganon ug makatabang nako nga motubo sa espirituhanong paagi, kinahanglan kong mamalandong niini. Maghunahuna ko sa Pag-ula sa Manluluwas ug sa unsang paagi Siya nagpakita og gugma alang nato. Maghunahuna usab ako sa unsa nga paagi nga ang sakrament makapalig-on sa akong hugot nga pagtuo ug tinguha sa pagtuman sa akong pakigsaad sa bunyag.
Levi F., edad 19, Abia, Nigeria

DILI KITA MAGHUNA-HUNA OG KALIBUTANON

“Sa bata pa ako, may matahum nga musika nga gitukar sa panahon sa pagpaambit sa sakrament. Ang Kaigsoonan sa wala madugay mipahunong kanamo niadtong buhata tungod kay ang among hunahuna nasentro sa musika imbis sa maulaong sakripisyo sa atong Ginoo ug Manluluwas. Sa panahon sa pagpahigayon sa sakrament, dili kita maghunahuna og kalibutanon. Kini ang higayon sa espirituhanong pagbag-o samtang atong giila ang dakong espirituhanong kahulugan sa ordinansa nga gipaambit sa matag usa kanato mismo. Kon mokalawat kita sa sakrament nga wala sa hunahuna, mawala kanato ang kahigayunan alang sa espirituhanong pagtubo.”

Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Sa Atong Pagkalawat Karon,” *Liahona*, Mayo 2006, 41.

UMAABUT NGA PANGUTANA

“Usa sa akong mga higala gustong mosulay og butang nga dili maayo bisan og kausa aron siya dunay mahibaloan kon ang mga tawo maghisgot niini. Unsaon nako sa pagtabang niya nga makasabut nga kana dili maayong ideya?”

Isumiter ang inyong tubag ug, kon ganahan, klaro kausa nga litrato inig Hulyo 15, 2014, sa [liahona.lds.org](mailto:liahona@lds.org), pinaagi sa email ngadto sa liahona@ldschurch.org, o ipadala (tan-awa ang address sa pahina 3).

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong e-mail o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sulat sa pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sulat sa pagtugot sa inyong ginikanan (ang e-mail dawaton) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitag-on o sa pagklaro.

Ni Elder
Anthony D. Perkins
Sa Seventy

ANG IKAPULO MAKAHATAG OG KALIG-ON SA KAUGALINGON

Hukom karon sa pagbayad og matinuoron nga ikapulo. Ang pagbuhat sa ingon makatabang ninyo nga makat-on nga ang Ginoo motuman sa Iyang mga saad.

Si Presidente Thomas S. Monson nagtudlo nga “ang matinuoron nga pagbayad sa ikapulo maghatag sa tawo og kalig-on sa kaugalingon ug pasalig sa pagsunod sa ubang mga kasugoan.”¹ Palaran ako nga nakaangkon og pagpamatuod niini nga baruganan sa batan-on pa ako.

Sa dihang 14 anyos pa ko, nag-sugod na ko sa pagtrabaho, nakasuweldo og 2 U.S. dolyares kada oras isip trabahante sa usa ka konstruksyon. Ang tseke sa akong unang semana miabut og 80 dolyares. Gusto nakong mopalit og eight-track tape stereo, nga mao ang kinabag-ohang teknolohiya sa musika nianang hi-gayona. Ang full-function model nga akong gusto moabut og 320 dolyares. Madasigon akong nakigsulti ni Mama ug Papa sa akong tuyo nga mopalit og stereo human makatrabaho og upat ka mga semana.

Sobra sa Upat ka Semana

Ang akong mga ginikanan maalamong mitudlo, “Moabut og sobra sa upat ka semana aron makatigom og igong kwarta aron ipalit niana nga music player. Kinahanglan kang mopasalamat sa Dios sa Iyang daghang mga panalangin pinaagi sa pagbayad og 10

porsyento sa imong kinitaan isip ikapulo. Kinahanglan kang mobayad sa gobyerno og mga 10 porsyento sa buhis. Ug ikaw kinahanglang makat-on samtang batan-on pa sa pagsunod sa tambag sa mga propeta sa pag-andam og kwarta alang sa umaabot, lakip sa imong misyon; mosugyot mi sa paggahin og 30 porsyento sa imong kinitaan sa savings account.”

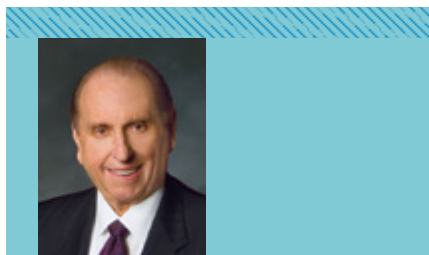
Ang akong linghod nga hunahuna daling mikalkulo nga kon akong buhaton ang gitudlo sa akong mga

ginikanan, duna lang koy 40 dolyares kada semana nga magasto, nagpasabut nga kinahanglan kong motrabaho og dili moubos duha ka bulan aron mapalit ang akong gusto nga stereo. Akong nakita ang akong kaugalingon nga anaa sa kritikal nga punto sa paghimo og desisyon ang pag-angkon ba og materyal nga mga kabtangan ang akong prayoridad, o mosakripisyo ba ko sa pagbayad og ikapulo ug magtigum?

Bayri og Una ang Ikapulo

Ang Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan nagtambag: “Bayri kini [ikapulo] pag-una, bisan og kamo nagtuo nga kamo walay igong kwarta nga gamiton sa inyong ubang mga panginahanglan. Ang pagbuhat sa ingon makatabang kaninyo sa pagpalambo og pagtuo, pagbuntog sa pagkahakog, ug mas madawaton sa Espiritu.”²

Nakahukom ko sa edad nga 14 nga mobayad og matinuoron nga ikapulo sa nahibilin sa akong tibuok nakong kinabuhi. Determinado akong mosunod sa propeta sa pagtigom og kwarta alang sa akong misyon ug umaabut nga edukasyon. Kini nga kasinatian nakatudlo usab kanako sa pag-ila tali sa mga gusto ug mga panginahanglan.

SIYA MOANDAM OG PAAGI

“Kitang tanan makahimo sa pagbayad og ikapulo. Sa pagkatinuod, walay usa nato ang makasarang nga dili mobayad og ikapulo. Ang Ginoo molig-on sa atong determinasyon. Siya moandam og paagi aron makatuman.”

Presidente Thomas S. Monson, “Be Thou an Example,” *Liahona*, Ene. 1997, 42.

Gusto nako ang pinakabag-ong teknolohiya, apan wala ko magkinahanglan niini. Mao nga ako nakahukom sa pagpalit og mas baratohon nga modelo uban sa mas gamay nga mga function, ug maayo gihapon kini sa dihang mibiya ko sa akong misyon.

Mga Saad nga Natuman

Sa akong pagkat-on pinaagi sa pagbayad sa ikapulo nga ang Ginoo motuman sa Iyang mga saad, ang akong hugot nga pagtuo mas nagkalig-on ug mao usab ang akong tinguha sa pagtuman sa Iyang ubang mga kasu-goan. Akong nakat-unan nga kon ako mohatag og ubay-ubay nga halad sa puasa, Iyang tubagon ang akong mga pag-ampo ug mogiya nako kanunay (tan-awa sa Isaias 58:6–11). Akong nakat-unan nga kon ako mobasa sa Basahon ni Mormon, Iyang ipadayag ang kamatuoran niini ngari kanako pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo (tan-awa sa Moroni 10:4–5). Akong nakat-unan nga kon ako mosunod sa Pulong sa Kalaam, hatagan ko Niya og maayong panglawas, kaalam, ug kahibalo ug nga ako “makadagan ug dili maluya” (tan-awa sa D&P 89:18–21). Ug akong nakat-unan nga kon ako mosunod sa

balaod sa kaputli, ang Espiritu Santo mahimo nakong kanunay nga kauban ug ang Manluluwas mohatag nako og pagsalig nga usa ka adlaw mobarug nga dili maulaw sa Iyang atubangan (tan-awa sa D&P 121:45–46).

Laing paagi nga ang pagbayad og ikapulo ug mga halad nakadugang og kalig-on sa akong kaugalingon mao ang pinaagi sa mga pakigsaad sa templo. *Ang Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* nagtudlo, “Aron makasulod sa templo, kinahanglan kamo nga mahimong hingpit nga tigbayad sa ikapulo.”³ Kon ako mosulod sa balaan nga templo, akong bation ang presensya sa Dios ug ang Iyang gugma. Ako mopamatuod nga sa mga ordinansa sa templo, madawat nato ang “gahum gikan sa kahitas-an” (D&P 95:8) aron malipayong moatubang ug mobuntog sa mga hagit sa pagka-mortal.

Usa ka Panalangin nga Giandam

Ang pagbayad sa mga ikapulo ug mga halad nakapadugang sa akong pagtuo nga ang Ginoo motuman sa Iyang mga saad. Pinaagi ni propeta Malaquias, Siya mipahayag, “Dad-a ninyo ang tibuok ikapulo . . . kong dili ba buk-san ko kaninyo ang mga tamboanan sa

langit, ug bubuan ko kamo sa panalangin, sa pagkaagi nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan sa pagdawat niini” (Malaquias 3:10).

Sa akong tibuok kinabuhi, bisan panahon sa mga pagsulay sa panalapi sa sayong bahin sa akong kaminyoon, ang Dios kanunay moabli sa tamboanan sa langit aron ang among pamilya makadawat sa temporal nga mga kinahanglanon sa kinabuhi. Mopamatuod ko nga pinaagi sa pagsunod sa balaod sa ikapulo, ang inyong pagtuo mamahimong usa ka dakong tinubdan sa kalig-on sa inyong kinabuhi.

Akong dapiton ang kada batan-on—ug kada miyembro—sa pagpatalinghug ni Jesukristo ug sa Iyang mga propeta pinaagi sa pagbayad og hingpit nga ikapulo ug ubay-ubay nga halad sa puasa sa inyong tibuok kinabuhi. Mosaad ko nga ang Ginoo molig-on ninyo ug mopauswag ninyo sa pagtuman sa inyong matarung nga mga tinguha sumala sa Iyang balaan nga mga katuyoan. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Be Thou an Example,” *Liahona*, Ene. 1997, 42.
2. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (2011), 38.
3. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 38.

PAGPANGITA OG PAAGI SA PAGBALIK NGADTO SA SIMBAHAN

Misulay ko sa pagpangita og mga tubag sa gawas sa ebanghelyo, apan ang bugtong nakong nakaplagan mao ang pagkahaw-ang.

Ni Doug Boyack

Gipadako ako diha sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, apan sa kolehiyo nakahukom ko nga ako wala na magkinahanglan sa Simbahan. Nagsugod ko og mabaw, hinakog nga pagpangita alang sa “kamatuoran” sa laing mga lugar. Wala makakita og mga tubag nga makahatag nako og kalinaw ug kalipay, nahulog ako sa lawom nga espirituhanong kangitngit. Gibati nako nga dili na gayud magmalipayon pa pag-usab.

Hinoon, makita gihapon nako nga mas malipayon ko sa dihang aktibo pa ko sa Simbahan. Nagsugod ko sa pag-apil sa mga kalihokan sa Simbahan, naglaum nga makakaplag og kaluwasan gikan sa depresyon nga nagkontrolar sa akong kinabuhi. Apan ang akong dili sinsero nga mga panningkamot wala kaayoy nahimo. Nag-focus ko sa akong pagtuon, naglaum nga makapawala kini sa kahaw-ang nga akong gibati. Temporaryo kining nakatabang, apan wala kini makahatag og tinuod nga tubag.

Human sa pagduha-duha ug na-kaamgo nga wala koy padulngan, nakahukom ko nga moundang una sa pag-eskwela ug mobiyahe. Nakatigom kog gamay nga kwarta apan dili igo nga molungtad og dugay-dugay. Sa wala pa ko mobiya, nakahukom ko nga mopakita og tinuod nga hugot nga pagtuo ug mobayad sa ikapulo sa akong gamay nga tinigom. Dili kadto sayon. Layo ako sa amo, ug dili madugay mahutdan na ako og kwarta. Sa gihapon, naglaum ko nga dunay Dios, ug nasayud ko nga magkinahanglan ko sa Iyang tabang.

Misulat ko og tseke alang sa akong ikapulo, gipadala ngadto sa akong bishop, miimpake sa akong Basahon ni Mormon, ug milakaw. Hapit diha-diha dayon akong gibati ang kainit sa Espiritu. Nahingangha ko nga mibati nga ang akong pagduha-duha ug kasubo gipulihan og pagsabut og paglaum. Gikan sa Idaho ngadto sa Washington, D.C., mga miyembro sa Simbahan mitabang nako ug, mas importante, mitabang sila nako nga makapalambo

og hugot nga pagtuo ug matarung nga mga tinguha. Ingon og sama sa panimalay ang palibut nako.

Human sa makadiyot, nasayud ko nga pamub-an na lang nako ang akong pagbiyahe dili tungod sa kakulang sa kwarta apan tungod kay adunay mas maayo nga biyahe nga naghulat nako. Sa pagpauli, nakigkita ko sa akong bishop og presidente sa stake. Uban sa ilang tabang, sa wala madugay nagserbisyo ko sa Ginoo isip usa ka misyonaryo.

Karon kada higayon nga ako mobayad sa akong ikapulo o makigkita sa mga lider sa Simbahan, makahinumdom ko sa “sinugdanan” sa akong tinuod nga pagkakabig. Sukad niadto nakasinati ko og mga maayo ug dili maayong panahon, apan ako naningkamot nga magpabilin nga lig-on sa espirituhanong paagi. Mapasalamaton ako kanunay sa pagdawat sa Langitnong Amahan sa akong gamay nga halad sa hugot nga pagtuo og paglugway sa Iyang gugma ngari nako. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa California, USA.

DILI MASUPAK

"Dili kita makasupak sa Napulo ka mga Sugo. Makasupak lamang kita sa atong kaugalingon batok niini."

(Cecil B. DeMille, American film director ug producer, "Commencement Address" [Brigham Young University, Mayo 31, 1957], 5; speeches.byu.edu.)

.....

Usa ka Panalangin alang ni Mamá

.....

Ni Susan Barrett

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Ang priesthood gipahiuli, ang kamatuoran gipahibalo ngadto sa tawo, nga ang Dios namulong sa yuta, Ania na usab ang Iyang gahum” (Children’s Songbook, 89).

Nahuman na ang Primary, ug ang 10 anyos nga si Ruben nangita sa mga misyonaryo. Manglakaw sila pauli uban niya. Sila si Elder Sánchez ug Elder Rojas nagtudlo ni Ruben ug sa iyang magulang, nga si Diego, sa mga leksyon sa misyonaryo ug nagbunyag ug nagkumpirma kanila. Karon giisip ni Ruben nga sila iyang labing suod nga mga higala.

Mitan-aw si Ruben sa bintana sa sirado nga pultahan sa klasrom. Anaa ra sila! Apan unsa may ilang gibuhat? Ang ilang mga kamot anaa sa ulo sa usa ka tawo sa ward, ug morag nag-ampo sila sama sa dihang si Ruben gikumpirmahan.

Sa dihang migawas sila sa kwarto, iyang gipangutana ang mga misyonaryo, “Unsay inyong gibuhat?”

“Gihatagan namo si Brother Mendoza og panalangin sa priesthood,” miingon si Elder Sánchez. “Sama kini sa usa ka espesyal nga pag-ampo, ug makahatag kini og kahupayan, makatabang sa tawo nga makahibalo unsaon sa pag-sulbad sa usa ka problema, o gani makaayo sa masakiton.”

Pagkasunod Dominggo nangita na usab si Ruben sa mga misyonaryo human sa pagsimba. “Makaadto ba kamo sa akong balay ug mohatag ni mamá og panalangin?” mihangyo siya. “Nagsakit pag-ayo ang iyang likod.”

Nagdali silang miadto sa balay ni Ruben. Sila si Elder Sánchez ug Elder Rojas nakigsulti sa mamá ni Ruben. Usa siya ka miyembro sa

Simbahan, apan dugay nang wala siya makasimba.

“Nakasabut mi nga dili maayo ang imong gibati, Sister Garcia,” miingon si Elder Rojas.

“Ang akong likod sakit kaayo sulod na sa daghang mga semana,” miingon siya kanila. “Miadto na ko sa daghang mga doktor, apan wala sila makatabang nako.”

“Si Ruben mihangyo namo nga moanhi ug mohatag nimo og panalangin sa priesthood,” miingon si Elder Sánchez. “Gusto ka bang buhaton namo kana?”

“O, oo, palihug,” miingon si Mamá.

Samtang ang mga misyonaryo mibutang sa ilang mga kamot sa iyang ulo ug mihatag kaniya og panalangin, nakahilak si Mamá. Sa dihang nahuman na sila, migakos si Ruben kaniya. “Nasayud ko nga ang panalangin makatabang

nimo,” giingnan niya siya.

Paglabay sa tulo ka adlaw mibalik ang mga misyonaryo aron kumustahon unsa nay gibati sa Mamá ni Ruben. “Malipayon kaayo kong nakakita ninyo,” miingon siya kanila. “Ang sakit sa akong likod nagsugod sa pagkawala human kamo mohatag nako og panalangin, ug karon kompleto nang nawala!”

“Ang Langitnong Amahan miayo nimo, Sister Garcia,” miingon si Elder Sánchez. “Ug Siya mitugot namo sa pagtabang Niya pinaagi sa paggamit sa among awtoridad sa priesthood sa pagpanalangin nimo.”

Pagkasunod Dominggo—ug kada Dominggo human niana—si Mamá misimba uban ni Ruben ug Diego. Nasayud siya nga ang gahum sa priesthood tinuod, ug mao usab si Ruben. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

UNSA ANG PRIESTHOOD?

Ang Priesthood mao ang awtoridad sa paglihok diha sa pangalan sa Langitnong Amahan.

Ang mga batang lalaki sa Simbahan makahupot sa Aaronic Priesthood kon sila takus ug 12 anyos ang edad. Makahupot sila sa Melchizedek Priesthood kon sila takus ug mag-edad og 18.

Ang mga katungdanan sa Aaronic Priesthood maglakip sa deacon, teacher, ug priest. Ang mga katungdanan sa Melchizedek Priesthood mao ang elder, high priest, patriarch, Seventy, ug Apostol.

Pipila sa mga butang nga mahimo sa mga naghupot sa Aaronic Priesthood:

- Pag-andam sa sakrament (mga teacher ug priest), mopanalangin niini (mga priest), ug mopaambit niini (tanang)
- Mahimong mga home teacher (mga teacher ug mga priest)
- Mobunyag (mga priest)
- Mangolekta og mga halad sa puasa (mga deacon, mga teacher, ug mga priest)
- Mo-orden og laing Aaronic Priesthood (mga priest)

• Pipila sa mga butang nga mahimo sa mga naghupot sa Melchizedek Priesthood:

- Mohimo sa tanang nga mahimo sa mga naghupot sa Aaronic Priesthood, dugang sa:
- Mokumpirma sa mga miyembro sa Simbahan human sa bunyag
- Mohatag og mga panalangin sa priesthood
- Modumala sa mga miting sa Simbahan ug mohatag og mga calling

Ni Elder Neil L. Andersen

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

*Ang mga sakop sa Korum sa
Napulog Duha ka mga Apos-
toles gitawag nga mga linain
nga saksi ni Jesukristo.*

Unsaon nako nga mahimong sama sa usa ka misyonaryo **KARON?**

Pag-ampo og mga paagi nga
makapaambit sa ebanghelyo.

Pag-ampo aron makahibalo
kinsa ang inyong imbitaron
ngadto sa simbahan.

Kon dili kamo full-time nga
misionaryo nga dunay name
tag nga gibutang sa inyong
coat, mahimo gihapon ka-
mong misyonaryo sa inyong
kasingkasing.

Pag-ampo alang sa mga
misionaryo.

Ipakita ang inyong kahayag ug
magpakaehemplo ni Jesus.

*Gikan sa, "Usa Kini ka Milagro,"
Liahona, Mayo 2013, 77–80.*

Ni Elder
Scott D. Whiting
Sa Seventy

Ang Balaan nga Pagtahud nga Nating Karnero

“Kaninyo ibilin ko ang kalinaw, kaninyo ihatag ko ang akong kalinaw” (Juan 14:27).

Sa dihang ako nag-edad og mga pito ka tuig, ang akong presidente sa Primary gustong motabang sa mga bata nga magpakita og balaang pagtahud sa among Primary. Nagbuhat siya og dako nga bulletin board

nga giporma og nating karnero. Kon ang usa ka bata magpakita og balaan nga pagtahud, iyang ibutang ang sticker nga porma og nating karnero sa bulletin board tupad sa iyang pangalan. Gusto kaayo kong makakuha niadtong mga sticker nga nating karnero. Mao nga usa ka adlaw sa Primary, hilom akong naglingkod nga gikyugpos ang mga bukton ug nagtan-aw sa presidente sa Primary aron siya makakita nako nga nagpakita og balaan nga pagtahud. Mas taas nga batang lalaki ang naglingkod atubangan nako, mao nga giirrog nako og gamay ang lingkuranan aron siya makakita nako.

Dayon, samtang ako naglingkod nga nagpakita og balaan nga pagtahud, ang pyanista nagsugod sa pagpatukar sa nindot, malinawon

nga kanta sa Primary. Samtang ako naminaw, usa ka malinawon nga pagbati ang miabut nako, ug mga luha nagsugod sa pag-agas sa akong mga aping. Wala ko makahibalo nganong gibati nako ang tumang kalipay ug kalinaw sa kaugalingon.

Human sa Primary akong giingnan ang akong mama bahin sa akong gibati, ug misulti siya nako nga ang Espiritu kadto. Nianang adlaw, akong nakat-unan unsay bation kon naa ang Espiritu. Kon kinahanglan ko nga maghimo og importante nga mga desisyon ug magkinahanglan og giya gikan sa Espiritu, makahinumdom ko kon unsa ka malinawon ang akong gibati nianang adlaw, ug akong mahiba-loan sa unsa nga paagi makigsulti ang Espiritu nako. ■

*Ciao, amici!**

Gikan sa interbyu pinaagi ni
Amie Jane Leavitt

Ang siyudad ba nga imong gipuy-an dunay angga? Ang siyudad nga gipuy-an ni Loredana usahay tawagon nga Eternal City. Si Loredana nagpuyo sa Rome, Italy. Kining maanindot, makasaysayanong siyudad adunay daghang nin-dot nga mga dapit nga mabिसita, sama sa Colosseum ug Trevi Fountain.

Kada buntag sa ting-eskwela, human magbasa sa mga kasulatan, si Loredana ug ang iyang pamilya mamahaw (kasagaran cereal ug gatas). Dayon moeskwela siya. Ganahan kaayo siya sa mga klase sa art ug computer. Kon makapauli na siya, ganahan siyang makigdula sa iyang manghud nga lalaki, nga si Francesco. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

**"Hello, mga higala!" sa Italian.*

Ako si LOREDANA gikan sa Italy

Ang akong mama mobasa sa Basahon ni Mormon ngari nako kada gabii bisan sa wala pa siya magpasakop sa Simbahan. Sa dihang ang akong mama nakahukom nga magpatudlo mi sa mga misyonaryo ug ako nakadungog nila nga mobasa sa Basahon ni Mormon, nakahibalo ko niini.

Sa Pasko ug sa Pasko sa Pagkabanhaw, ganahan kong mohatag sa akong mga higala ug pamilya og mga gasa nga hinimo. Maghimo ko og akong kaugalingong mga kard ug mga kwadro sa litrato aron butangan og espesyal nga mga litrato.

Ang akong mama nag-atiman sa tigu-lang nga babaye nga ginganlan og Angelina. Usahay sa mga Sabado basahan nako si Angelina og mga is-torya ug kantahan og mga kanta sa Primary. Malingaw kong motabang sa akong amiga nga si Angelina.

Ang akong pamilya ganahan nga moadto sa baybayon, mobisita og makasaysayanong mga dapit sa Rome, o bisan magdula lang sa playground.

Motabang ko kanunay sa akong ama-ama paghimo og pasta Amatriciana alang sa panihapon.

GUSTO KO NGA MAKITA ANG TEMPLO

Ang akong mama ug ama-ama nagplano nga magpa-sealed sa Rome Italy Temple human kini mapahinungod. Naghinamhinam usab ako nianang adlawwa. Usa gayud kini ka espesyal kaayo nga adlaw alang sa among tibuok pamilya!

ANDAM NA NGA MOADTO!

Ang bag ni Loredana gisudlan na sa iyang paborito nga mga butang. Asa ni-ining mga butanga ang imong gustong isulod sa imong bag?

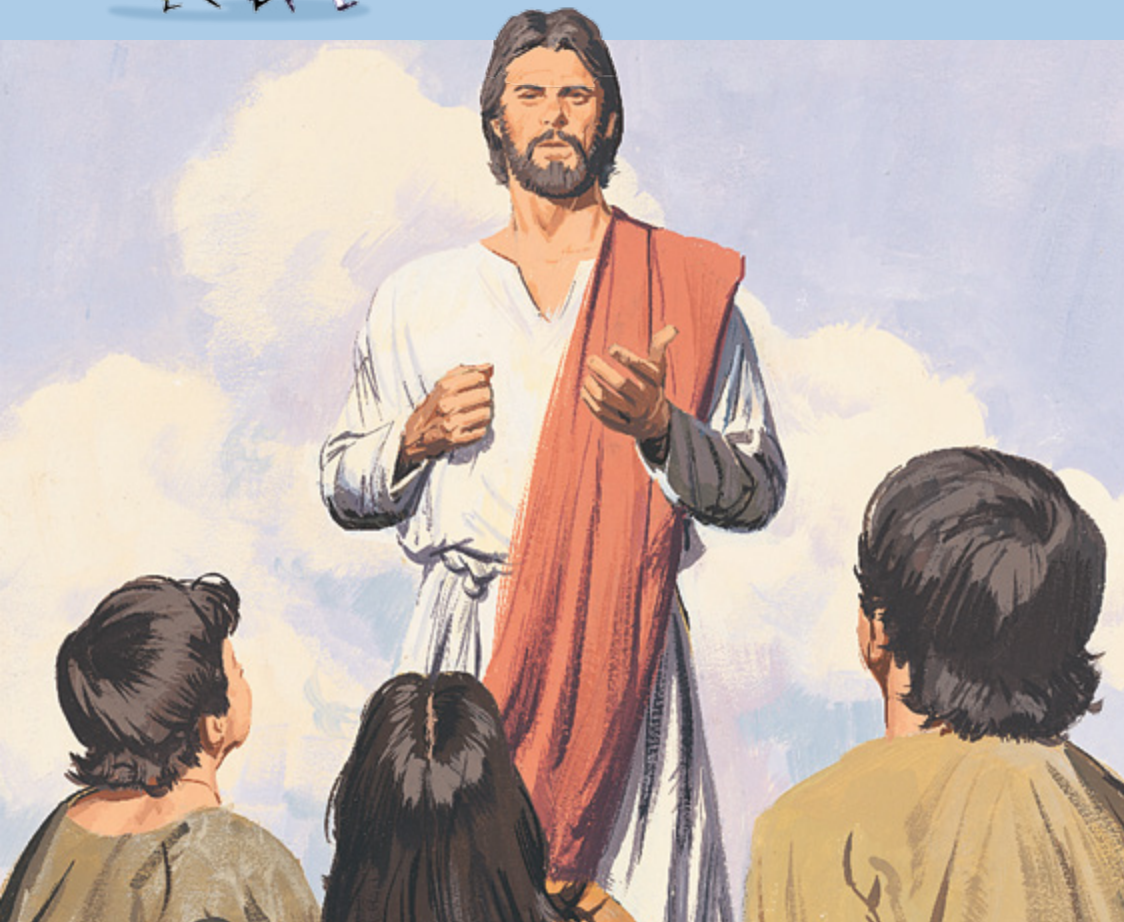
Si Massimo gikan sa Italy

Si Massimo nagsul-ob sa iyang uniporme sa football, apan masul-uban usab ninyo siya sa iyang sinina sa simbahan o sa iyang Italian folk costume. Ipapilit kini nga pahina sa baga nga karton sa dili pa ninyo koloran ug guntingon. ■

Pagmatinabangon

Unsay Gitudlo ni Jesus

Usa ka adlaw si Jesus nagtudlo mahitungod unsay atong buhaton kon dunay mangayo nato og tabang. Mi-
ingon siya nga kinahanglan natong buhaton o mohatag bisan labaw pa sa gipangayo sa tawo. Susiha nganong gitawag kini nga “ubani siyag duha ka milya” pinaagi sa pagbasa sa mga pulong ni Jesus sa Mateo 5:40–42.

Pagsunod ni Jesus Karon

Usa ka gabii ang akong igsoong lalaki ug babaye ug ako nanglimpyo sa tibuok balay. Dayon ang akong papa miabut ug miingon nga oras na aron matulog. Pagkabuntag mimata ko ug ang akong mama miingon, “Salamat sa paglimpyo sa balay.”

Elizabeth C., edad 8, Alberta, Canada

Ganahan ko nga motabang sa mga tawo. Kon ang akong mama moapil og kalihokan sa pagserbisyo, ganahan ko nga mouban niya ug motabang.

“Matinabangong mga Kamot”, Luis N., edad 6, Chihuahua, Mexico

Ang Hagit Niining Bulana:

- Pangita og mga paagi sa pagtabang sa inyong magtutudlo sa Primary atol sa klase.
- Tabang og igsoon nga lalaki o babaye sa homework o buluhaton sa balay.
- Surprisaha ang ginikanan pinaagi sa paglimpyo og kwarto nga wala sugoa.
- Akong gihagit ang akong kaugalingon sa . . .

Paghimo og Musika didto sa Uganda

Pag-conduct og musika atubangan sa tanan? Si George makahimo niini.

Ni David Dickson

Mga Magasin sa Simbahan

Dili daghang mga bata ang mag-serbisyo og calling sa Simbahan sa dili pa mogradwar gikan sa Primary. Apan si George N. gikan sa Uganda singko anyos lang ang edad sa dihang gitawag nga mahimong chorister sa iyang branch.

Ang chorister mao ang tawo nga mobarug sa atubangan sa tanan atol sa sakrament miting aron mogiya sa pagkanta. Importante kini nga trabaho!

“Kulbaan gyud ko sa dihang gamay pa ko,” miingon si George. Apan bisan pa kaniadto kanunay niyang gihimo ang iyang labing maayo. Nagkamaayo siya kada semana. Sa wala madugay naggiya na siya sa musika nga masaligon.

Malingaw si George nga moserbisyo sa iyang calling. “Mobati ko og nindot,” miingon siya. “Akong gibati ang Espiritu nga naa sa sulod sa kwarto.”

Ang musika usa ka dakong bahin sa kinabuhi ni George. Mopatukar usab siya sa piano ug gitara. Oo, nakatabang nga si George gikan sa pamilya nga hilig og musika. Ganahan silang tanan manganta—si George, ang iyang mga ginikanan, ang iyang unom ka igsoong mga babaye, ug ang iyang usa ka igsoong lalaki. Gikan sa kamagulangan hangtud sa kamanghuran ang ilang mga pangalan Rosillah, Mirriam, Nancy, Ashley, George, Chayene, Onidah, ug Gideon. Ang ilang paborito nga kanta nga kantahon isip pamilya mao ang “A Child’s Prayer” (*Children’s Songbook*, 12).

Karon nga si George nag-edad na og 12, busy siya sa kabahin sa sakrament miting kon motabang siya sa pagpaambit sa sakrament. Ang iyang manghud nga lalaki, si Gideon, nag-edad og 5, motabang usahay pinaagi sa pag-conduct sa musika. Si George mitudlo ni Gideon unsaon.

Silang duha nga managsuon malipayong mopahiyom kon mogiya sa musika. Nasayud sila nga sila nakatabang nga mabati ang Espiritu diha sa miting. ■

MAHITUNGOD NI GEORGE

- Gawas sa musika, usa sa hobby ni George mao ang pagdula og football.
- Ang iyang paborito nga mga pagkaon mao ang humay, kamote, batong, ug mga mani.
- Ang iyang paborito nga mga subject sa eskwelahan mao ang English ug mathematics.
- Malingaw si George nga magdula og mga board games uban sa iyang pamilya. Ang iyang paborito nga board game gita-wag og Scattergories.

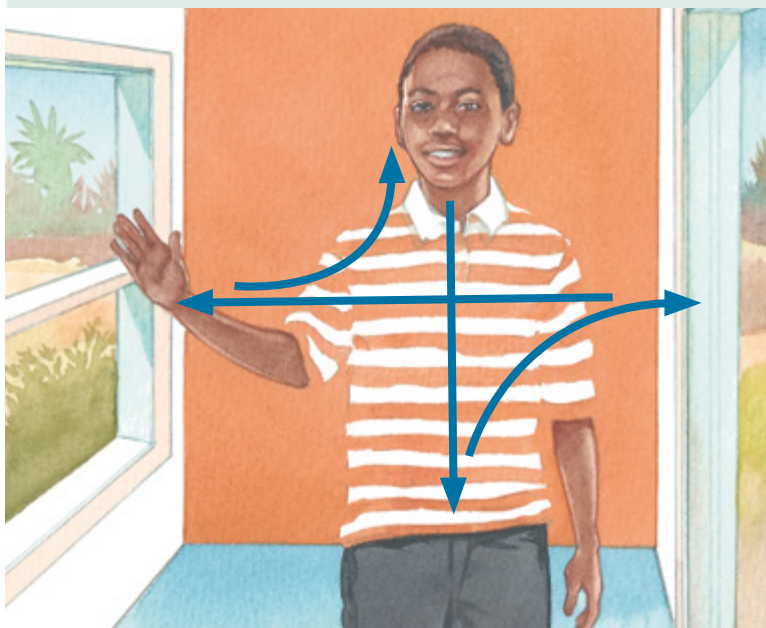
Mga Istorya sa Basahon ni Mormon

UNSAON SA PAG-CONDUCT OG MUSIKA

Kamo makakat-on usab sa pag-conduct og musika! Ania kon unsaon sa pag-conduct sa "Book of Mormon Stories" (*Children's Songbook*, 118):

1. Tan-awa ang duha ka numero sa sinugdanan sa kanta. Ang numero sa ibabaw magsulti ninyo kon pila ka beat ang kada measure o gamay nga seksyon sa kanta. Kini nga kanta adunay upat ka mga beat sa kada measure.
2. Lisa ang inyong kamot ug ipundo kini nga relaks nga ang inyong mga tudlo magdug-ol.
Lihoka ang inyong kamot paubos.
Lihoka ang inyong kamot padulong sa wala.
Lihoka ang inyong kamot padulong sa tuo.
Lihoka ang inyong kamot padulong sa taas.
3. Balika ang maong sumbanan alang sa kada measure sa kanta.
4. Padayon sa pagpraktis, ug sa dili madugay andam na kamo sa pag-conduct og kanta alang sa family home evening!

Mga Ordinansa sa Priesthood ug Buhat sa Templo Nagpanalangin sa Akong Pamilya

Ni Jennifer Maddy

Midagan si Karl ngadto sa dunggoanan sa sakayan, ganahan na nga makakita sa iyang papa. Ang amahan ni Karl usa ka mangingisda, ug si Karl sa kasagaran modagan ngadto sa sakayan aron mosugat kaniya sa inig tapus sa adlaw.

“Pagdali, Papa!” Tawag ni Karl. “Gusto kong mopakita nimo sa litrato nga akong gi-drawing alang nimo karon!”

“Maayo kaayo!” Miingon si Papa. “Pero kinahanglan pa nakong higtan ang sakayan.”

Nagtan-aw pag-ayo si Karl samtang si Papa naghigot sa sakayan

ngadto sa dunggoanan ginamit ang dako nga pisi. “Nganong hugton man gyud kaayo nimo sa paghigot?” Nangutana si Karl samtang si Papa mibira sa dakong pisi.

Mitudlo si Papa sa usa ka sakayan sa baybayon nga dunay dakong lungag sa ilawom. “Kana nga sakayan wala tarunga sa paghigot. Sa miaging bagyo, natangtang kini ug nabangga sa mga bato.”

Misiga ang mga mata ni Karl.

“Makahunahuna ka ba kon giunsa sa Langitnong Amahan sa pagtabang nato nga pabiling mahigot ngadto Kaniya aron kita

luwas?” nangutana si Papa.

“Ang mga kasulatan?” Tag-an ni Karl.

“Sakto kana,” miingon si Papa. “Mihatag usab Siya kanato sa mga ordinansa sa priesthood sama sa bunyag ug sa sakrament. Si Mama ug ako naminyo sa templo aron ang atong pamilya mabugkos hangtud sa kahangturan.”

Gigunitan ni Karl ang pisi ug mitabang ni Papa sa katapusang pagbira. “Mahimo nato ang pinakahugot nga paghigot sa tanan!” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

KASULATAN UG KANTA

- Mateo 18:18
- “I Love to See the Temple” (*Children’s Songbook*, 95)

MGA IDEYA ALANG SA PANAG-ISTORYA SA PAMILYA

Ang inyong pamilya mahimong mobasa sa Mateo 18:18 ug maghigot unsay gipasabut sa “sa langit pagailhon kini nga binugkos.” Gamit ang taas nga piraso sa lambo, makapulipuli kamo sa paghimo og higit diha sa lambo ug mosulti kon sa unsa nga paagi nga ang mga ordinansa sa priesthood nakapanalangin sa inyong kinabuhi.

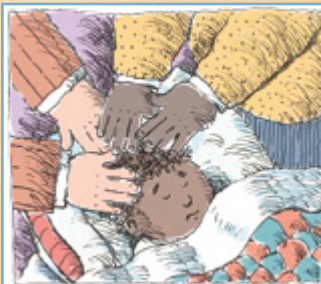

Panalangin sa masuso

Bunyag pinaagi sa pag-unlod

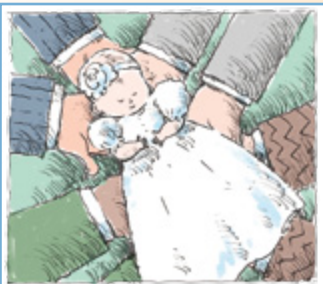
Panalangin sa masakiton

Panalangin sa masakiton

MAGPADAYONG KONEKTADO SA LANGITNONG AMAHAN

Laksia kini nga pahina ug ipapilit ngadto sa usa ka piraso nga kinolorang papel. Guntinga ang mga kard ug ipakulob kini og butang sa lamesa o salog. Pagpulipuli sa pag-ukab og duha ka mga kard sa pagpangita sa mga kapareha. Kon dunay makakita og kapareha, ipasulti niya kon sa unsa nga paagi nga ang ordinansa nga gipakita sa card makatabang nato nga magpabiling duol ngadto sa Langitnong Amahan.

Panalangin sa masuso

Bunyag pinaagi sa pag-unlod

Sakrament

Sakrament

Kaminyoon diha sa templo

Kaminyoon diha sa templo

Kumpirmasyon

Kumpirmasyon

ATONG PAHINA

Merari C., edad 11, El Salvador

Mga misyonaryo, ni
Maria Clara A., edad 9, Brazil

**Paulo ug Carlo D., edad 10, gikan sa Pilipinas, ka-
luhang mga lalaki. Gusto kaayo sila nga modako
na aron makadawat sa priesthood ug makapa-
ambit sa sakrament. Ganahan silang motudlo sa
uban kabahin sa ebanghelyo, ug sila nangan-
dam na sa pagserbisyo og mga misyon. Si Carlo
mosulti sa tanan nga iyang kaila mahitungod sa
buhing propeta, ug si Paulo ganahan nga modala
sa iyang Basahon ni Mormon sa eskwelahan ug
mobasa niini uban sa iyang mga kauban sa klase.
Nasayud sila nga importante ang pagbasa sa mga
kasulatan kada adlaw ug mosimba sa Domingo.
Si Carlo ug Paulo maayong mosulti og duha ka
pinulongan—Tagalog ug Ilokano—ug sila nag-
kat-on og Iningles sa eskwelahan. Ganahan silang
magdula og basketball uban sa ilang mga higala.**

MANINGKAMOT NGA MAHISAMA NI JESUS

Sa eskwelahan nangandam mi sukad sa si-
nugdanan sa tuig alang sa dakong kalihokan
nga gitawag og *Festidanza*. Sama sa kada tuig,
himoon kini sa Sabado. Dayon usa ka adlaw ang
among direktor mipahibalo
nga kini usbon ngadto sa
Dominggo. Akong giingnan
ang akong mama nga ma-
Dominggo manimba mi, ug
ako malipayon nga mobalaan
sa Igpapahulay nga adlaw.

Isaias R., edad 6, Peru

Usa ka adlaw didto sa eskwelahan ang akong mga amigo gustong mosulti ko og dili maayo nga pulong diha sa klasrom nga walay tawo. Sa dihang miingon ko nga dili, gisungog ko nila ug gikataw-an. Dayon miingon ko og oo, ug akong gisulti ang pulong og hinay ug dali. Dayon nagmahay ko sa akong gibuhay. Nianang gabhiona nag-ampo ko sa akong tibuok kasingka-sing ug naghinulsol sa pagsulti og dili maayo nga pulong. Nasayud ko nga ako makaduol kanunay sa Langitnong Amahan aron makahibalo unsay matarung, ug kon dunay sayop, moingon ko og dili, bisan kon ang akong mga amigo mosulti nako sa pagbuhat niini. Mapasalamaton ko sa paghinulsol!

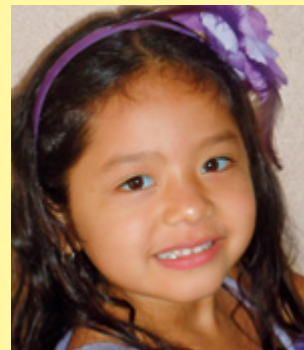
Paola L., edad 10, Mexico

Ganahan ko sa seksyon sa mga bata diha sa *Liahona* tungod kay ang mga istorya makatabang nako nga makat-on bahin sa Langitnong Amahan.

Mohangyo ko kanunay sa akong mama sa pag-basa nako sa mga istorya. Ganahan ko og mga puzzle, maze, painting, ug pagsulti og mga istorya. Ganahan kong makat-on og bag-ong mga butang sa Primary. Nasayud ko nga ang Langitnong Amahan nahigugma nako, ug Siya nahigugma usab ninyo. Maningkamot ko sa paghinumdom Kaniya kanunay ug mopili sa matarung.

Jocelyn C., edad 4, Nicaragua

Ang labing nindot nga kasinatian sa akong kinabuhi mao ang adlaw nga ako nabunyagan. Ang akong mama mitudlo nako nga kon ako ma-bunyagan, ako ang responsable sa akong tanang mga aksyon. Miabut ang adlaw, ug ang akong papa ug ako pulos nagsul-ob og puti. Gikulbaan ko, apan sa dihang migunit ko sa kamot sa akong papa aron manaog sa bunyaganan, nasayud ko mamaayo ra ang tanan. Sa dihang gisulti sa akong papa ang pag-ampo sa bunyag ug gituslob ko sa tubig, akong gibati ang nindot nga mga butang sa akong kasingkasing nga lisud ipasabut. Dayon gikumpirmahan ko ug gihatagan sa gasa sa Espiritu Santo. Malipayon kaayo ko nga nabunyagan. Sama sa gipakita nga ehemplo ni Jesukristo alang nako, nagpakita ko og ehemplo alang sa akong manghud nga lalaki. Nahibalo ako nga si Jesukristo buhi ug nahigugma nato.

Richard H., edad 8, Guatemala

Agustina B., edad 10, Argentina

Marianella B., edad 7, Argentina

Si Santiago ug ang iyang manghud nga lalaki, si Jairo

Sukad pa sa akong pagkagamay, gusto na kong modawat sa Aaronic Priesthood. Kon madawat na nako ang priesthood, makahimo na ko sa pagpaambit sa sakrament, ug ang mga pultahan sa templo pagaablihan ngari nako. Talagsaong pribelhiyo nga mahisakop niining gipahiuli nga Simbahan, ug ako nasayud nga tinuod ang ebanghelyo. Sa dili madugay mobiya na ko sa Primary, diin daghan kaayo ang akong nakat-unan, ug moapil sa batalyon sa kabatan-onan sa Young Men.

Santiago P., edad 11, Ecuador

“Ug usa ka binuhat ang nagpakita kanako, kansang kupo hilabihan sa kaputi nga sukad akong nakita. Ang iyang pangalan mao si Moroni.”
(Tan-awa sa Joseph Smith—
Kasaysayan 1:30–33.)

Erick H., edad 9, Mexico

PAGPAKIGBAHIN SA LIAHONA

Makasumiter kamo sa inyong drowing, litrato, o kasinatian online sa liahona.lds.org pinaagi sa email ngadto sa liahona@lds.org; nga butangan og “Our Page” diha sa linya sa hilisgutan, o ipadala ngadto sa address sa pahina 3.

Sa matag padala kinahanglan gayud nga ilakip ang tibuok ngalan, gender, ug edad (3 ngadto 11 anyos) uban sa pangalan sa ginikanan, ward o branch, stake o district, ug ang sinulat nga pagtugot sa ginikanan nga gamiton ang litrato sa bata ug ang gipadala (pinaagi sa email dawaton). Palihug, walay drowing sa Manluluwas. Ang mga gisumiter mahimo nga i-edit alang sa gitas-on o sa pagklaro.

Ang Nindot nga Ideya ni Will

Ni Lynn Greenway

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Si Will gusto og litrato sa templo. Gusto siya ibutang kini sa iyang kwarto. Nakadungog siya sa propeta nga nag-ingon nga nindot kini nga ang tanan dunay usa.

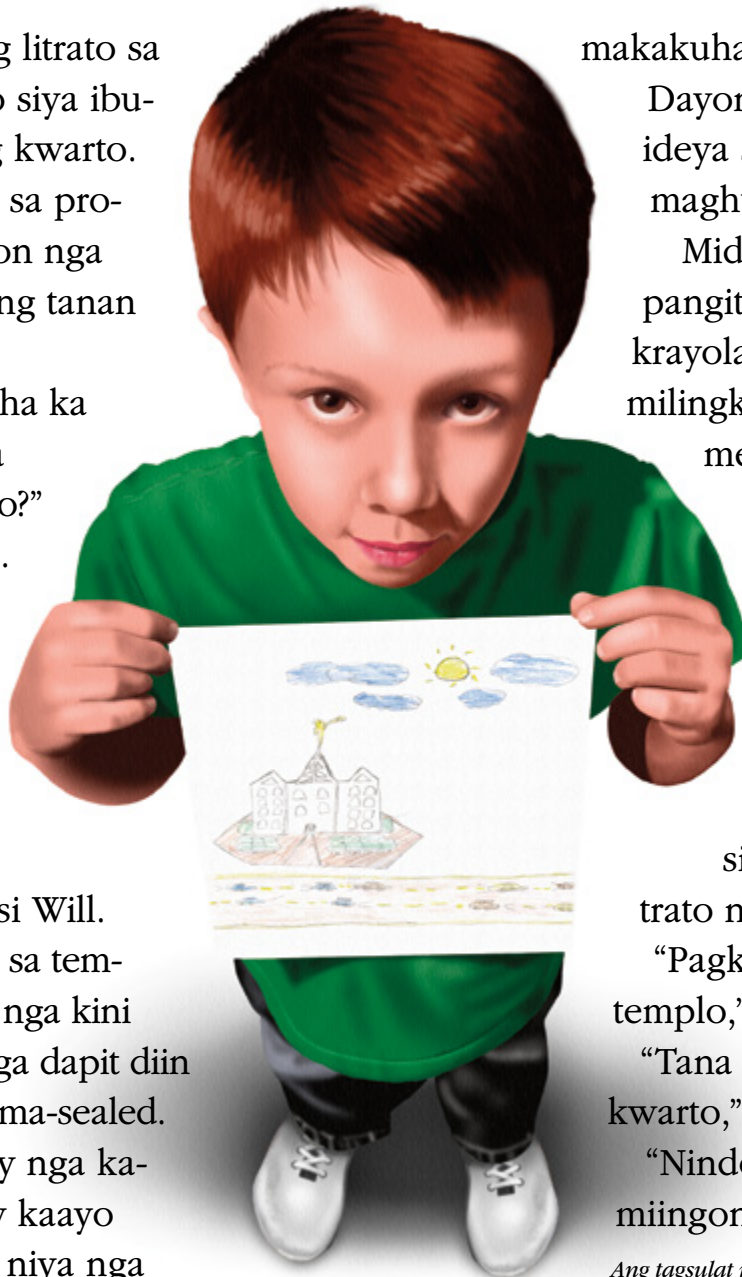
“Mama, nakakuha ka na ba og litrato sa templo alang nako?” Nangutana si Will.

“Wala pa,” mi-ingon si Mama. Busy siya sa pag-atiman sa bag-ong batang masuso.

“OK,” miingon si Will.

Ganahan si Will sa templo. Nasayud siya nga kini usa ka espesyal nga dapit diin ang mga pamilya ma-sealed.

Gibati og gamay nga kasubo si Will. Busy kaayo si mama. Unsaon niya nga

makakuha og litrato sa templo?

Dayon dunay nindot nga ideya si Will. Dili na siya maghulat pa ni Mama!

Midagan si Will sa pag-pangita sa iyang mga krayola ug papel. Dayon milingkod siya sa iyang lamesa ug nagsugod sa pag-drawing.

Human sa taas-taas nga higayon, gibutang ni Will ang iyang mga krayola. Midagan siya ngadto sa kusina ug gipakita ang litrato ngadto sa iyang Mama.

“Pagkanindot nga litrato sa templo,” miingon si Mama.

“Tana atong ibitay sa akong kwarto,” miingon si William.

“Nindot kana nga ideya!” miingon si Mama. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Pennsylvania, USA.

ANG GAHUM SA KANUS-A

Ni Kelly Louise Urarii

Ang sakit sa akong bana kalit nga miabut. Usa ka buntag namutol siya sa mga sagbot, ug ang sunod nga butang nga among nahiba-loan siya nasakit. Pagkasunod adlaw gitauran na siya og life support. Samtang kami mibalhin gikan sa emergency room ngadto sa operating room, usa sa mga doktor misulti *kon* sila makahimo sa pagluwas kaniya.

Tungod kay ang sakit nga iyang nakuha talagsaon, gamay ra ang iyang kahigayunan nga mabuhi. Wala ko makatuo sa daling pagkausab sa mga hitabo. Gibati ko ang tumang kasubo.

Mapasalamaton, si Pierre nakaluwas sa iyang unang operasyon ug gibutang ngadto sa intensive care unit (ICU). Daghan pa nga kalisdanan ang moabot, apan ang iyang kahigayunan nagkalambo sa kada labay sa oras. Ang una sa daghan nga mga nurse nakigsulti nako sa buntag pagkahuman sa pinakauna nga operasyon. Gihisgutan niya *kanus-a* si Pierre nakaabut sa sunod nga lakang sa pagtambal. Namalandong ko sa epekto niana nga pulong. Dunay dakong paglaum sa *kanus-a* kay sa *kon*—makahatag kini og pagsalig, paglaum. Nagpasalamat ako niya sa pagpili sa pulong, ug maalamon siyang mipahiyom.

Si Pierre nakadawat og daghang mga panalangin sa priesthood, nga nakahatag og dakong suporta. Kami nasayud nga magbantay sa kamot sa Ginoo sa among mga kinabuhi, tungod kay ang Iyang impluwensya dili mahitungod sa *kon* apan sa *kanus-a*. Kada higayon nga ang panglawas ni Pierre dili maayo, mopahinumdom ko niya sa mga panalangin ug nga kami kinahanglan mopakita sa among hugot nga pagtuo sa Ginoo. Sagrado kini nga

Kami nasayud nga magbantay sa kamot sa Ginoo sa among mga kinabuhi, tungod kay ang Iyang impluwensya dili mahitungod sa kon apan sa kanus-a.

panaw, ug kada adlaw usa ka gasa.

Ang paglaum sa *kanus-a* naghimo kanamo nga positibo. Apan, 18 ka adlaw sa among panaw, dihay dili gyud maayong nahitabo. Atol sa ikapito nga operasyon, ang iyang mga doktor miingon nga ang sakit mikatap na pag-ayo. Ang medical team naghilak nga misulti sa ilang kaguol samtang sila misulti nako nga si Pirre dili na makalahutay nianang gabhiona.

Akong nakauban ang akong mahangturong kompanyon sa dihang siya namatay. Napanalanginan kami sa bugtong anak sa miaging kaminyoon nga diha sa telepono sa pagpadayag sa iyang gugma alang sa iyang amahan. Si Pierre malinawong namatay.

Paglabay sa mga semana, sa iyang lubong, mga pulong sa kahupayan miabut gikan sa Mosiah 2:41: “Kamo kinahanglan maghuna-huna sa bulahan ug sa malipayon nga kahimtang niadto nga naghupot sa mga sugo sa Dios. Kay tan-awa, . . . *kon* sila magpabilin nga matinud-anon hangtud sa katapusan sila pagadawat ngadto sa langit, nga pinaagi niana sila mahimo nga mopuyo uban sa Dios diha sa usa ka kahimtang nga walay katapusan ang kalipay” (emphasis gidugang).

Si Pierre ug ako kanunay nga mideterminar nga ang *kon* niana nga kasulatan mao ang *kanus-a* alang kanamo. Nasayud kami nga pinaagi sa pagpabilin nga mapasaligon sa among mga pakigsaad, pagahiusahon kami—nga usa lamang ka pangutana sa *kanus-a*. Misalig kami sa plano sa Ginoo sa mahangturong mga pamilya ug kinabuhing dayon. Gahum kini sa *kanus-a* nga nakapaaghat namo sa pagpadayon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa British Columbia, Canada.

GORDON B. HINCKLEY

Si **Gordon B. Hinckley** nagtubo nga adunay mahigugmaong kinaiya. Ang kahoy nga walnut nga iyang gitanom sa bata pa gigamit sa pagbuhat sa pulpito sa **Conference Center**. Gitandi kanunay ni Gordon ang gugma sa Manluluwas ngadto sa naggiya nga **Polar Star**, usa ka bitoon nga nahibaloan niya sa bata pa. Siya **mibiyahe** og sobra sa duha ka milyon ka milya (3.2 ka milyon ka kilometro) samtang nagserbisyo sa Simbahan. **Ang mga satellite** mipadala sa iyang pagpamatuod sa tibuok kalibutan. Sobra sa 70 ka templo ang gipahinungod samtang siya ang Presidente, lakip sa gitukod pag-usab nga **Nauvoo Illinois Temple**.

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

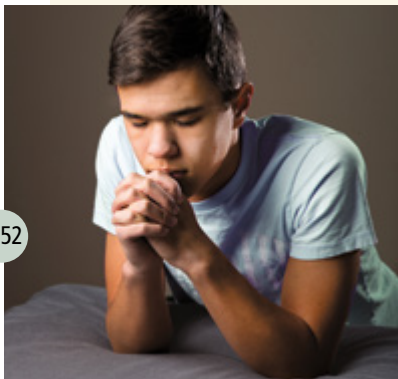

Sunda ang Dalan sa **KALIPAY**

Si Bishop Gérald Caussé nagtudlo og tulo ka mga baruganan nga makatabang ninyo nga maoy magkontrolar sa inyong kalipay, bisan pa sa inyong kahintang.

p. 42

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

p. 52

Unsa Kaha Kon Dili Ko Mobati og **KAINIT** sa **DUGHAN?**

Ayaw og kabalaka. Adunay daghang mga paagi nga mobati sa Espiritu Santo.

PARA SA MGA BATA

Ang Nindot nga Ideya ni Will

Nagkinahanglan og litrato sa templo nga ibitay sa inyong panimalay?

p. 78

